

บทที่ 4

ผลการวิจัยการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของชงเบ้ง

ผลการวิจัยจากการศึกษาเรื่อง "การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของชงเบ้งและสมาชิกจากรวบรวมสามก๊ก" ส่วนผลการวิจัย "การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของชงเบ้ง" ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกสถานการณ์ในการวิเคราะห์การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของชงเบ้งออกเป็น 3 สถานการณ์ ได้แก่

1. สถานการณ์เชิงลบ คือ สถานการณ์ในช่วงเวลานั้นที่ชงเบ้งประสบปัญหาด้านชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจจากผู้นำ และแม่ทัพภายในก๊ก ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ชงเบ้งจะต้องทำการสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนี้

2. สถานการณ์ที่เป็นกลาง คือ สถานการณ์ในช่วงเวลานั้นที่ชงเบ้งได้รับความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากผู้นำ และแม่ทัพภายในก๊ก หากแต่ยังมีโอกาสที่ดีที่เข้ามาหาชงเบ้ง และเป็นเหตุการณ์ที่สามารถทำให้เกิดผลดีต่อก๊กของตนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ชงเบ้งจะต้องทำการสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อใช้โอกาสนั้นในการสร้างประโยชน์ให้กับก๊กของตน

3. สถานการณ์เชิงบวก คือ สถานการณ์ในช่วงเวลานั้นที่ชงเบ้งมีฐานอำนาจภายในก๊กในระดับสูง ทั้งยังได้รับความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ รวมถึงมีชื่อเสียงอย่างมากภายในก๊ก หากแต่ยังมีเหตุการณ์ที่ชงเบ้งคิดว่าอาจส่งผลกระทบต่อในอนาคตได้ จึงเป็นสถานการณ์ที่ชงเบ้งต้องทำการสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นกลับกลายเป็นปัญหาขึ้นในอนาคต

ในแต่ละประเภทสถานการณ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการวิจัยออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนการวิเคราะห์บริบท (Textual Analysis) จากรวบรวมสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และส่วนบทความวิเคราะห์สถานการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร ซึ่งในส่วนแรกที่เป็นการวิเคราะห์บริบท (Textual Analysis) ต่อสถานการณ์ประเภทต่างๆ ผู้วิจัยจะใช้หลักการวิเคราะห์ตามหัวข้อของคัมภีร์ประกอบการวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของ Ketchum Inc. ทั้ง 9 หัวข้อตามลำดับดังนี้

1. สถานการณ์ – เป็นส่วนที่กล่าวถึงลักษณะของสถานการณ์นั้นว่า ความเข้าใจของชงเบ้งในเรื่องจุดอ่อนและจุดแข็งของก๊ก จุดอ่อนและจุดแข็งของคู่แข่ง ที่ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis และความเข้าใจในตัวกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงความเข้าใจในสภาพแวดล้อมรอบด้าน

2. วัตถุประสงค์ – เป็นส่วนการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งต่อสถานการณ์นั้น โดยวิเคราะห์ตามคำถาม ดังนี้

- วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ต้องสะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
- วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทำให้เป็นจริงได้และทำให้บรรลุเป้าหมายได้
- วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สามารถวัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ลักษณะของวัตถุประสงค์ที่มี 3 ลักษณะ คือ วัตถุประสงค์ด้านการรับรู้ ข่าวสาร วัตถุประสงค์ด้านความรู้สึก และวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรม ทั้งยังวิเคราะห์ประเภทของวัตถุประสงค์ของสถานการณ์นั้นว่า “เป็นวัตถุประสงค์เชิงข้อมูล (Informational Objectives)” หรือ “เป็นวัตถุประสงค์เชิงการจูงใจ (Motivational Objectives)”

3. ข้อมูล – เป็นส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแบ่งให้ประกอบการวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยวิเคราะห์ถึงประเภทของข้อมูลว่า “เป็นข้อมูลด้านใด” และวิธีการแสวงหาข้อมูลว่า “เป็นการแสวงหาด้วยตนเอง (Active Knowledge)” หรือ “เป็นการได้มาจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ (Passive Knowledge)”

4. เป้าหมาย – เป็นส่วนการวิเคราะห์ถึงเป้าหมายในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ที่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานการณ์นั้น

5. ผู้รับสาร – เป็นส่วนการวิเคราะห์ผู้รับสารว่า ผู้รับสารที่เป็นเป้าหมายหรือกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งเป็นตัวละครใดในวรรณกรรมสามก๊ก มีความเชื่อและทัศนคติอย่างไร

6. ใจความสำคัญและกลยุทธ์ – เป็นการวิเคราะห์ใจความสำคัญที่ใช้ในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ และการใช้กลยุทธ์ด้วยการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ตาม TOW's Matrix ซึ่งได้แบ่งการใช้ยุทธศาสตร์เป็น 4 ประเภทคือ ยุทธศาสตร์เชิงรุก ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข ยุทธศาสตร์เชิงป้องกันและยุทธศาสตร์เชิงรับ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่าในสถานการณ์นั้น ขงเบ้งใช้ยุทธศาสตร์ประเภทใดในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

7. กลวิธีหรือกิจกรรม – เป็นส่วนการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารที่เน้น การวิเคราะห์ผู้ส่งสารตามแนวคิดอิทธิพลของผู้ส่งสาร การวิเคราะห์ตัวสารตามแนวคิดการสร้างสาร และการวิเคราะห์ช่องทางสื่อสารตามแนวคิดประเภทช่องทางทางการสื่อสาร

8. ตารางการปฏิบัติงาน – เป็นลักษณะการปฏิบัติงานตามลำดับเวลาและผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ

9. การประเมินผล- เป็นส่วนการวิเคราะห์การประเมินผลการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์นั้นๆ ของ ขงเบ้งว่าประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ในหัวข้อที่ 2 ซึ่งจะประเมินตาม เกณฑ์ของวัตถุประสงค์

หลังจากนำเสนอผลการวิจัย ทั้งส่วนการวิเคราะห์บริบท (Textual Analysis) ตามหัวข้อองค์ประกอบการ วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของ Ketchum Inc. ทั้ง 9 หัวข้อข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจะเพิ่มเติมองค์ความรู้ของ สถานการณ์นั้นๆ ด้วยส่วนการวิเคราะห์จากบทความวิเคราะห์แต่ละสถานการณ์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

กรณีศึกษาที่ 1

สถานการณ์เชิงลบ - สึกทุ่งพบกบ้อง

นับเป็นศึกแรกที่แสดงความสามารถของขงเบ้ง เริ่มจากที่โจโฉได้เรียกขุนนางทั้งปวงมาหรือว่าจะยก กองทัพไปตีเมืองชายทะเล แสหัวตันแม่ทัพคนหนึ่งฝ่ายวุยก๊กได้กล่าวว่า "บัดนี้ข้าพเจ้าได้ยินกิตติศัพท์ว่า เล่าปี่อยู่ ณ เมืองซินเจี๋ยซ่งคุมผู้คนแล้วซุ่มหัดทหารให้ชำนาญไว้เป็นอันมาก ถ้าจะละนานไป จะกำจัดเล่าปี่นั้นขัดสน ขอให้เร่ง แต่งกองทัพไปตีเมืองซินเจี๋ยเสียก่อนแล้วจึงคิดการต่อไป" โจโฉเห็นชอบด้วย จึงแต่งตั้งให้แสหัวตันเป็นแม่ทัพใหญ่ ลิเตียน อี้กิม แสหัวอัน และอันโฮ เป็นปลัดทัพ คุมทหารหนึ่งแสนคนไปตีเมืองซินเจี๋ยของเล่าปี่ แต่ซีซีกุนชื่อของโจโฉที่ เป็นผู้แนะนำให้เล่าปี่ไปหาตัว ขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา นั้น ได้กล่าวเตือนแสหัวตันให้ระวังเล่าปี่ ซึ่งเล่าปี่ได้ตัวขงเบ้งมา เป็นที่ปรึกษาแล้ว เปรียบเสมือนเสืออันคนองอยู่ในป่าใหญ่ เมื่อโจโฉได้ยินกิตติศัพท์มาถึงที่มาของขงเบ้ง ซีซีกุนชื่อจึง กล่าวยกย่องขงเบ้งมีสติปัญญามาก ไม่ว่าจะเรื่องในแผ่นดินหรืออากาศก็เชี่ยวชาญชำนาญเป็นอย่างดีเหมือนทวดดา บันดาลใจ โจโฉจึงถามอีกว่าขงเบ้งมีสติปัญญาถ้าเปรียบกับซีซีแล้วใครเด่นกว่ากัน ซีซีจึงตอบว่า "อันความคิดของ ข้าพเจ้านี้อุปมาเหมือนหนึ่งหิ้งน้อย อันสติปัญญาขงเบ้งดังหนึ่งรัศมีพระจันทร์" แสหัวตันได้ยินกิตติศัพท์และทำว่า หากไม่สามารถจับตัวเล่าปี่มาได้ จะยอมสละหัวของตนแทน

ฝ่ายเล่าปี่เมื่อได้ตัวขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษาก็ได้ปฏิบัติเหมือนเป็นอาจารย์ จนทำให้กวนอูและเตียวหุยสอง พี่น้องร่วมสาบานของเล่าปี่นั้นเกิดความน้อยใจและสงสัยในสติปัญญาของขงเบ้ง เพราะในขณะนั้นขงเบ้งมีอายุเพียง 27 ปี อ่อนกว่าพี่น้องร่วมสาบานทั้งสามคนอีกทั้งยังไม่เคยแสดงสติปัญญาออกมาให้ทุกคนได้เห็น ขณะนั้นทางเล่าปี่ ได้ยินว่าแสหัวตันคุมทหารหนึ่งแสนยกมาโจมตีเมืองซินเจี๋ย จึงได้เรียกขงเบ้งมาปรึกษาว่า "บัดนี้โจโฉให้ยกทัพมา ท่านจะคิดอ่านป้องกันประการใด" ขงเบ้งจึงว่า "ซึ่งกองทัพโจโฉยกมานั้นไม่เป็นไรนัก พอจะคิดอ่านแก้ไขเอาชัยชนะ ได้แต่น้องทั้งสองของท่านนั้นน้ำใจดีดั่งมิได้นับถืออยู่ในถ้อยคำข้าพเจ้า แม้ท่านจะให้จัดแจงสู้กับกองทัพโจโฉครั้งนี้ ข้าพเจ้าจะขอกระปี่กับตราอาญาสิทธิ์ไว้ จะได้บังคับทหารทั้งปวงให้สิทธิ์ขาด" เล่าปี่จึงยกกระบี่และตราอาญาสิทธิ์

ของตนให้แก่ขงเบ้งและสั่งว่า "แต่บรรดาทหารผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งปวง ให้อยู่ในบังคับบัญชาของขงเบ้งจงสิ้น แม้ผู้ใดขัดขืนไม่ทำตามถ้อยคำขงเบ้งก็จะให้ตัดศีรษะเสีย" เดียวหุยจึงหันไปบอกกวนอูว่า "บัดนี้ที่เราให้อาณัติแก่ขงเบ้งแล้ว แม้ขงเบ้งจะบังคับบัญชากิจการก็อย่าเพิ่งขัดขืน จงทำตามลองดูสักครั้งหนึ่งก่อน จะได้เห็นความคิดขงเบ้ง"

เมื่อขงเบ้งได้อาณัติในการสั่งการกองทัพแล้ว จึงว่าแก่ทหารทั้งปวงว่า "ตำบลทุ่งพบกบองนอก เมืองซินเอี้ยเป็นที่ชอบกล มีเขาสันอยู่ข้างขวา ป่าอันหลิมอยู่ข้างซ้าย เห็นเราจะชุมนุมทหารไว้ได้" ขงเบ้งจึงมอบหมายให้กวนอู เดียวหุยคุมทหารคนละสามพัน ให้กวนอูยกไปตั้งชุมนุมอยู่ ณ เขาสัน ให้เดียวหุยไปตั้งชุมนุมอยู่ ณ ป่าอันหลิม และจึงสั่งว่า "ถ้าเป็นกองทัพแฮหัวตุ้นยกมาแล้ว ท่านจงสงบทหารไว้อย่าเพิ่งยกออกตีก่อน ปล่อยให้กองทัพล่วงเข้ามา ถ้าเห็นแสงเพลิงข้างทิศใต้เมื่อใด จึงให้ยกทหารออกตีกระหนาบตัดท้ายเผาเสบียงเสียให้จงได้" แล้วจึงแต่งให้กวนเป้งกับเล่าฮองสองนายคุมทหาร ห้าร้อย มีคบเพลิงทุกตัวคนให้ยกไปชุมนุมอยู่ ณ ชายทุ่งพบกบองแล้วกำหนดว่า "ถ้าเห็นแฮหัวตุ้นยกทหารมาถึงที่นั่นแล้วเวลายามหนึ่งให้จุดเพลิงขึ้น" และแต่งให้จูล่งคุมทหารยกไปเป็นกองหน้า และสั่งว่า "ท่านจะรบกับแฮหัวตุ้นครั้งนี้อย่าเห็นแก่ชัยชนะเลย จงทำแพถอยเสียที ให้ไล่เข้ามาเถิด" ขงเบ้งจึงกำชับว่า "ซึ่งคำเราสั่งไปครั้งนี้ท่านทั้งปวงอย่าได้ละเมิด จงกระทำตามถ้อยคำเราทุกประการ" และให้เล่าปี่นั้นคุมทหารยกเป็นกองหนุนจูล่งอีกทีหนึ่ง

หลังจากที่ขงเบ้งสั่งการเสร็จสิ้นกวนอูก็เกิดความสงสัยและถามขงเบ้งว่า "ท่านจัดแจงเราทั้งปวงให้ยกไปทำการทั้งนี้ก็เห็นชอบอยู่แล้ว แลตัวท่านนั้นจะทำประการใดเล่า" ขงเบ้งจึงตอบว่า "ท่านทั้งปวงยกไปแล้วเราก็จะอยู่รักษาเมือง" เดียวหุยจึงตบมือหัวเราะแล้วพูดว่า "ซึ่งท่านว่ากล่าวทั้งนี้เห็นว่าท่านมีสติปัญญาจริง คิดเอาความสบายแต่ตัว ท่านจะอยู่รักษาเมืองจงแต่งโต๊ะกินเล่นให้สบายใจเถิด" ขงเบ้งเมื่อได้ยินแล้ว จึงตอบว่า "บัดนี้เล่าปี่ก็ให้กระบี้อาณัติอยู่กับมือเรา แลท่านมาปิดพลีฆาตฆวางอยู่ขณะนี้เห็นไม่ชอบ แม้เราไม่ทำตามอาณัติธิ นานไปเบื้องหน้าที่ไหนจะบังคับทหารสืบไปได้ ก็จะไม่เสียการไป" ทำให้เล่าปี่หันมาต่อว่ากวนอู เดียวหุยว่า "ท่านทั้งสองไม่รู้หรือว่าท่านผู้มีสติปัญญานั้น ถึงมาตรวจว่านั่งนอนหลับตาอยู่ในเรือน มิได้เห็นกิจการทั้งปวงเลยก็ดี ก็สามารถคิดเอาชัยชนะแก่ข้าศึกร้อยพันได้ น้องเราทั้งสองอย่าได้ขัดขวางขงเบ้งเลย" กวนอูได้ยินแล้วก็ไม่ยอมขัดใจเล่าปี่จึงหันไปบอกแก่เดียวหุยว่า "แม้เราจะขัดขวางไว้ทั้งนี้ก็คงใจที่เรา จักจะทำตามถ้อยคำของขงเบ้งก่อน เมื่อมีสมเหมือนปัญญาแลความคิดภายหลังจึงค่อยว่า" จากนั้นขงเบ้งจึงว่าแก่เล่าปี่ว่า "เวลาพຽນี้กองทัพแฮหัวตุ้นจะยกมาถึง ขอท่านยกทหารรีบออกไปตั้งอยู่เป็นกองหนุนจูล่ง ณ เขาสันเถิด ข้าพเจ้ากับบิติก บิฮองจะคุมทหารอยู่รักษาเมือง แล้วจะแต่งโต๊ะให้ขุนเขียนกับกันหยงออกไปรับท่าน ณ กลางทาง ให้ทหารกินเลี้ยงเล่นให้สบายใจ" เล่าปี่ได้ฟังขงเบ้งว่าแล้วก็ยกกองทัพไป แม้ในใจยังสงสัยไม่ได้เชื่อเป็นที่แน่นอน

ฝ่ายกองทัพแฮหัวตุ้น ก็จัดแจงพลทหารทั้งปวงยกมาโดยให้พลเสบียงตามมาภายหลัง พอถึงเวลาใกล้ค่ำก็ถึงตำบลทุ่งพบกบอง เมื่อมองไปข้างหน้าเห็นมีธงพุ่งตลบเป็นควันอยู่จึงให้หยุดทหารทั้งปวงสงบไว้แล้วให้อีกคุมทหารอยู่ แอหัวตุ้นก็ขับม้าขึ้นมาด้านหน้า เห็นกองทัพจูล่งยกมาก็หัวเราะเยาะ เมื่อนึกถึงถ้อยคำที่สี่สรรเสริญสติปัญญา

ขงเบ้งก็กลั้นหัวเราะไม่ได้ เพราะตอนนี้เห็นขงเบ้งแต่งกองทัพยกมาตั้งหนึ่งทวารหาปัญญาไม่ได้ และจึงขับทหารเข้ารบกับกองทัพจู๋ล่ง จู๋ล่งทำที่เสียท่าถอยทัพกลับ จากนั้นเล่าปี่ก็ยกทัพเข้าหนุนทัพจู๋ล่ง เมื่อแฮหัวตุ้นเห็นทัพของเล่าปี่ยกหนุนเข้ามาก็หัวเราะเยาะและขับทหารรุกเข้ามา เล่าปี่และจู๋ล่งไม่ได้ต่อสู้แต่ทำถอยหนี จนถึงเวลาประมาณยามเศษเกิดพายุฝนขึ้น ฝ่ายอิ๊กิม ลิเตียนที่กำลังคุมเสบียงยกตามแฮหัวตุ้นมาภายหลัง ก็ปรึกษากันกลัวว่าจะเสียที่แก่ข้าศึก หากข้าศึกลอบมาจุดเพลิงขึ้นด้านหลังและจึงห้ามลูกหาบทั้งปวงให้หยุดทัพ ส่วนอิ๊กิมขับม้ามาแจ้งแก่แฮหัวตุ้น ทำให้แฮหัวตุ้นระลึกรู้ได้และตกใจจึงสั่งให้หยุดทหารเอาไว้ ขณะนั้นกวนเป้งและ เล่าฮอง ต่างจุดเพลิงขึ้นพร้อมกัน กวนอูและเตียวหุยที่คุมกำลังอยู่กับกัวเจ๋งก็รวมพร้อมกันทันที ครั้นรุ่งเช้าแฮหัวตุ้นนำทหารยกถอยกลับเมืองสูโต ทำให้ฝ่ายกวนอู เตียวหุย จู๋ล่งนั้นชวนกันสรรเสริญปัญญาและความคิดของขงเบ้งจริงๆ ในครั้งนี้

(สามก๊กเล่มที่หนึ่ง หน้า 540-545)

1. สถานการณ์

ในสถานการณ์นี้ ขงเบ้งได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของก๊กเล่าปี่ว่า เมื่อตนได้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาแก่เล่าปี่ ด้วยความปลื้มปิติและความอ่อนน้อมของเล่าปี่ ทำให้น้องร่วมสาบานอย่างกวนอูและเตียวหุยเกิดความขัดเคืองใจที่เล่าปี่ให้ความสำคัญแก่ขงเบ้งมากกว่าพวกตน และยังเกิดข้อสงสัยในตัวขงเบ้งขึ้นมาว่าจากกิตติศัพท์ความมีสติปัญญาหลักแหลมของขงเบ้งนั้นเป็นเรื่องจริงหรือไม่ ซึ่งความขัดเคืองใจและความสงสัยนี้เอง ขงเบ้งคาดว่าอาจส่งผลต่อความร่วมมือในการรบต่อต้านแฮหัวตุ้น เนื่องจากทั้งกวนอูและเตียวหุยต่างเป็นแม่ทัพที่มีฝีมือและมีความสำคัญต่อการรบครั้งนี้ ขงเบ้งจึงพยายามหาหนทางที่จะทำให้แม่ทัพยอดฝีมือทั้งสองยอมรับคำสั่งของตนและให้ความร่วมมือตามแผนการให้ได้ โดยขงเบ้งได้ล่วงรู้มาก่อนว่า กวนอูและเตียวหุยต่างให้ความเคารพนับถือเล่าปี่ด้วยความสัมพันธ์ร่วมสาบาน และเล่าปี่เองมีศักดิ์เป็นที่คนโต ดังนั้นกวนอูและเตียวหุยย่อมต้องเชื่อฟังในคำสั่งของเล่าปี่ ส่วนทางฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นที่กำลังยกทัพหนึ่งแสนคนมาโจมตีเล่าปี่อยู่นั้น ขงเบ้งเห็นว่าการจะจัดการกับข้าศึกให้สิ้นกำลังอย่างถึงที่สุดได้นั้น คือการโจมตีกองเสบียงของข้าศึก เพราะในการสงครามสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับกองทัพคือเสบียงอาหาร ตามคำโบราณที่กล่าวว่า "กองทัพต้องเดินด้วยท้อง" ขงเบ้งจึงใช้จุดนี้มาเป็นการวางแผนการทำศึก เพราะเห็นว่าฝ่ายเล่าปี่นั้นยังไม่มีฐานที่ตั้งที่มั่นคง ทั้งยังมีกองทัพไม่มากพอในการทำศึกกับฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น จึงไม่เหมาะที่จะทำการศึกอย่างยืดเยื้อยาวนาน เพราะฝ่ายเล่าปี่จะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ จึงต้องใช้หลักการโจมตีแบบรวดเร็วโดยโจมตีที่กองเสบียงของฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น ซึ่งหากสามารถโจมตีกองเสบียงได้สำเร็จแล้ว กองทหารของฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นจะขาดเสบียง อันเป็นผลให้ไม่มีแรงกายและแรงใจในการสู้รบอีกต่อไป จนในที่สุดฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นจะต้องยกทัพถอยกลับเมืองสูโตอย่างทันทีเป็นแน่

ขงเบ้งจึงวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สำหรับการรบครั้งนี้โดยวิเคราะห์ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายเล่าปี่ จุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายแฮหัวตุ้น รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์และที่เป็นอุปสรรคขัดขวางตาม SWOT Analysis ไว้ดังนี้

- จุดแข็ง คือ ฝ่ายขงเบ้งมี กวนอู เตียวหุย และจูล่งที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญการรบ และ ขงเบ้ง เป็นผู้เชี่ยวชาญกลศึกและมีความรู้ภูมิประเทศของตำบลทุ่งพบกบองเป็นอย่างดี
- จุดอ่อน คือ ขงเบ้งเกิดวิกฤตศรัทธาภายในก๊ก คือ การไม่ยอมรับในตัวขงเบ้งจากกวนอูเตียวหุย และ ฝ่ายขงเบ้งมีกำลังทหารไม่ถึงหนึ่งหมื่นคนซึ่งน้อยกว่าฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น
- โอกาส คือ ขงเบ้งพบว่าลักษณะภูมิประเทศของตำบลทุ่งพบกบองเหมาะแก่การซุ่มกำลังทหาร เพราะมี เขาอีสน้อยทางขวาและป่าอันหลิมทางซ้าย และแฮหัวตุ้นแม่ทัพฝ่ายโจโฉกำลังมีความคึกคะนอง ไม่ ล่วงรู้ถึงกิตติศัพท์ของขงเบ้งมาก่อน ทั้งยังไม่มีความรู้ภูมิประเทศของตำบลทุ่งพบกบอง
- ภาวะคุกคาม คือ ฝ่ายแฮหัวตุ้นมีกำลังทหารถึงหนึ่งแสนซึ่งมากกว่ากำลังทหารของเล่าปี่ และเล่าปี่ อาศัยที่เมืองซินเจี๋ยเป็นเมืองขนาดเล็ก อีกทั้งทรัพยากรจำพวกทหารและเสบียงนั้นมีไม่มากพอที่จะ ต่อต้านศึกที่มีกำลังนับแสนของฝ่ายแฮหัวตุ้นได้

2. วัตถุประสงค์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ของขงเบ้ง จุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายเล่าปี่และฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น รวมถึง สภาพลักษณะภูมิประเทศ ขงเบ้งจึงวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยมีวัตถุประสงค์คือ "ขจัดวิกฤตศรัทธาภายใน ก๊กและต่อต้านการโจมตีด้วยกำลังทหารของวุยก๊ก" วัตถุประสงค์นี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นว่า ขงเบ้งประสบกับ "ปัญหาภายใน" ที่แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ คือ กวนอูและเตียวหุย เกิดความขัดเคืองใจสงสัยและไม่เชื่อถือ ในความสามารถของตน แม้ว่าเล่าปี่จะแสดงให้เห็นว่าตัวเล่าปี่เองนั้นเชื่อถือในตัวขงเบ้งมากเท่าใด หากแม่ทัพกวนอู และเตียวหุยต่างมีความคิดเห็นที่แตกต่าง เพราะยังไม่ได้ประสบพบเห็นความสามารถของขงเบ้งมาก่อน จึงไม่เชื่อถือ ขงเบ้ง ยิ่งไปกว่านั้นความไม่เชื่อถือนี้อาจมีอิทธิพลต่อความคิดของทหารอื่นๆให้ไม่เชื่อถือในตัวขงเบ้งด้วยเช่นกัน อัน เป็นผลให้แม่ทัพและทหารคนอื่นๆไม่ยอมรับคำสั่งการและไม่ให้ความร่วมมือและผลสุดท้ายฝ่ายเล่าปี่จะเกิด ความสูญเสียและเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในสงคราม

นอกจากนี้ขงเบ้งยังประสบกับปัญหาการโจมตีจากฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการบุกโจมตีใน ระยะเวลากระชั้นชิด และฝ่ายเล่าปี่แทบไม่มีโอกาสในการหาที่ตั้งตัว เพราะฝ่ายเล่าปี่นั้น ยังอาศัยอยู่ในเมืองเล็กๆ อย่างซินเจี๋ยที่ไม่ใช่ชัยภูมิที่เหมาะสมในการรับศึกที่มีกำลังทหารมากถึงหนึ่งแสนคน รวมถึงกำลังทหารของฝ่ายเล่าปี่

ที่มีจำนวนน้อยเพียงไม่กี่พันคนเท่านั้น การจะรับศึกที่มีกำลังทหารมากของฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นได้ จึงเป็นเหมือน "ปัญหาภายนอก" ที่ขงเบ้งต้องใช้กำลังทหารที่มีอยู่ของเล่าปี่ให้เหมาะสมและคุ้มค่าที่สุด ทั้งยังต้องมองหาทำเลที่ดีที่จะช่วยให้สามารถแอบซุ่มทหารของฝ่ายตนได้ จนขงเบ้งมองว่าวิธีการสู้รบแบบ "กองโจร" คือ การซุ่มโจมตีโดยไม่ให้ข้าศึกรู้ตัวเหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด ดังนั้นวัตถุประสงค์นี้ถือว่ามีความเหมาะสมสำหรับสถานการณ์เช่นนี้ เพราะ

- วัตถุประสงค์นี้สะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัญหาภายในคือ การเกิดวิกฤตศรัทธาในตัวขงเบ้ง และปัญหาภายนอกคือ การโจมตีของฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น ซึ่งขงเบ้งต้องการที่จะแก้ไขปัญหาทั้งสองด้านนี้ไปพร้อมๆกัน
- วัตถุประสงค์นี้ขงเบ้งสามารถทำให้เป็นจริงและบรรลุเป้าหมายได้ คือ ขงเบ้งสามารถทำให้แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ คือ กวนอูและเตียวหุย เกิดความไว้วางใจ เชื่อถือในสติปัญญาของขงเบ้ง และสามารถทำให้ฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นต้องถอยทัพกลับวูยกี้ได้
- วัตถุประสงค์นี้สามารถวัดความสำเร็จในแบบรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและประเมินได้อย่างถูกต้อง คือ หากกวนอูและเตียวหุยมีความเคารพและสรรเสริญในสติปัญญาของ ขงเบ้งนั้นหมายถึงกวนอูและเตียวหุยเกิดความศรัทธาและความเชื่อถือในสติปัญญาของขงเบ้ง และหากฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นพ่ายแพ้การทำศึกและถอยทัพกลับเมืองฮูไต้หลังจากถูกโจมตีของเซบียงจึงหมายถึงการต่อต้านกองกำลังทหารของฝ่ายวูยกี้ประสบผลสำเร็จ

ลักษณะวัตถุประสงค์ต่อสถานการณ์ถือเป็นวัตถุประสงค์เชิงจูงใจ (Motivational Objectives) เป็นวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดพฤติกรรมก่อน โดยใช้การถ่ายโอนอำนาจการสั่งการของเล่าปี่ด้วยการอาศัยกระบี่และตราอาญาสิทธิ์ ที่เป็นดังสัญลักษณ์ประจำตัวและอาวุธประจำกายของเล่าปี่ คล้ายกับการยืมใช้อำนาจเล่าปี่เพื่อสั่งการแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ คือ กวนอูและเตียวหุย ให้อยอมรับคำสั่งการและให้ความร่วมมือตามแผนการที่ขงเบ้งวางไว้ ซึ่งขงเบ้งใช้วิธีการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในลักษณะพิเศษ คือ การใช้อำนาจในการบังคับให้เกิดพฤติกรรม โดยไม่สนใจที่จะใช้การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของฝ่ายผู้รับสาร กล่าวคือ กวนอูและเตียวหุยก่อน ถือได้ว่าวัตถุประสงค์นี้เป็นรูปแบบวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมที่ขงเบ้งต้องการให้เกิดกระทำตามคำสั่งการก่อน การที่ขงเบ้งตัดสินใจเลือกแผนการสื่อสารกลยุทธ์ในลักษณะ เพราะขงเบ้งรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของกวนอูและเตียวหุยด้วยการสื่อสารนั้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้แม่ทัพฝ่ายกวนอูและเตียวหุยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติได้ ต้องให้แม่ทัพทั้งสองได้ประสบการณ์หรือได้รับรู้และเห็นผลลัพธ์สุดท้ายด้วยตนเอง จึงจะสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของแม่ทัพได้ ดังนั้นเมื่อแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่กวนอูและเตียวหุยได้เห็นความสามารถของขงเบ้งแล้วจะเกิดความรู้สึกศรัทธาและเชื่อถือในตัวขงเบ้งตามมา ซึ่งสามารถวัดผลความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นี้ได้จากความเชื่อถือ

ของกวนอูและเตียวหุยที่มีต่อขงเบ้งจะมีมากขึ้น อันทำให้กวนอูและเตียวหุยมีความเคารพและนอบน้อมต่อขงเบ้งมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยวิเคราะห์เห็นว่า การสื่อสารในลักษณะนี้ของขงเบ้งเป็นการสื่อสารเชิงกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ขงเบ้งเลือกใช้วิธีการนี้ ในกรณีที่เห็นว่าปัญหาภายนอกนั้นมีความสำคัญและเป็นหนทางที่สามารถช่วยแก้ปัญหภายในไปได้พร้อมๆกัน จึงต้องให้การสื่อสารแบบถ่ายโอนอำนาจให้บุคคลภายในก็มีส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหภายนอกก่อน ซึ่งในขณะที่ได้แก้ไขปัญหภายนอกนั้น แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ที่เป็นปัญหภายในได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหภายนอกก็จะสามารถรับรู้เหตุการณ์ที่เป็นไปพร้อมกัน และเมื่อรับรู้เหตุการณ์แล้ว จึงจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่จนกลายเป็นเปลี่ยนทัศนคติของตนเองไปโดยปริยาย จึงถือเป็นการแก้ไขปัญหทั้งภายในและภายนอกไปในเวลาเดียวกัน กล่าวคือปัญหภายในเรื่องวิกฤตศรัทธาภายในก็ขณะนั้น หากต้องให้การสื่อสารโน้มน้าวให้เปลี่ยนทัศนคติก่อน อาจเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่ปัญหภายนอกคือ การโจมตีของฝ่ายขงเบ้งที่กำลังจะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น หากต้องเสียเวลาในการสื่อสารโน้มน้าวให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติก่อน การรับมือกับปัญหภายนอกที่กำลัง จู่โจมเข้ามาจะไม่ทันกาล อีกทั้งหากขงเบ้งต้องการทำการโน้มน้าวแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุยก็คงไม่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้นับถือหรือเชื่อถือในตัวขงเบ้งได้ในทันที เพราะทั้งสองแม่ทัพมีความเชื่อถือในตัวขงเบ้งในระดับต่ำมาก่อนอยู่แล้ว ยิ่งขงเบ้งใช้การโน้มน้าวอาจยิ่งทำให้แม่ทัพทั้งสองไม่เชื่อถือในตัวขงเบ้งมากขึ้นไปอีก ซึ่งแม่ทัพทั้งสองอาจมองขงเบ้งที่พยายามโน้มน้าวพวกตนนั้นว่าไม่มีความสามารถจริงเป็นแต่ใช้คำพูดให้ฟังน่าเชื่อถือเท่านั้น จึงต้องให้การบังคับให้ปฏิบัติตามก่อน โดยให้แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ คือ กวนและเตียวหุยได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการครั้งนี้ หากประสบความสำเร็จแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุย จะได้รับประสบการณ์นั้นโดยตรงจนเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และในขณะเดียวกันยังสามารถต่อต้านการโจมตีฝ่ายขงเบ้งอีกด้วย วิธีการได้มาของข้อมูลแรกนี้ ขงเบ้งอาศัยความรู้ที่ตนได้ศึกษาเรียนรู้จากตำราพิชัยสงคราม รวมถึงการสังเกตสภาพภูมิประเทศ เมื่อครั้งที่ยังอาศัยอยู่บนเขาไถ่ล้างกั้ง และข้อมูลด้านข่าวศึก คือ ลักษณะนิสัยของแม่ทัพแฮหัวตุ้นที่ได้รับมอบหมายจากโจโฉให้คุมทหารมาโจมตี

3. ข้อมูล

ขงเบ้งได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยอาศัยความรู้ต่างๆนำมาใช้ประกอบการวางแผน หลังจากได้วิเคราะห์สถานการณ์ของฝ่ายเล่าปี่ สถานการณ์ฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น และสภาพแวดล้อมรอบด้าน ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการวางแผนสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อทำศึกในครั้งนี้ 2 ข้อมูล คือ ข้อมูลด้านลักษณะภูมิประเทศ เป็นการใช้ชัยภูมิที่เหมาะสมแก่การรบของตำบลทุ่งพกบ่งที่อยู่นอกเมืองซินเจีย เช่น เขาอีสินที่อยู่ทางขวา และป่าอันหลิมที่อยู่ทางซ้าย ซึ่งเป็นจุดเหมาะแก่การซุ่มทหารและลอบโจมตีข้าศึกได้เป็นอย่างดี วิธีการได้มาของข้อมูลแรกนี้ ขงเบ้งอาศัยความรู้ที่ตนได้ศึกษาเรียนรู้จากตำราพิชัยสงคราม รวมถึงการสังเกตสภาพภูมิประเทศ เมื่อครั้งที่ยังอาศัยอยู่บนเขาไถ่ล้างกั้ง และข้อมูลด้านข่าวศึก คือ ลักษณะนิสัยของแม่ทัพแฮหัวตุ้นที่ได้รับมอบหมายจากโจโฉให้คุมทหารมาโจมตี

เล่าปีในครั้งนี้ มีลักษณะห้าวหาญ มุทะลุ และไม่รู้จักภูมิประเทศทุ่งพบกบองมากเพียงพอ รวมถึงไม่ได้ตระหนักในตำราพิชัยสงครามเพราะถูกความประมาทของตนเองครอบงำ การได้มาของข้อมูลด้านข่าวศึกไม่มีปรากฏที่มาของข้อมูลในวรรณกรรมสามก๊ก ฉบับเข้าพระยาพระคลัง(หน) หากตามลักษณะนิสัยของขงเบ้งที่มักจะชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบรรดานักปราชญ์และบัณฑิตคนอื่น ๆ อยู่สม่ำเสมอและยังเป็นเพื่อนสนิทของซีซี การได้มาของข้อมูลด้านข่าวศึก คือลักษณะนิสัยของแม่ทัพแฮหัวตุ้นอาจมาจากการบอกเล่าของบรรดานักปราชญ์และเหล่าบัณฑิต หรือจากซีซีเพื่อนสนิทได้เช่นกัน

4. เป้าหมาย

เป้าหมายการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์นี้ไว้ว่า “การได้รับความศรัทธา ความเชื่อถือ ความร่วมมือและความสามัคคีภายในก๊ก”

5. ผู้รับสาร

กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คือ แม่ทัพฝ่ายเล่าปี กวนอูและเตียวหุยนั้น เป็นแม่ทัพคนสำคัญของฝ่ายเล่าปี ทั้งยังเป็นพี่น้องร่วมสาบานที่มีความซื่อสัตย์ รักใคร่ เหมือนเป็นพี่น้องสายเลือดเดียวกัน ก่อนที่เล่าปีจะเชิญขงเบ้งมาเป็นกุนซือประจำก๊กตน เล่าปี กวนอูและเตียวหุย มักจะอยู่ด้วยกันและพูดคุยกันมาตลอด แต่เมื่อเล่าปีได้ขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา เล่าปีมักจะใช้เวลาพูดคุยกับขงเบ้ง โดยมีเวลาพูดคุยกับกวนอูและเตียวหุยน้อยลง จึงเป็นเหตุให้ทั้งสองแม่ทัพมีความขัดเคืองใจและตั้งตัวเป็นฝ่ายตรงข้ามกับขงเบ้ง การเกิดเหตุขัดเคืองนี้ เพราะกวนอูและเตียวหุยอาศัย ความเชื่อจากการสรุป (Derived Belief) เป็นการเชื่อมโยงในสิ่งที่กวนอูและเตียวหุยมองเห็นจากรูปลักษณีกายนอก แม้ขงเบ้งมีบุคลิกลักษณะที่ดีแต่ก็ยังมีอายุที่น้อยกว่ามาก และการที่ขงเบ้งอาศัยอยู่แต่บนเขาจึงลี้ภัยตลอดเวลา ไม่เคยมีโอกาสที่ได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในสนามรบหรือเป็นกุนซือให้แก่ผู้นำคนใดมาก่อน จึงสรุปว่าขงเบ้งไม่น่าเชื่อถือว่าจะสามารถทำกลศึกอย่างผู้ที่ควรได้ชื่อว่าเป็น “อาจารย์” ได้

ในทางกลับกันสำหรับเล่าปีที่อยู่ในตำแหน่งของผู้นำ เคยเห็นความสามารถของซีซีดีตฤณชื่อที่ถูกใจใจใช้กลลวงดึงตัวไป ขณะที่ซีซียังเป็นกุนซือให้แก่เล่าปี ช่วยให้กองทัพเล่าปีได้รับชัยชนะจากกลศึกของฝ่ายศัตรูได้ จึงทำให้เล่าปีตระหนักถึงความสำคัญและจุดอ่อนที่ตนไม่สามารถตั้งตัวเป็นใหญ่ได้ เพราะขาดสติปัญญาในการทำกลศึก จึงต้องหา กุนซือมาเป็นที่ปรึกษา ส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าเล่าปีได้อาศัย ความเชื่อจากการเรียนรู้ (Learned Belief) ว่าการจะทำกลศึกได้ดีต้องมีที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถและสติปัญญา จึงจะสามารถเอาชนะในสงครามต่างๆ และตั้งตนเป็นใหญ่ได้ การที่เล่าปีได้พบกับขงเบ้งในครั้งนั้น สร้างความศรัทธาและเชื่อถือในสติปัญญาของขงเบ้งเป็นอย่างมาก จากที่ขงเบ้งได้แสดงถึงแผนการยิ่งใหญ่ที่จะทำให้แผ่นดินจีนแบ่งดินแดนและการปกครอง

ออกเป็นสามก๊ก ในครั้งนั้นเล่าปี่ได้ให้ความน่าเชื่อถือ (Credibility) แก่ขงเบ้งแล้ว ซึ่งในสถานการณ์นี้เล่าปี่ได้ปรามกวนอูและเตียวหุยจากประโยคที่ว่า "ท่านทั้งสองไม่รู้หรือว่าท่านผู้มีสติปัญญาชั้นสูงนั้น ถึงมาตรวจจะนั่งนอนหลับตาอยู่ในเรือ มิได้เห็นกิจการทั้งปวงเลยก็ดี ก็สามารถคิดเอาชัยชนะแก่ข้าศึกร้อยพันได้ น้องเราทั้งสองอย่าได้ขัดขวางขงเบ้งเลย" จึงถือได้ว่า ขงเบ้งในมุมมองของเล่าปี่นั้นมีความน่าเชื่อถือในระดับ "อาจารย์" ขงเบ้งที่วิเคราะห์ออกว่าเล่าปี่มีความเชื่อเช่นนี้กับตน เพราะเล่าปี่ได้ประสบกับเหตุการณ์ที่มีขุนชื่อมาเป็นที่ปรึกษาและเห็นความสำคัญนั้น จึงต้องการให้กวนอูและเตียวหุยได้รับประสบการณ์เดียวกัน

ส่วนทัศนคติของแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุยนั้น แม่ทัพทั้งสองมีทัศนคติไม่ดีต่อขงเบ้งเป็นผลจากการที่แม่ทัพทั้งสองมีความเชื่อจากการสรุปในอายุและประสบการณ์ที่ขงเบ้งในท่ากลศึกนั้นมีน้อย จึงไม่น่าจะมีความสามารถมากสมกับกิตติศัพท์ที่ได้ยินมา นอกจากนี้ ครั้งที่เล่าปี่ต้องไปเยี่ยมเยือนและเชิญขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา 3 ครั้ง และครั้งสุดท้ายก่อนที่ขงเบ้งตกลงเข้าร่วมกับเล่าปี่ ขงเบ้งปล่อยให้เล่าปี่รอดด้านนอกที่พักเป็นเวลาถึง 4 ชั่วโมงท่ามกลางอากาศที่หนาวเย็น ถือเป็นสิ่งที่ไม่สมควรต่อศักดิ์ของเล่าปี่ในขณะนั้น

6. ใจความสำคัญและกลยุทธ์

ใจความสำคัญที่ขงเบ้งวางแผนต่อการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ครั้งนี้ คือ "การทำให้ยินยอมร่วมมือของบุคคลภายในเพื่อต่อต้านกำลังภายนอกโดยอาศัยชัยภูมิที่ดี" จึงเลือกใช้ยุทธศาสตร์การสื่อสาร 3 ยุทธศาสตร์ตามลำดับไว้ดังนี้

- ยุทธศาสตร์เชิงรุก(SO) โดยขงเบ้งใช้จุดแข็งคือ ขงเบ้งมีผู้เชี่ยวชาญในการรบและการสงคราม เช่น กวนอู เตียวหุย และจูล่ง กับความเชี่ยวชาญด้านกลศึกและลักษณะภูมิประเทศของขงเบ้งเอง ร่วมกับโอกาสคือ ลักษณะภูมิประเทศของตำบลทุ่งพกบ่องที่ใช้ในการทำศึกกับฝ่ายแม่ทัพแอสหัวตัน ด้วยการสั่งการให้กวนอูและเตียวหุยคุมทหารที่จุดสำคัญที่สุดของภูมิประเทศในทุ่งพกบ่องคือเขาสันที่อยู่ทางขวาและป่าอันหลิมที่อยู่ทางซ้าย เพื่อรุกเข้าโจมตีกองทัพฝ่ายแม่ทัพแอสหัวตันที่ท้ายเสบียงอย่างรวดเร็วแบบไม่ให้ตั้งตัว
- ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข(WO) ขงเบ้งใช้จุดอ่อนคือ ขงเบ้งประสบกับวิกฤตศรัทธาจากแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุย กับกำลังทหารฝ่ายเล่าปี่ที่มีกำลังไม่ถึงหมื่นคนซึ่งน้อยกว่าฝ่ายแม่ทัพแอสหัวตันมาก ร่วมกับ โอกาสคือ ลักษณะชัยภูมิในการทำศึกที่ทุ่งพกบ่อง กับลักษณะนิสัยแม่ทัพแอสหัวตันที่กำลังมีใจอึกเขิม ตีคคะนอง ประมาทและไม่มีความรู้ด้านลักษณะของภูมิประเทศในทุ่งพกบ่อง การวางแผนแก้ไขปัญหาคือ ขงเบ้งได้ประจบอยู่ คือ เรื่องวิกฤตศรัทธาในตัวขงเบ้ง หรือ การที่แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุย ไม่เชื่อถือและมีข้อสงสัยต่อสติปัญญาของขงเบ้ง ด้วยการให้กลยุทธ์ "การถ่ายโอน

อำนาจ" จาก เล่าปีมาไว้ที่ขงเบ้ง เพื่อให้สามารถสั่งการแม่ทัพได้เด็ดขาด โดยใช้ขงเบ้งที่มีลูกกลับของ ทุ๋งพักบ่ง เช่น เขาอีลันและป้าอันหลิมเป็นที่ซ่อนตัว เพื่อช่วยแก้ไขจุดอ่อนที่ฝ่ายเล่าปีมีกำลังทหารที่ น้อยกว่าฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น ซึ่งถือเป็นการหลีกเลี่ยงการปะทะด้วยกำลังทหารเป็นการปะทะด้วย ปัญญา และยังใช้ลักษณะนิสัยของแม่ทัพแฮหัวตุ้นที่มีใจเอิกเขิม คึกคะนองและประมาท เพื่อหลอก แม่ทัพแฮหัวตุ้นที่ไม่เคยเห็นการทำศึกของขงเบ้งให้เชื่อว่า ขงเบ้งจัดกองทัพไม่สมกับคนมีสติปัญญา รวมทั้งกองกำลังทหารของขงเบ้งที่ยกมาสู้รบด้วยนั้นมิเพียงกองทัพจูล่งและกองทัพเล่าปีเท่านั้น และ ใช้การจู่โจมเสียบ้างท้ายขบวนทัพไม่ให้ฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นตั้งตัว จนทำให้ฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นพ่ายแพ้ ต่อการทำศึก จึงถือว่าขงเบ้งใช้ความไม่น่าเชื่อถือของเบ้งในตัวแม่ทัพแฮหัวตุ้นให้เป็นประโยชน์ในการทำ ศึก

ยุทธศาสตร์เชิงรับ(WT) ขงเบ้งใช้จุดอ่อนคือ การประสมกับวิกฤตศรัทธาในตัวขงเบ้ง และฝ่ายเล่าปีมี กำลังทหารที่น้อยกว่าฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น ร่วมกับภาวะคุกคามคือ ฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นมีกำลังทหาร มากกว่า กับ ลักษณะภูมิประเทศที่ไม่เหมาะในการทำศึกของเมืองซินเจีย มาวางแผนให้การรบครั้งนี้ เป็นลักษณะเชิงตั้งรับเข้าศึก โดยใช้ความหลงกำลังทหารที่มีมากถึงหนึ่งแสนคนของแม่ทัพแฮหัวตุ้น และให้จูล่ง เล่าปีเป็นฝ่ายล่อหลอกแม่ทัพแฮหัวตุ้นให้รุกเข้ามาโจมตีโดยไม่ระวัง จนลิมและทั้งท้าย ขบวนที่เป็นกองเสียบ้างเอาไว้ เพื่อเปิดโอกาสให้กวนอู และเตียวหุยรุกเข้าซุ่มโจมตีเข้าศึกได้ รวมถึง การเป็นฝ่ายตั้งรับที่ได้เปรียบในแง่ของความเร็วในการบุกโจมตีในตำแหน่งที่ศัตรูมองไม่เห็นใน เวลาที่ไม่สะดวกต่อการป้องกันของฝ่ายศัตรู

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ข้างต้น กล่าวได้ว่า ขงเบ้งได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในการทำการศึก กับฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้น โดยเลือกใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) ในการสร้างความได้เปรียบ ในการโจมตีกองทัพฝ่าย แม่ทัพแฮหัวตุ้นให้แก่กองทหารฝ่ายเล่าปี โดยอาศัยโอกาสที่แม่ทัพแฮหัวตุ้น ไม่มีความรู้ด้านลักษณะภูมิประเทศของ ทุ๋งพักบ่ง มาใช้หาที่ที่เหมาะสมในการซุ่มกองกำลังทหาร และยังเลือกใช้ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) ในการแก้ไข ปัญหาด้านความศรัทธา หรือความเชื่อถือในตัว ขงเบ้ง โดยอาศัยกลยุทธ์ " การถ่ายโอนอำนาจ" ทั้งยังอาศัยโอกาส ด้านลักษณะภูมิประเทศของทุ๋งพักบ่ง ในการแก้ไขปัญหากองกำลังของฝ่ายเล่าปีที่มีน้อยกว่ากองกำลังฝ่ายแม่ทัพ แฮหัวตุ้น สุดท้ายขงเบ้งใช้ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT) คือ การใช้ความหลงกำลังทหารที่มีมากกว่าของแม่ทัพแฮหัวตุ้น มาล่อหลอกให้รุกโจมตีกองทัพหน้าของจูล่งและเล่าปี จนลิมกองเสียบ้างท้ายขบวนให้กวนอู เตียวหุยบุกโจมตี

7. กลวิธีหรือกิจกรรม

กลวิธีหรือกิจกรรมกระบวนการสื่อสารที่ขงเบ้งใช้ในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ ได้วิเคราะห์ตามองค์ประกอบของ กระบวนการสื่อสารดังนี้

7.1 แนวคิดอิทธิพลผู้ส่งสาร

- มุมมองต่อคุณลักษณะของผู้ส่งสาร ขงเบ้งวางแผนกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดอิทธิพล ผู้ส่งสาร โดยเลือกที่จะเป็นผู้ส่งสารด้วยตนเอง เพราะมองว่าในสถานการณ์นี้คุณลักษณะของผู้ส่งสารควรจะต้องมีบุคลิกที่มีความปรารถนาที่ดีต่อเล่าปี (Good will) คือมีความตั้งใจจริงที่ต้องการรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายเล่าปี แม้ในช่วงแรกที่เล่าปีเชื่อเชิญและตอบปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหากขงเบ้งต้องการทดสอบถึงน้ำใจและความจริงใจ รวมถึงปณิธานที่แน่วแน่ของเล่าปี จึงตัดสินใจเข้าร่วมด้วยเล่าปี และเมื่อเข้าร่วมแล้ว จึงอยากช่วยให้เล่าปีสามารถทำตามเจตนารมณ์ของตนได้ โดยสิ่งที่สำคัญอย่างแรกคือการสร้างก๊กของตนที่เมืองเสฉวนโดยที่ทุกคนในกองทัพมีความรักใคร่ สามัคคี และไว้ใจซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในก๊กของเล่าปี และยังอาศัยบุคลิกของความเป็นผู้ที่ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม (Good character) จากคำพูดที่ขงเบ้งกล่าวว่า "บัดนี้เล่าปีก็ให้กระบี่อาญาสิทธิ์อยู่กับมือเรา แลท่านมาบิตพลีชีวิตวางอยู่ขณะนี้เห็นไม่ชอบ แม้เราไม่ทำตามอาญาสิทธิ์ นานไปเบื้องหน้าที่ไหนจะบังคับทหารสืบไปได้ ก็จะไม่เสียการไป" แสดงว่าขงเบ้งแสดงบุคลิกของผู้ส่งสารที่รักษาความยุติธรรม พูดจริงทำจริงและรักษาในคำพูดตน ในส่วนนี้ที่เป็นการสื่อสารเพื่อให้กวนอูและเตียวหุย ยอมรับที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของตนเองทุกประการ โดยอ้างอิงที่กระบี่อาญาสิทธิ์ ซึ่งเป็นเสมือนการยืมอำนาจของเล่าปีมาสั่งการยกทัพ เพราะอำนาจการสั่งการของเล่าปีนั้นถือเป็นอำนาจการสั่งการสูงสุดไม่อาจมีใ้ใ้ใดปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงได้

- มุมมองผู้ส่งสารในทรศนะของผู้รับสาร แม่ทัพฝ่ายเล่าปี กวนอูและเตียวหุยมีมุมมองต่อขงเบ้งว่า ขงเบ้งมีคุณสมบัติของผู้ส่งสาร (Qualification Factor) คือขงเบ้งมีอำนาจหน้าที่ (Authoritative) ในการสั่งการออกศึกของกองทัพทุกประการ เพราะเป็นการสั่งการผ่านกระบี่อาญาสิทธิ์ซึ่งเป็นตัวแทนของเล่าปี ที่เป็นผู้นำและมีอำนาจขั้นเด็ดขาด จึงถือเป็นการยืมอำนาจของเล่าปีมาใช้ในการสั่งการต่อแม่ทัพ กวนอูและเตียวหุย รวมถึงกองทหารทุกกลุ่มในสังกัดของเล่าปี อีกทั้งขงเบ้งยังมีความเป็นพลวัตผู้ส่งสาร (Dynamism Factor) คือขงเบ้งมีความตรงไปตรงมา (Frank) คล่องแคล่ว (Energetic) และรวดเร็ว (Fast) ในการสั่งการ ทุกคำสั่งการมีความกระชับได้ใจความและบ่งบอกถึงการเตรียมแผนการมาไว้ทั้งหมดแล้ว

7.2 แนวคิดการสร้างเพื่อโน้มน้าวใจ

- การเลือกใช้คำ ขงเบ้งเลือกใช้คำที่มีความหมายนัยตรง (Denotative Meaning) ในการจัดการกองทัพฝ่ายตน ซึ่งนอกจากจะใช้อาญาสิทธิ์ในการกึ่งบังคับให้แม่ทัพฝ่ายเล่าปีปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ยังใช้คำที่มีความหมายชัดเจนในการที่พร้อมจะลงโทษต่อผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามทุกประการ ซึ่งมีความหมายตรงตามตัวและชัดเจนโดยไม่ปรากฏการใช้คำที่มีความหมายนัยประหวัดในกลวิธีหรือกิจกรรมการสื่อสารกลยุทธ์ต่อสถานการณ์นี้เลย

- การใช้เหตุผลขจัดความคลุมเครือ กลวิธีหรือกิจกรรมการสื่อสารที่ขงเบ้งใช้ต่อสถานการณ์นี้ เป็นการสื่อสารที่มีความครอบคลุมในการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบของแม่ทัพ ทหารทุกคนในทุกส่วนงาน อีกทั้งมี

ชัดเจนในการสั่งการที่ระบุว่าแต่ละแม่ทัพมีความรับผิดชอบใด เมื่อไหร่ อย่างประโยคที่ว่า “ถ้าเป็นกองทัพแฮหัวตุ้นยกมาแล้ว ท่านจงสงบทหารไว้อย่าเพิ่งยกออกตีก่อน ปล่อยให้กองทัพล่งเข้ามา ถ้าเห็นแสงเพลิงข้างทิศใต้เมื่อใด จึงให้ยกทหารออกตีกระหนาบตัดท้ายเผาเสบียงเสียให้จงได้” ถือเป็นการสื่อสารที่มีรายละเอียดครบ และความหมายตรงตามทุกส่วน จึงไม่ต้องใช้เหตุผลจัดความคลุมเครือ

- **การใช้หลักฐานอ้างอิง** จากคำกล่าวของเล่าปี่ที่มอบอำนาจการสั่งการทุกอย่างให้เป็นของขงเบ้งได้กล่าวว่า “แต่บรรดาทหารผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งปวง ให้อยู่ในบังคับบัญชาของขงเบ้งจงสิ้น แม้ผู้ใดขัดขืนไม่ทำตามถ้อยคำ ขงเบ้งก็จะให้ตัดศีรษะเสีย” ในส่วนนี้ การที่ขงเบ้งจะสั่งตบรวดาแม่ทัพและกองทัพถือว่า ขงเบ้งเลือกใช้หลักฐานโดยตัวบุคคล (Personal Evidence) คือ เล่าปี่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของกวนอูและเตียวหุยเป็นอย่างมาก โดยให้เล่าปี่มอบกระบี่และตราอาญาสิทธิ์ที่เปรียบประหนึ่งเป็นตัวเล่าปี่เองแก่ขงเบ้งเพื่อมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการสั่งการต่อแม่ทัพคนอื่นๆ จึงถือเป็นหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ การใช้อาญาสิทธิ์ของเล่าปี่ในการสั่งการถือเป็นการใช้หลักฐานประเภทการเปรียบเทียบ (Analogy or Comparison) ของสองอย่างที่ต่างหมวดหมู่กัน คือ เล่าปี่ ที่เป็นบุคคล กับ กระบี่และตราอาญาสิทธิ์ ที่เป็นสิ่งของ ขงเบ้งใช้การเปรียบเทียบกระบี่และตราอาญาสิทธิ์ให้แม่ทัพและทหารในกองทัพเห็นเป็นเหมือนตัวเล่าปี่ ซึ่งแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุย รวมถึงบรรดาทหารมีความนับถือเล่าปี่เช่นไร ก็ต้องนับถือในอาญาสิทธิ์ซึ่งเป็นตัวแทนเล่าปี่ด้วย

-**การจัดเรียงเรียงข้อความ** สารที่ขงเบ้งใช้ในการสั่งการไปยังแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่มีการจัดเรียงเรียงข้อความใน 2 ลักษณะ คือ จัดเรียงโดยแบ่งเป็นหัวข้อ (Topical Organization) คือ เริ่มจากชัยภูมิในการศึกครั้งนี้มีความสำคัญที่สุด ในส่วนทุ่งพกบ่งที่เด่นสุดคือ เขาสันและป่าอันหลิมซึ่งหลังจากพูดถึงลักษณะของภูมิประเทศที่ได้เปรียบคู่แข่งที่สุด ก็ได้มอบหมายให้แม่ทัพที่สำคัญที่สุด คือ กวนอูและเตียวหุย รับมอบหมายในการดูแลส่วนที่สำคัญที่สุดนี้ไป จากนั้นจึงจัดเรียงโดยลำดับเวลา (Chronological/Historical Organization) ที่มอบหมายกวนเป้งและเล่าฮองในการจุดไฟเพลิงขึ้นเพื่อเป็นสัญญาณในการโจมตีของกวนอูและเตียวหุย และให้จูล่งคุมกองทัพหน้าเข้าโจมตีเมื่อเห็นกองทัพของแม่ทัพแฮหัวตุ้นและให้แก่ง้งทำเป็นเสียที่ถอยทัพ จากนั้นจึงให้เล่าปี่ทำเป็นกองทัพหนุนช่วยจูล่งเข้าโจมตีกองทัพของแม่ทัพแฮหัวตุ้นและถอยทัพเช่นกัน เพื่อเป็นการหันเหความสนใจและเพิ่มความอึกเขิมให้แก่ศัตรูนั่นเอง

-**การจัดตำแหน่งสาระสำคัญ** ขงเบ้งสื่อสารโดยจัดสาระสำคัญของสารในลักษณะที่มีสาระสำคัญอยู่ที่ตอนต้นของข้อความทั้งหมด (Anticlimax Order) คือการเริ่มจากส่วนที่สำคัญที่สุดในการทำศึกคือชัยภูมิ และมอบหมาย แม่ทัพคนสำคัญไปคุมในส่วนที่สำคัญที่สุดก่อนเรื่องอื่นๆที่สำคัญรองลงมา

-การจัดลำดับสารเพื่อนำเสนอ การสื่อสารในกลวิธีหรือกิจกรรมของสถานการณ์นี้การนำเสนอสารด้านเดียว (One-Sided Message) ตามประโยคที่ว่า "ตำบลทุ่งพกบ่งนอกเมืองซินเจียเป็นที่ชอบกลมีเขาสีสน้อยูทางขวา ป่าอันหลิมอยู่ทางซ้าย เห็นเราจะชุมนุมทหารไว้ได้" คือ การนำเสนอสารเฉพาะข้อดีของทุ่งพกบ่งที่มีความลึกลับพอจะชุมนุมกองทหารไว้โจมตีฝ่ายศัตรูได้

-จุดจูงใจในสาร ขงเบ้งใช้การสร้างด้วยจุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ (Motivational Appeals) ให้เกิดความร่วมมือ และการปฏิบัติ คือ แรงจูงใจในความต้องการที่จะพิสูจน์ว่าขงเบ้งมีความสามารถ และสติปัญญาจริงหรือไม่ และในสวนที่แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุยมีความรักต่อเล่าปี่ จึงไม่ยอมขัดใจเล่าปี่ที่มีความเชื่อถือ และยอมรับในคำสั่งการของขงเบ้งอยู่แล้ว

- กลยุทธ์ในการนำเสนอสาร กลยุทธ์การนำเสนอสารเพื่อโน้มน้าวใจของที่ขงเบ้งใช้ในกลวิธีหรือกิจกรรมการสื่อสารในสถานการณ์นี้ คือ กลยุทธ์การทำให้ไม่สลักสำคัญ (Downplaying) โดยการไม่กล่าวถึงข้อแก้ตัวใดที่ขงเบ้งต้องการแก้ไขความไม่เชื่อถือและความน้อยใจที่แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุยมีต่อตนจากสถานการณ์นี้ ถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ค่อนข้างกระทันหันและเป็นวิกฤต เพราะฝ่ายเล่าปี่มีกำลังทหารที่น้อยกว่าฝ่ายศัตรูมาก อีกทั้งยังไม่มีฐานที่ตั้งที่มั่น จึงถือว่าการยกทัพของแม่ทัพแฮหัวตุ้นสร้างความตระหนกเป็นอย่างมากแก่เล่าปี่ และเมื่อเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ขงเบ้งจึงสั่งการต่อแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุยโดยใช้วิธีการคงละเว้นไม่พูดถึง (Omission) คือ สื่อสารเฉพาะคำสั่งการในการปฏิบัติงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของแม่ทัพแต่ละบุคคล โดยไม่พูดถึงข้อข้องใจหรือการแก้ไขความน่าเชื่อถือในตัวขงเบ้งของแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุย เพราะไม่ต้องถกเถียงปัญหาคับข้องใจในขณะที่ทัพขงเบ้งกำลังยกมาโจมตีในเวลาเร่งด่วนเช่นนี้ ยิ่งไปกว่านั้น ขงเบ้งยังใช้กฎการนำเสนอ เพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือ โดยใช้กฎว่าด้วยการใช้พันธะผูกพัน (Principle of Commitment and Consistency) ของกวนอูและเตียวหุยที่มีต่อเล่าปี่ในการสั่งการออกทัพ ซึ่งเพราะกวนอู และเตียวหุยมีความพันธะผูกพันกับเล่าปี่เป็นพี่น้องร่วมสาบานทำให้เกิดการปฏิบัติตามคำสั่ง

จากแนวคิดการสร้างสารเพื่อโน้มน้าวใจที่ขงเบ้งใช้ในกลวิธีหรือกิจกรรมในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ต่อสถานการณ์นี้ เห็นได้ชัดเจนว่า การสร้างเพื่อโน้มน้าวใจผู้รับสาร คือแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุยนั้น ได้สื่อสารโดยใช้อำนาจในการบีบบังคับหรือสั่งการผ่านกระบี่และตราอาญาสิทธิ์ของเล่าปี่ จึงอาจกล่าวได้ว่าขงเบ้งได้ใช้ "กลยุทธ์การถ่ายโอนอำนาจ" ซึ่งควรมีเพียงเล่าปี่เท่านั้นที่สามารถถ่ายทอดคำสั่งหรือสั่งการต่อบรรดาแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ได้ทั้งหมด แต่ในสถานการณ์นี้ ขงเบ้งมีจุดประสงค์สำคัญที่ต้องการแก้ไขข้อสงสัยในสติปัญญา และความสามารถในตัวขงเบ้งต่อพรรคชนของแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอูและเตียวหุย ขงเบ้งจึงขอมอำนาจของเล่าปี่มาใช้ในการสั่งการ เพื่อให้บรรดาแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุย ได้เห็นถึงศักยภาพในการวางแผนการทำศึก การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงการที่ขงเบ้งต้องการสั่งการต่อเล่าปี่โดยตรง จึงใช้อำนาจการสั่งการขั้นสูงสุด เพื่อสั่งการต่อเล่าปี่ที่เป็นผู้นำ และหากเล่าปี่ที่เป็นผู้นำสูงสุดยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งการ บรรดาแม่ทัพ

ฝ่ายเล่าปี กวนอู และเตียวหุยที่มีศักดิ์น้อยกว่าเล่าปี ย่อมต้องปฏิบัติตามเช่นกัน ทั้งนี้ขงเบ้งได้สั่งการต่างๆ โดยไม่ให้เกิดผลเบื้องหลังของแผนการรบ อาจเป็นเพราะเพื่อป้องกันแผนการรบรั่วไหล หรืออาจเป็นเพราะขงเบ้งไม่ต้องการให้แม่ทัพฝ่ายกวนอูและเตียวหุยสามารถคาดเดาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในที่สุด เพียงแค่ต้องการให้ทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด และเมื่อได้เห็นผลลัพธ์ของการรบแล้วจะเกิดความประหลาดใจและยกย่องในความคิดของขงเบ้ง

7.3 แนวคิดประเภทช่องทางการสื่อสาร

ขงเบ้งใช้ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ เริ่มแรกขงเบ้งใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลกับเล่าปีเพื่อทดลองจิตใจเล่าปีดูการตอบสนองในสิ่งที่ขงเบ้งต้องการ เมื่อได้รับอำนาจจากเล่าปีแล้ว ขงเบ้งสื่อสารโดยใช้การสั่งการโดยตรง ถึงเล่าปี แม่ทัพฝ่ายเล่าปี กวนอูและเตียวหุย รวมถึงนายทหารอื่นๆ เพื่อให้เกิดความเด็ดขาดในการสั่งการ ซึ่งเมื่อการสั่งการนี้จบไปแล้ว แม่ทัพฝ่ายเล่าปี กวนอูและเตียวหุย รวมถึงบรรดานายทหารจะไม่บิดพลิ้ว หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง และมีความเข้าใจในหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมถึงลำดับเวลา และวิธีการที่แม่ทัพแต่ละคนต้องปฏิบัติ ที่ถูกต้องตรงกับแผนการที่ขงเบ้งได้วางไว้ จะการสื่อสารระหว่างบุคคลลักษณะนี้ ถือว่าขงเบ้งใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลในรูปแบบ "บนลงล่าง" (Top-Down Approach) โดยเข้าถึงผู้นำสูงสุดอย่างเล่าปี และค่อยสั่งการต่อบรรดาแม่ทัพ และกองทหาร ที่อยู่ในระดับต่ำกว่า

8. ตารางปฏิบัติงาน

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งตามตารางเวลาในการปฏิบัติงาน ตามละเอียดด้านล่างนี้

1. เวลาพลบค่ำเมื่อเห็นกองทัพแอสหัวตันมาถึงที่เชิงเขาฮีสัน ให้จูล่งคุมกองทัพหน้าบุกตีสู้รบกันและทำให้ทัพถอยทัพ
2. เล่าปีคุมกองทัพหนุนกองทัพจูล่ง เมื่อเห็นทัพจูล่งที่แก่งแตกพ่ายถอยมาให้เข้ารบหนุน และแก่งแพ้ถอยทัพเช่นกัน
3. เวลายามหนึ่งให้กวนเป้งและเล่าสองที่ยกไปซุ่มที่ชายทุ่งพกบงดู หากเห็นกองทัพแอสหัวตันไล่ตีมาให้จุดเพลิงที่ทหารทุกคนนำคบเพลิงติดตัวไปขึ้น
4. กวนอูและเตียวหุยที่ซุ่มอยู่ที่เขาฮีสันและป่าอันหลิมันั้น ให้สังเกตถ้าเห็นคบเพลิงจุดขึ้นเมื่อไหร่ให้บุกโจมตีกระหนาบท้ายและเผาเสบียงให้ได้

9. การประเมินผล

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ตามตารางปฏิบัติงานข้างต้น ที่ขงเบ้งได้มอบหมายให้แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่แต่ละคน ปฏิบัติตามแผนการนั้น ทุกลำดับการตามตารางปฏิบัติงาน แม่ทัพฝ่ายเล่าปี่สามารถปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายที่ ขงเบ้งได้มอบหมายไว้ได้เป็นอย่างดี จึงถือว่าการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งในสถานการณ์นี้บรรลุผลตามเป้าหมาย ที่วางไว้ ในส่วนวัตถุประสงค์ของขงเบ้งที่ว่า “ขจัดวิกฤตศรัทธาภายในก๊กและการโจมตีด้วยกำลังทหารของวุยก๊ก” ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมหรือเชิงจิตใจให้เกิดพฤติกรรมก่อนและจากพฤติกรรมที่ได้รับจะทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ดังนั้นการประเมินผลในวัตถุประสงค์นี้ จะใช้การประเมินจากการเปลี่ยนแปลงได้ โดยเริ่มจาก พฤติกรรมที่ให้ กวนอูและเตียวหุย ยอมปฏิบัติตามคำสั่งการของขงเบ้ง ขงเบ้งใช้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์จนทำให้กวนอู และเตียวหุยยอมปฏิบัติตามได้ ด้วยการใช้รูปแบบการสื่อสารจาก “บนลงล่าง” (Top-Down Approach) ซึ่งมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่แม่ทัพหรือผู้ที่มีตำแหน่งได้ปกครองของเล่าปี่นั้น มีความเคารพ นับถือ และซื่อสัตย์ ต่อผู้นำหรือเล่าปี่เป็นอย่างมาก ดังนั้นไม่ว่าหากเป็นเล่าปี่มีคำสั่งการอย่างไร ผู้ใต้ปกครองยอมปฏิบัติตามด้วยความซื่อสัตย์ของตน จึงถือว่าการเลือกใช้การสื่อสารรูปแบบนี้เป็นการเลือกใช้ที่ถูกต้องกับสถานการณ์นี้ อีกทั้งลักษณะ การมอบหมายงานให้แก่บุคคลต่างๆให้รับผิดชอบในสิ่งที่ต่างกัน การที่ขงเบ้งได้เลือกให้จูล่งเป็นทัพหน้าบุกต่อสู้ก่อน นั้น ถือว่าขงเบ้งได้ประเมินไว้แล้วว่า จูล่งเป็นแม่ทัพที่ปฏิบัติต่อคำสั่งของขงเบ้งอย่างเต็มที่ ซึ่งหากเป็นกวนอูหรือเตียว หุยนั้น ด้วยความที่ไม่เชื่อถือในตัวขงเบ้ง ร่วมกับความสามารถในการรบของตน จึงอาจส่งผลให้หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่งของขงเบ้งได้ เรียกได้ว่าการเลือกใช้และมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่แม่ทัพนั้น ขงเบ้งก็สามารถ เลือกใช้บุคคลที่มีความเหมาะสมเช่นกัน ซึ่งหลังจากที่ กวนอูและเตียวหุยได้ปฏิบัติตามคำสั่ง จนได้รับชัยชนะอย่าง สวยงามและสรรเสริญในสติปัญญาของขงเบ้ง จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อขงเบ้ง ถือว่าขงเบ้งบรรลุ วัตถุประสงค์ในสวน “ขจัดวิกฤตศรัทธาภายในก๊ก” จากประโยคในหนังสือที่ว่า “ครั้นรุ่งเช้าแฮหัวตุ้นนำทหารยกถอย กลับเมืองฮูโต ทำให้ฝ่ายกวนอูและเตียวหุย จูล่งนั้นชวนกันสรรเสริญปัญญาและความคิดของขงเบ้งจริงๆในครั้งนี้”

นอกจากนี้การที่ขงเบ้งใช้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ จนทำให้บรรดาแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ปฏิบัติตามคำสั่งการแต่โดย ดีทำให้สูญเสียกองกำลังทหารน้อย และทำให้ฝ่ายแม่ทัพแฮหัวตุ้นของวุยก๊กพ่ายแพ้ถอยทัพกลับเมืองฮูโต เป็นการ ต่อต้านการรุกรานของกองทัพฝ่ายวุยก๊กที่มีกองกำลังทหารมากกว่าได้เป็นอย่างดี จึงถือว่าขงเบ้งบรรลุวัตถุประสงค์ ในสวน “ต่อต้านการโจมตีด้วยกองกำลังทหารของวุยก๊ก” ด้วยเช่นกัน

วิเคราะห์สถานการณ์จากบทความของผู้เชี่ยวชาญ

ในหนังสือ อ่านความคิด“ขงเบ้ง” (2552, หน้า 61-64) ไปลี่หมิงได้วิเคราะห์เกี่ยวกับวิถีคิด และกลยุทธ์ของ ขงเบ้งได้กล่าวไว้ว่า ในสถานการณ์นี้ขงเบ้งใช้หลักการของ “อยากเป็นที่ยอมรับ ต้องเป็นตัวจริง” แม้ขงเบ้งจะได้เป็น กุนซือ ได้รับค่านิยมตั้งอาจารย์ แต่ก็ยังไม่สามารถเอาชนะใจบรรดาลูกน้องของเล่าปี่ได้ ทั้งที่รู้เช่นนั้น ขงเบ้ง

ไม่ได้เรียกร้องให้ผู้คนยอมรับ หากรอคอยอย่างใจเย็นมองสถานการณ์อย่างเรียบนิ่งและไม่แสดงออกว่ารู้ทันความคิด ลูกน้องของเล่าปี เมื่อโอกาสของขงเบ้งมาถึง คือการวางแผนทำลายกองทัพของแฮหัวตุ้นที่เนินพกบ่อง แม้แต่ตอนที่วางแผนก็ถูกดูถูก แต่ด้วยความเชื่อมั่นและรอบคอบจึงสามารถทำลายกองทัพได้สำเร็จ ประเด็นสำคัญคือ ก่อนที่จะสำเร็จ แม้ขงเบ้งมีความมั่นใจอยู่แล้ว แต่ยังต้องการซื้อน้ำใจจากเจ้านายเสียก่อน

ครั้นแฮหัวตุ้นคุมทัพหนึ่งแสนคนเป็นทัพหน้ามาตีเมืองซินเอี๋ยตามคำสั่งโจโฉ บรรดาแม่ทัพนายกองยังไม่ไว้วางใจและเชื่อถือใจสติปัญญาของขงเบ้ง เล่าปีได้ข่าวจึงปรึกษาขงเบ้ง ขงเบ้งตอบว่า “แผนการรับมือกับข้าศึกจะเป็นประการใดขึ้นอยู่กับน้ำใจของเล่าปีว่าจะวางใจในการบัญชาการทัพของตนหรือไม่” เล่าปีจึงมอบกระบี่อาญาสิทธิ์และตราแผ่นดินประจำตัวให้แก่ขงเบ้งและตอบขงเบ้งว่า ข้าพเจ้าวางใจท่านด้วยทุกสิ่งทุกอย่างที่ข้าพเจ้ามีอยู่ หมายถึงการให้ขงเบ้งมีอำนาจสูงสุดในการบัญชาการกองทหาร รวมถึงตัวเล่าปีด้วย ขงเบ้งซาบซึ้งในน้ำใจเล่าปีและตระหนักว่าการที่ตนมาด้วยเล่าปีเป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้ว จึงคุกเข่าคำนับ และจึงบัญชากองทัพด้วยการเผาทำลายกองทัพโจโฉทั้งหนึ่งแสนคน ถือเป็นชัยชนะครั้งแรกของขงเบ้งต่อกองทัพเล่าปี โดยไม่สูญเสียกำลังทหาร จึงสามารถซื้อใจบรรดาลูกน้องของเล่าปีได้อย่างราบคาบ หลังจากเหตุการณ์นี้ไม่ว่าขงเบ้งจะวางแผนการใด ทุกคนต่างยอมรับในความคิด หรือ ความเป็น “ตัวจริง” ของขงเบ้ง

นอกจากนี้ สุภาณี ปิยพสุนทรา (ตำราพิชัยสงครามสามก๊ก, 2550, หน้า 101 -103) ยังได้มีการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์นี้ว่า ในศึกครั้งนี้ขงเบ้งใช้กลยุทธ์ “ไฟ” โจมตีทหารโจโฉที่ทุ่งพกบ่อง ทำให้แฮหัวตุ้น อิกิม่าพ่ายแพ้อย่างยับเยิน ซึ่งการใช้ไฟครั้งนี้ มาจากเล่าปีตกอยู่ในสภาวะที่มีกำลังทหารน้อย อีกทั้งการใช้ไฟในสมัยโบราณถือว่าเป็นหนึ่งในอาวุธธรรมชาติที่มีน้ำและลมร่วมด้วย มีประสิทธิภาพการทำลายล้างสูง ดังนั้นนักการทหารโบราณจึงพยายามหาหนทางใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้มากที่สุด ในการใช้ไฟต้องรู้ทิศทางลมก่อน เพราะไฟกับลมเป็นของคู่กัน และหากต้องการให้ได้ผลมากที่สุด ต้องควบคุมการเคลื่อนไหวของข้าศึก โดยอาศัยชัยภูมิ เช่น โตรกเขาแคบๆปิดล้อมขุมโจมตี เป็นต้น

ขงเบ้งถือเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญด้านการใช้ไฟโจมตีข้าศึกมากที่สุดคนหนึ่ง โดยการจุดไฟของขงเบ้งนั้นจะมีลักษณะพิเศษคือ ต้องวางแผนให้ศัตรูติดกลอุบายให้ได้ก่อน อย่างการใช้ไฟที่ ทุ่งพกบ่อง ขงเบ้งที่ยังไม่ได้แสดงความสามารถให้เป็นที่ประจักษ์ ด้วยฝ่ายเล่าปีที่กำลังยำแยะ และฝ่ายโจโฉมีทหารที่อีกเหิมเต็มกำลัง ขงเบ้งนำเงื่อนไขเหล่านี้มาทากลศึก “แก่แต่สร้างไม่เอาไหน”มาหลอกให้ทหารโจโฉติดกลอุบายตนจนพ่ายแพ้

จากบทความในหนังสือ อ่านความคิด “ขงเบ้ง” และสุภาณีข้างต้นนี้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า วัตถุประสงค์ของขงเบ้ง คือ การเป็นที่ยอมรับต่อลูกน้องของเล่าปีและเล่าปี โดยการแสดงความสามารถของตนให้เป็นที่ประจักษ์ จึงอาศัยจุดแข็งของขงเบ้งคือ มีสติปัญญาที่แท้จริงหรือการเป็น “ตัวจริง” และการเป็นนักวางแผนที่ดี รวมถึงมีความตั้งใจ ความมุ่งมั่นในการที่จะพิสูจน์ตนเองมาแก้ไขจุดอ่อนของตนคือ การที่ไม่มีผู้โดยยอมรับในสติปัญญาด้วยการแสดงความสามารถทางการวางแผน โดยใช้โอกาสจากชัยภูมิทุ่งพกบ่อง และความอึกเหิมของเหล่าทหารโจโฉ มา

ลวงให้กองทหารโจโจเข้ามาติดกลที่วางไว้และใช้กลยุทธ์ “ไฟ” ที่ตนชำนาญในการป้องกันและทำลายเหล่าข้าศึก ถือเป็นการแสดงความสามารถและสติปัญญาของขงเบ้งได้อย่างดีเยี่ยม

ในเรื่องการจัดให้ตนเองมีอำนาจในการออกคำสั่งทางการทหารเพื่อป้องกันปัญหาการไม่ปฏิบัติตาม และแก้ไขในส่วนที่ลูกน้องของเล่าปี่ไม่ยอมรับในความสามารถ โดยเนื้อความที่ได้สื่อสารต่อเล่าปี่นั้น มีสาระสำคัญอยู่ที่ ตอนท้ายของประโยคที่ว่าอยู่ที่ “น้ำใจของเล่าปี่ที่จะวางใจการบัญชากองทัพของตนหรือไม่” ถือเป็นการจูงใจด้วยรางวัล ซึ่งหากเล่าปี่มีน้ำใจเชื่อถือขงเบ้งอย่างหมดหัวใจแล้ว แผนการทั้งหมดจะสำเร็จได้ด้วยดีอย่างแน่นอน อาจกล่าวได้ว่า ขงเบ้งขอความเชื่อมั่นจากเล่าปี่ ซึ่งถือเป็นผู้นำสูงสุด หากเล่าปี่ได้ให้ความเชื่อมั่นแก่ขงเบ้งแล้ว ขงเบ้งจึงจะสามารถถ่ายทอดคำสั่งไปยังแม่ทัพฝ่ายเล่าปี่ กวนอู และเตียวหุย รวมถึงนายทหารคนอื่นๆ ได้ กลยุทธ์การสื่อสารทั้งหมดของขงเบ้งใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการคุยเชิงเปิดใจต่อเล่าปี่และในการคุยครั้งนี้ไม่มีผู้ใดร่วมอยู่ด้วย จึงไม่สามารถมีใครมาช่วยเล่าปี่ได้ อันทำให้เล่าปี่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองทั้งหมด และมอบความเชื่อมั่นโดยยกเอากะบี่และตราอาญาสิทธิ์ประจำตัวเล่าปี่มอบให้แก่ขงเบ้ง ซึ่งถือเป็นการยกกรรมสิทธิ์ทางการทหารให้แก่ขงเบ้งโดยสมบูรณ์

กรณีศึกษาที่ 2

สถานการณ์ที่เป็นกลาง – เล่าปี่แตงนางซุนฮูหยิน (ชิงเกงจิว)

หลังจากพันธมิตรเล่า-ซุนเกิดขึ้น ความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายสามารถต่อต้านกองทัพนับล้านของโจโจให้ถอยหนีกลับไปยังเมืองฮูโตได้สำเร็จ แต่เมื่อได้รับชัยชนะแล้ว ทั้งสองฝ่ายต่างคิดจะครอบครองเมืองเกงจิว หากการครอบครองเมืองเกงจิวได้นั้น ต้องตีเมืองลำกู่ซึ่งเป็นด่านสำคัญของเมืองเกงจิว ก่อนที่โจโจจะถอยทัพกลับเมืองฮูโตได้มอบหมายให้โจหยินอยู่รักษาเมืองเกงจิวและหัวเมืองขึ้นทั้งปวงไว้ รวมถึงสั่งจดหมายไว้หนึ่งฉบับเพื่อให้เปิดอ่านในยามที่คับขัน ฝ่ายจิวยี่และขงเบ้งได้ตกลงกันให้จิวยี่เป็นฝ่ายโจมตีก่อน ซึ่งจิวยี่พลาดทำอุบายเมืองร้างของโจโจที่เขียนให้แก่โจหยินทำให้การโจมตีไม่สำเร็จ จนฝ่ายเล่าปี่ได้เข้าโจมตีและสามารถยึดเมืองลำกู่ได้ จึงได้ขยายการโจมตีไปทั่วหัวเมืองมณฑลต่างๆ รวมถึงเมืองเกงจิวและสามารถยึดเมืองเกงจิวได้ในที่สุด ฝ่ายซุนกวนและจิวยี่ไม่อาจยินยอมให้เล่าปี่ครอบครองเมืองเกงจิวจึงให้โจชกที่ปรึกษาไปทวงเมืองเกงจิวหลายครั้งแต่ไม่สำเร็จจนถึงเรื่องราวในครั้งนี้

เมื่อทหารของฝ่ายจิวยี่ไปสืบราชการจากเมืองเกงจิวกลับมาบอกจิวยี่ถึงข่าวเมืองเกงจิวให้ชาวเมืองและทหารทุกคนนั่งขานหมั่มขาน เนื่องจากนางกำฮูหยินภรรยาเล่าปี่ถึงแก่ความตาย จิวยี่จึงคิดอุบายหาภรรยาใหม่ให้แก่เล่าปี่ คือนางซุนฮูหยินน้องสาวของซุนกวนที่ยังไม่มีสามีและมีฝีมือการต่อสู้ จิวยี่จะให้จัดข้าวรับใช้ผู้หญิงประมาณหนึ่งร้อยคนพกอาวุธแอบอยู่ในตึก และให้ซุนกวนเขียนหนังสือถึงเล่าปี่ว่า จะยกน้องสาวให้เป็นภรรยาเพื่อหลอกให้

เล่าปีเดินทางมาเมืองลำซี้ จากนั้นจะจับเล่าปีใส่คุกไว้เป็นตัวประกัน และให้ทหารนำจดหมายไปให้แก่ขงเบ้งให้เอาเมืองเกงจิ๋วมาเปลี่ยนเอาตัวเล่าปีกลับไป จึงจะได้เมืองเกงจิ๋วแน่ โลกเห็นด้วยต่อกลยุทธ์ครั้งนี้จึงเป็นผู้นำหนังสือของจิวยี่ไปให้แก่ขุนกวน ขุนกวนรู้ความในหนังสือก็มียินดีและแต่งให้ลิห้อมเป็นพ่อสื่อไปเจรจากับน้องสาวให้

ฝ่ายเล่าปีเมื่อนางกำสุยหนีเสียแล้ว ก็ไม่สบายนักเพราะเล่าเสี้ยนบุตรชายยังเด็กไม่มีผู้ดูแล เล่าปีได้เชิญขงเบ้งมาปรึกษาวิชาการคล้ายกังวล ในเวลานั้นมีทหารเข้ามารายงานว่าขุนกวนให้ลิห้อมมาหาเล่าปี ขงเบ้งก็สามารถคาดการณ์ว่าต้องเป็นกลยุทธ์ของขุนกวนและว่าต่อเล่าปี "อันลิห้อมมานี้เป็นกลของจิวยี่ แม้ลิห้อมจะว่ากล่าวประการใด ท่านอย่าเพื่อรับคำเป็นอันขาด" ขงเบ้งจะแอบฟังด้านหลังจากและจะคิดการต่อไป เล่าปีรับปากและให้ทหารพาลิห้อมเข้ามา ลิห้อมพบเล่าปีได้คำนับและเริ่มหน้าที่พ่อสื่อพูดจาเกลี้ยกล่อมเล่าปีให้เดินทางไปสู่นางซุนฮูหยินที่เมืองลำซี้ตามแผนการที่วางไว้ เล่าปีได้ฟังก็เชิญลิห้อมไปพักและให้ขงเบ้งมาปรึกษา ขงเบ้งก็ว่า "ซึ่งขุนกวนทำกลแกล้งใช้ให้ ลิห้อมมา ข้าพเจ้าแจ้งสิ้นอยู่แล้ว วันนี้ข้าพเจ้าเสียงายดู เห็นว่าท่านจะมีลาภสำเร็จความปรารถนา ท่านจงรับคำลิห้อมเถิด เมื่อไปนัดการนั้นจึงให้ขุนเขียนไปหาขุนกวน ให้ขุนกวนรับคำแน่นอนแล้วจึงจะได้ว่ากล่าวกำหนดวันคืนที่จะทำการให้มั่นคง" เล่าปีมีความกังวลใจว่าหากเดินทางไปครั้งนี้เหมือนเข้าไปอยู่ในเงื้อมมือของจิวยี่อาจโดนทำร้ายได้ ขงเบ้งจึงกล่อมไม่ให้เล่าปีเกิดความกังวลและว่า "ข้าพเจ้าจะให้จิวยี่แพ้ความคิดจึงได้ ทั้งน้องสาวขุนกวนก็จะให้ได้แก่ท่าน เมื่อท่านกับขุนกวนเกี่ยวข้องกันแล้วเมืองเกงจิ๋วก็เป็นสิทธิ์แก่เรา ท่านจงไปกับลิห้อมนัดการซึ่งขุนกวนจะแต่งงานนางซุนฮูหยินกับเล่าปี"

แม้เล่าปีจะตกลงยินยอมแล้วยังคิดสงสัย ขงเบ้งจึงว่า "ท่านไปตามคำขุนกวนเถิด ข้าพเจ้าจะแต่งหนังสือสามฉบับให้จุล่งไปกับท่านด้วย" ขงเบ้งจึงเขียนหนังสือสามฉบับขึ้นและปิดผนึกพร้อมสั่งว่า "แม้ขัดสนประการใดก็ให้ฉีกหนังสือฉบับหนึ่ง ฉบับสอง ฉบับสาม ออกดูว่าจะสำเร็จได้กลับมาเมืองเกงจิ๋ว" ขงเบ้งได้เรียกจุล่งเข้ามากระซิบบอกว่า "บัดนี้เล่าปีนายเราจะไปแต่งงานกับน้องสาวขุนกวน ท่านไปด้วยจงเอาใจใส่อย่าให้เล่าปีเป็นอันตราย ถ้าอัปจนประการใดจงทำตามหนังสือที่เราเขียนไปนั้นเถิด" แล้วก็เอาหนังสือสามฉบับส่งให้จุล่ง

เมื่อถึงกำหนดวันดี ขงเบ้งจัดแจงสิ่งของให้ทหารนำไปให้ขุนกวน และจัดเรือรบสิบลำทหารห้าร้อยให้เล่าปีจุล่ง ขุนเขียนเดินทางไปเมืองลำซี้ จนถึงเมืองลำซี้แล้วไม่มีผู้ใดหรือขบวนมาตั้งรับตามธรรมเนียม เล่าปีมีความกังวลเพิ่มขึ้น จุล่งระลึกถึงคำขงเบ้ง จึงฉีกจดหมายฉบับหนึ่งออกดูมีใจความว่า "ให้ทหารทั้งปวงแต่งตัวจงโอ่โง่งไปเที่ยวซื้อของในเมืองลำซี้ ถ้าชาวเมืองจะถามว่ามาธุระสิ่งใด ก็ให้บอกว่าเล่าปีจะมาแต่งงานกับน้องสาวขุนกวน ให้ชาวเมืองรู้จักทั่วกัน แล้วให้เล่าปีแต่งสิ่งของเข้าไปคำนับนางเกียวก๊กโล ซึ่งเป็นมารดาภรรยาขุนเซ็กแลจิวยี่" จุล่งรู้ข้อความแล้วก็ดำเนินการตามลำดับในหนังสือนั้น

ฝ่ายนางเกียวก๊กโลรู้จุดประสงค์ที่เล่าปีเดินทางมาจึงเข้าไปแสดงความยินดีต่อนางง๋อก๊กโลมารดาขุนกวน และว่า เรื่องการยกบุตรหญิงเป็นภรรยาเล่าปีนี้ ชาวเมืองรู้กันทั่ว และเล่าปีเดินทางมาถึงเมืองแล้ว นางง๋อก๊กโลได้ฟังก็ตกใจเรียกขุนกวนเข้ามาไต่ถามและร้องไห้หน่อยใจว่า ขุนกวนไม่นับถือตนเป็นมารดา ขนาดจะเอาบุตรหญิงไปให้แก่

เล่าปี ก็ไม่ได้ปรึกษา ชุนกวนเห็นมารดาขัดเคือง และยังมีนางเกี่ยวก๊กโลยีนคำเป็นพยานอยู่ จึงแก้ตัวว่า การทั้งหมด เป็นกลอุบายของจิวอี้ ที่คิดลวงเล่าปีมาแล้วจับตัวใส่คุกเพื่อแลกเอาเมืองเกงจิ๋วจากขงเบ้งมาฆ่าเล่าปีเสีย ซึ่งไม่ใช่ กิจการที่ทำโดยบริสุทธิ์ใจ จึงไม่ได้ปรึกษามารดา นางเกี่ยวก๊กโลยีนได้ฟังก็โกรธต่อว่าจิวอี้ที่เป็นทหารผู้ใหญ่ในเมือง กังตั้ง แต่คิดกลอุบายในการเอาเมืองเกงจิ๋วคืนไม่ได้ ต้องเอาบุตรหญิงไปทำกลลวง เมื่อคนทั้งปวงรู้ว่าได้ยกบุตรหญิง เป็นภรรยา แล้วเล่าปีตาย นางชุนฮูหยินที่เป็นม่ายก็ไม่สามารถสมรสกับใครได้อีก นางเกี่ยวก๊กโลยีนได้เสริมอีกว่าด้วย ความคิดของจิวอี้เหมือนจะได้เมืองเกงจิ๋วแน่ แต่การฆ่าเล่าปีชาวเมืองก็จะหัวเราะว่าเอาลูกสาวไปลวงฆ่าเล่าปีจะ ทำให้เกิดความอับยศ และได้ว่าแก่นางง่อก๊กได้ ซึ่งเรื่องสมรสนี้เป็นที่รู้กันทั้งหมดแล้ว เล่าปีก็เป็นคนมีสติปัญญา มี เชื้อพระวงศ์พระเจ้าเหียนเต๋ ให้รับเป็นชายก็จะพ้นความละอายและไม่ถูกครหานินทา

ชุนกวนได้ฟังก็คิดค้านโดยอ้างความเหมาะสมเรื่องอายุ นางเกี่ยวก๊กโลยีนว่า "เล่าปีเป็นคนดีมีน้ำใจโอบอ้อม อารักภรรยาแก่ราษฎรทั้งปวง รูปร่างงาม นานไปก็จะได้เป็นใหญ่ แม้ได้ไว้เป็นชายก็จะไม่ขายหน้าน้องสาวท่าน" นางง่อก๊กได้จึงว่า "อันเล่าปีนี่เรายังไม่รู้จัก เวลาพุ่งนี้ให้เชิญเล่าปี ณ วัดกำล่อ เราจะดูให้รู้จักก่อน แม้ชอบใจเราจะ ยกให้ ถ้าไม่ชอบใจเรา เจ้าจะทำสิ่งใดก็ตามความคิดเจ้าเถิด" ชุนกวนมีความกตัญญูจึงไม่อาจขัดมารดาได้ และเรียก ลิห้อมมาสั่งให้เชิญเล่าปีมากินโต๊ะ ณ วัดกำล่อ มารดาจะดูตัว ลิห้อมจึงออกอุบายให้สั่งแกหั่วคุมทหารสามร้อยไปชุมนุม อยู่สองข้างทางวัดกำล่อ ถ้านางง่อก๊กได้ไม่ชอบใจแล้ว จะให้สัญญาณแก่แกหั่วกับทหารออกจับตัวเล่าปีไว้ ชุนกวนก็ เห็นด้วย ฝ่ายนางเกี่ยวก๊กโลยีนคนใช้ไปบอกข่าวแก่เล่าปี จูล่งขอคุมทหารห้าร้อยตามไปด้วย จะได้ปกป้องเล่าปีได้ พอถึงเวลาเช้าเล่าปีแต่งกระชั้นน้อยใส่เสื้อชั้นนอก และให้ทหารที่ไปด้วยแต่งตัวพกรบะพร้อมกัน เล่าปีก็ขึ้นม้าไป กับลิห้อม จูล่งแต่งตัวใส่กระแหม่มเข้าสงครามคุมทหารตามเล่าปีไปด้วย ครั้นถึงวัดกำล่อ ชุนกวนเห็นเล่าปีแต่งตัว รูปร่างคมสัน ก็คิดว่าตนเป็นชายต้องการทำอันตรายแก่เล่าปีเห็นแล้วยังมีใจกรุณา หากมารดาเห็นยอมมีใจรักยิ่งกว่า แน่ การที่คิดไว้ก็จะไม่สำเร็จ นางง่อก๊กได้เมื่อเห็นเล่าปีมาถึงก็มีความยินดีจึงชื่นชมเล่าปีต่อนางเกี่ยวก๊กโลยีนว่ามีรูปร่าง และกิริยาสมควรที่จะมาเป็นบุตรเขยนางเกี่ยวก๊กโลยีนว่า "อันลักษณะเล่าปีดีนัก มีน้ำใจกรุณาแก่ราษฎรทั้งปวง นาน ไปจะมีบุญทั้งอายุก็จะยืน ควรที่จะเป็นบุตรเขยท่าน" เมื่อพูดคุยอยู่เห็นทหารจูล่งแต่งตัวเป็นทหารเห็บกระบี่เดินเข้า ยืนแอบหลังเล่าปีอยู่ ก็ถามเล่าปีว่าทหารคนนี้ชื่อใด เล่าปีว่าชื่อจูล่ง เป็นแซ่เดียวขางเมืองเซียงฮัน

นางง่อก๊กได้จึงว่า "เมื่อใจโดยยกทหารร้อยหมื่นมารบท่าน ณ เมืองตงหยง ล้อมนครอครวัทท่านไว้นั้น จูล่งคนนี้ หรือรบชิงเอาบุตรภรรยาของท่านออกจากที่ล้อมได้" เล่าปีว่าใช่ นางง่อก๊กได้ก็สรรเสริญจูล่งและให้คนรินสุราให้จูล่ง ดื่ม จูล่งได้เดินมากระชับแก่เล่าปีว่าเห็นทหารประมาณสามร้อย ถืออาวุธชุมนุมอยู่ เห็นจะคิดร้ายต่อเล่าปีแน่ จึงแจ้งให้ เล่าปีคิดการแก้ไขให้ดี นางง่อก๊กได้เห็นจูล่งมากกระชับแก่เล่าปีจึงถามถึงเนื้อความของจูล่ง เล่าปีก็ร้องให้พาลงคำนับ แล้วว่า "ท่านจะฆ่าข้าพเจ้าเสียก็ตามเถิด แต่โปรดอย่าให้ข้าพเจ้าได้รับความลำบากเลย" นางง่อก๊กได้ได้ฟังก็สงสัย เล่าปีจึงบอกเนื้อความของจูล่ง นางง่อก๊กได้ได้ฟังก็โกรธจึงว่าชุนกวน เล่าปีเป็นบุตรเขย เหตุที่ให้ทหารชุมนุมไว้เพื่อ ต้องการทำร้ายเล่าปีหรือ ชุนกวนเห็นมารดาโกรธก็กลัวจึงว่า การทั้งนี้ตัวชุนกวนไม่รู้แล้วเรียกให้ลิห้อมมาถามถึง คนคิดทำการ ลิห้อมเห็นชุนกวนกลัวมารดาจึงแก้ตัวว่าไม่รู้ แกหั่วเป็นคนคิดการทั้งหมด นางง่อก๊กได้จึงสั่งทหารให้

เอาตัวแกหัวไปฆ่าเสีย เล่าปีได้ชัดขึ้นโดยอ้างถึงการทำการมงคล ไม่ควรฆ่าทหารเอก แม้ว่าเล่าปีจะทำการต่อไปก็จะไม่มีความสุข และขอยกโทษให้แกหัวสักครั้งหนึ่ง นางงอกก็ไถ่กินยอมและกินเลี้ยงกันต่อ จนเล่าปีเดินกลับมาที่อยู่พร้อมขุนกวน เมื่อเห็นศิลาสองก้อนใหญ่หน้าวัด เล่าปีก็ชักกระบี่ออกและอธิษฐานว่า “แม้ข้าพเจ้าจะได้กลับไปเมืองเกงจิ๋วบำรุงราษฎร ขอให้ข้าพเจ้าฟันศิลานี้ขาดออกเป็นสองท่อน ถ้าข้าพเจ้าจะตายอยู่ในเมืองลำซิมิได้กลับไปขอย่าให้ศิลานี้แตกชำร้าวเลย” แล้วเล่าปีก็ฟันศิลาขาดออกเป็นสองท่อน ขุนกวนเดินตามหลังมาก็ไต่ถามถึงเหตุที่ฟันศิลา เล่าปีจึงว่า ตนได้อธิษฐานว่า ถ้าได้เกี่ยวข้องกับขุนกวนแล้วจะช่วยกันกำจัดโจรบำรุงราษฎรให้เป็นสุข ขอให้ฟันศิลาขาดสองท่อน ขุนกวนเมื่อได้ฟังแล้ว จึงชักกระบี่ออกอธิษฐานว่า “แม้ข้าพเจ้าจะเอาเมืองเกงจิ๋วคืนได้ จะได้ทำนุบำรุงให้ราษฎรในเมืองต้องง้อเป็นสุขสืบไป ขอให้ข้าพเจ้าฟันศิลานี้ขาดเหมือนเล่าปีเถิด” แล้วพูดดั่งๆว่า ตนได้ขอเทพารักษ์ทั้งปวง หากตนและเล่าปีจะได้ช่วยกันกำจัดโจรศัตรูราชสมบัติตามที่คิด ขอให้ฟันศิลาขาดเป็นสองท่อนเถิด ขุนกวนก็ฟันกระบี่ลงศิลาก็ขาดเป็นสองท่อนเหมือนเล่าปี ขุนกวนกับเล่าปีก็มีความยินดี หัวเราะและพากันกลับไป

ครั้งเล่าปีกลับมาอยู่ที่อยู่แล้ว ขุนเขียนและจูล่งจึงให้เล่าปีไปหานางเกียวก๊กโลเพื่อแรงงานแต่งงาน หากข้าอยู่เกรงจิวอี้จะคิดสังฆอนขุนกวนมาจะทำให้การเสียได้ รุ่งขึ้นเล่าปีจึงไปเยี่ยมเยียนนางเกียวก๊กโล แล้วจึงว่า “บัดนี้ข้าพเจ้ามาอาศัยอยู่ ณ ดิกรับแขกก็เปลี่ยวนัก ด้วยที่นั่นนามิดชิดมันคงไม่ ซึ่งนางงอกก็ไถ่กับขุนกวนมีความเมตตา นั้นข้าพเจ้าก็แจ้งอยู่ เกลือกว่าทหารแลชาวเมืองทั้งปวงจะคิดร้าย ข้าพเจ้าจะอยู่ช้านักไม่ได้” นางเกียวก๊กโลจึงว่า เล่าปีอย่าวิตก และรับอาสาไปว่ากล่าวแก่นางงอกก็ไถ่ให้จัดแจงที่อยู่ให้แก่เล่าปี นางงอกก็ไถ่จัดให้เล่าปีมาอาศัยอยู่ข้างในวังเพื่อคอยหาวันดีกำหนดแต่งงาน และจัดให้จูล่งกับขุนเขียนเข้ามาอยู่ด้านในเช่นกัน

เมื่อถึงวันดีได้ฤกษ์ นางงอกก็ไถ่จัดแจงโต๊ะเลี้ยงขุนนางทั้งปวงแต่งงานเล่าปีกับนางขุนสูหยิน ตามประเพณี ตกค่ำขุนนางทั้งปวงลากลับไป นางงอกก็ไถ่ให้จุดเทียนสองข้างทางตั้งแต่ที่อยู่เล่าปีไปถึงตึกของนางขุนสูหยินแล้วให้คนนำทางไป ครั้นไปถึงตึกนางขุนสูหยินเดินเข้าไปในห้อง เห็นหญิงรับใช้แต่งตัวถือกระบี่เหมือนจะเข้าสู่สงคราม เล่าปีเห็นก็ตกใจ หญิงแก่จึงว่า อันนางขุนสูหยินนี้ตั้งแต่เล็กก็รักการสงคราม ชอบดูทหารจับอาวุธต่อสู้กัน จึงฝึกหญิงรับใช้ให้จับกระบี่สู้กันด้วยเพลงอาวุธต่างๆให้ดู เล่าปีไม่ต้องการให้นางขุนสูหยินดูการรำอาวุธต่างๆและขอให้เก็บอาวุธเสียก่อน หญิงแก่เข้าไปแจ้งแก่นางขุนสูหยิน นางขุนสูหยินก็หัวเราะและสั่งหญิงทุกคนเก็บอาวุธลงเสีย เมื่อเล่าปีได้เข้าไปที่อยู่แล้ว ก็แจกข้าวของเงินทองให้แก่หญิงรับใช้ทั้งปวง และให้ขุนเขียนร่างหนังสือไปเล่าแก่ขงเบ้ง ณ เมืองเกงจิ๋ว

ฝ่ายขุนกวนก็เขียนหนังสือไปแจ้งแก่จิวอี้ เล่าเรื่องราวทุกประการ จิวอี้ได้รู้เนื้อความก็เสียใจ จึงคิดกลอุบายอย่างหนึ่งและเขียนจดหมายลับให้ขุนกวนว่า เดิมตนตั้งใจจะทำการเพื่อหวังเอาเมือง เกงจิ๋วคืน แต่กลับเสียให้แก่เล่าปี จึงต้องคิดกลอุบายใหม่ แต่เล่าปีมีสติปัญญา ภายนอกแม้ดูโอบอ้อมอารีแก่ราษฎรทั้งปวง และได้ขงเบ้งเป็นที่ปรึกษาผู้ใหญ่ กวนอู เตียวหุย จูล่งเป็นนายทหารเอก เห็นว่าจะไม่เป็นรองอำนาจผู้ใด ขอให้ขุนกวนเอาใจเล่าปีไว้ให้

หลงอยู่ในเมืองต้องง้อ จะได้ลิ้มขงเบ้งกวนอู เตียวหุย และเราจะได้คิดการยึดเมืองเกงจิ๋วได้ง่าย ชุนกวนเมื่อได้รับหนังสือแล้วเรียกเตียวเจียวมาปรึกษา เตียวเจียวก็เห็นด้วยต่อความคิดจิ๋วนี้ จึงขอให้ชุนกวนสร้างตึกให้แก่เล่าปี่ และขุดสระปลูกดอกบัวสร้างสวนดอกไม้ จัดหญิงรับใช้งามๆให้ใช้สอย และบำรุงให้เงินทองใช้สอยไม่ให้ขาด เล่าปี่ซึ่งเป็นคนที่เคยเข็ดใจไม่เคยได้มีสิ่งเหล่านี้ จะหลงระเริงจนลิ้มขงเบ้ง กวนอู เตียวหุย และทั้งสามก็จะน้อยใจเล่าปี่ ทำให้สามารถยึดเอาเมืองเกงจิ๋วได้ง่าย ชุนกวนได้ฟังก็เห็นด้วยสั่งดำเนินการทันที และเชิญเล่าปี่กับนางซุนสูหยินเข้าไปอยู่

ช่วงเวลานั้นเล่าปี่ได้หลงระเริงต่อสมบัติจนไม่คิดกลับเมืองเกงจิ๋ว จูล่งเมื่อไม่มีการสิ่งใดก็หาทหารห้าร้อยไปล้อมยิงเกาทัณฑ์ทุกวัน จนกระทั่งย่างเข้าปีใหม่จึงคิดถึงคำขงเบ้งซึ่งสั่งมาว่า “แม้ถึงเมืองลำซี้ให้ฉีกหนังสือฉบับหนึ่งออกดู เมื่อจะเข้าปีใหม่ให้ดูฉบับสอง หนังสือฉบับสามต่อถึงที่อับจนจึงให้ฉีกออกดู” จูล่งจึงฉีกหนังสือของขงเบ้งออกดู เป็นใจความว่า “แม้เล่าปี่หลงด้วยกลชุนกวนแลมีอาลัยด้วยนางซุนสูหยิน ไม่คิดอ่านจะกลับเมือง ก็ให้จูล่งลวงเล่าปี่ว่าใจโยกทัพมาตีเมืองเกงจิ๋ว ขงเบ้งให้กวนอู เตียวหุยออกรับด้านทานเป็นสามารภ กองทัพโจโฉยังหากลับไปไม่ ถ้าเห็นว่าเล่าปี่ยังมีอาลัยด้วยภรรยาอยู่ ให้เล่าปี่เอาเนื้อความซึ่งจิ๋วกับชุนกวนทำกลอุบายให้นางซุนสูหยินฟัง ถ้านางซุนสูหยินเป็นคนมีน้ำใจล้ายซื่อก็จะมาด้วยเล่าปี่เป็นมันคง” จูล่งเข้าใจข้อความในหนังสือก็รีบไปหาเล่าปี่ เล่าปี่ได้ฟังว่าจูล่งมาหาอีกออกมา พบพบบจูล่งว่า “ท่านมาอยู่ได้ความสุขลิ้มเมืองเกงจิ๋วแล้วหรือ” เล่าปี่จึงถามเนื้อความ จูล่งได้ตอบตามในหนังสือของขงเบ้ง เล่าปี่ก็แฉ่งว่าจะปรึกษานางซุนสูหยินก่อน จูล่งก็ว่า “ซึ่งท่านจะปรึกษาเห็นนางซุนสูหยินจะไม่ให้ไป ท่านอย่าให้นางรู้เลย เวลาค่ำวันนี้เราพากันรีบหนีไปเถิด จะได้ช่วยขงเบ้งคิดอ่านรบกับโจโฉ” เล่าปี่จึงให้จูล่งกลับไปพักก่อน เล่าปี่จะตริตรองดูอีกครั้ง เมื่อกลับเข้ามา เล่าปี่แกล้งทำเป็นร้องไห้เพื่อให้ภรรยาซักถาม เล่าปี่ก็ว่า คิดถึงบิดามารดา เมื่อมีชีวิตยังไม่ได้แทนคุณ พอหมดบุญแล้วก็ยังไม่ได้บูชาเหมือนไม่มีความกตัญญู ซึ่งเล่าปี่มาอยู่ด้วยนางซุนสูหยินก็เข้าปีใหม่ จึงวิตกรำลึกถึงคุณบิดามารดาและไม่มีความสบาย นางซุนสูหยินรู้ว่าเล่าปี่กำลังลวงตนจึงถามหาสาเหตุที่แท้จริงว่า จูล่งมาบอกให้เล่าปี่รีบกลับไปเมืองเกงจิ๋วโดยเร็ว ทำไมจึงมาบอกนางด้วยเหตุผลนี้ เล่าปี่ก็ว่า เมื่อรู้แล้ว หากตนไม่กลับไปเมืองเกงจิ๋วก็จะเป็นอันตราย คนทั้งปวงจะหัวเราะเยาะว่าหลงภรรยาจนเสียเมืองแก่โจโฉ ครั้นจะไปก็มีความอาลัยต่อนางซุนสูหยินนัก นางซุนสูหยินว่า ตนนั้นเป็นภรรยาถือถือเป็นสิทธิ์ขาดของเล่าปี่อยู่แล้ว แม้เล่าปี่จะคิดประการใดตนก็จะทำตาม และวางแผนว่าจะอ่อนวอนมารดาของตนเพื่อไปเช่นบิดามารดาในวันปีใหม่วันตรุษกับเล่าปี่ ณ ชายทะเล เมื่อมารดาอนุญาตก็พากันหนีไม่ให้ชุนกวนรู้ทัน เล่าปี่ได้ฟังก็ซาบซึ้งในน้ำใจนางซุนสูหยิน และให้จูล่งคุมทหารออกไปคอยตน ณ ทางหลวงนอกเมือง จูล่งรับคำและลาไปดำเนินการ

เวลาเช้าเล่าปี่กับนางซุนสูหยินจึงพากันไปหานางงอกก็ได้ และนางซุนสูหยินก็ว่ากล่าวตามแผนการ เมื่อนางงอกก็ได้อนุญาตจึงพากันขึ้นม้าขี่รถออกจากเมืองลำซี้ไปตามทางที่สัญญาให้จูล่งไปคอยที่นั่น ฝ่ายชุนกวนรู้ข่าวการหนีของเล่าปี่และนางซุนสูหยินจึงเรียกขุนนางที่ปรึกษาทั้งปวง และสั่งตันบูและพั่วเจี๋ยให้คุมทหารห้าร้อยตามไปจับตัวเล่าปี่มา ทั้งสองรับคำและลาไป เทียบเขาก็แฉ่งว่า ตันบูและพั่วเจี๋ยที่ตามไปนั้น จะไม่ได้ตัวเล่าปี่เพราะนางซุนสูหยินมีสติปัญญา และมารดาก็รักเสมอชีวิต นางยินดีไปด้วยเล่าปี่ เห็นทหารทั้งปวงก็จะหวั่นเกรงไม่สามารถ

จับกุมได้ ชุนกวนได้ฟังก็เอากะเปี๋ส่งให้เจียวซิมกับจิวท่าย และสั่งให้ยกตามต้นบู๊กับพั่วเจียงไป เอากะเปี๋เล่มนี้ตัด ตีระฆังนางชุนสูหยินกับเล่าปี่มาได้ หากไม่ได้จะเอาตีระฆังของทั้งสองแทน ฝ่ายจิวอี้รู้ว่าเล่าปี่กับนางชุนสูหยินออกจากเมืองลำซี้ จึงรู้ว่าเล่าปี่ไปครั้งนี้หากมาทางบกจะต้องอ้อมเมืองมาตามเชิงเขาแน่ จึงให้ซีเซ่ง เเตงฮองคุมทหารสาม พันไปคอยสกัดอยู่ ทั้งสองขึ้นยืนดูบนเนินเขาเห็นเล่าปี่มาแต่ไกลก็สกัดทางไว้ และร้องบอกเล่าปี่ว่าตนมาตามคำสั่ง จิวอี้คอยอยู่นานแล้ว เพื่อจะจับท่านกลับไป เล่าปี่เห็นทหารสกัดอยู่มากจึงไปปรึกษาแก่จูล่ง จูล่งระลึกรู้ถึงหนังสือ ขงเบ้งจึงฉีกหนังสือฉบับที่สามออกให้เล่าปี่ดู เล่าปี่แจ้งในหนังสือที่ให้กลับไปบอกนางชุนสูหยิน "เดิมชุนกวนกับจิวอี้ คิดกลอุบายว่าจะยกเจ้าให้เป็นภรรยาข้าหวังจะลวงข้าให้มา ณ เมืองลำซี้แล้วจะจับตัวจำไว้ แม้คืนเมืองเกงจิวได้แล้ว จะฆ่าเราเสีย ไซ้จะยกเจ้าให้โดยจริงนั้นหามิได้ เอาชื่อเจ้าเป็นเหยื่อไปล่อมา อนึ่งข้ารู้ว่าเจ้าเป็นหญิงก็จริง แต่มี สติปัญญาความคิดยิ่งกว่าผู้ชายอีก จึงอุตสาห์มานี้มิได้คิดถึงตัวกลัวความตาย แลชุนกวนกับจิวอี้ยังคิดกลอุบาย ต่างๆอยู่หวังจะทำอันตรายข้า ข้าเห็นจะอยู่ในเมืองลำซี้ไม่ได้ก็คิดอ่านจะกลับไปเมืองเกงจิว จึงแก้ลับบอกเจ้าว่าเมือง เกงจิวเกิดศึกจะรีบไปเป็นการเร็ว เจ้าก็มีความสัจยึดติดตามข้ามา คุณเจ้านาที่สุดไม่ ข้าก็ยังมีได้ตอบแทนคุณ บัดนี้ ชุนกวนก็ยกทหารตามมาเป็นอันมาก จิวอี้ก็ให้ทหารมาสกัดหน้าอยู่ ทหารทั้งสองฝ่ายนี้อยู่ในอำนาจเจ้า แม้เจ้าไม่ ช่วยแก้ไขครั้งนี้ข้าจะตายอยู่ในที่นี้ อันจะได้แทนคุณเจ้าซึ่งสัจชื่อต่อข้านี้หามิได้" นางชุนสูหยินได้ฟังก็น้อยใจ ชุนกวนจึงว่า ชุนกวนทำการนี้ไม่ได้คิดถึงความเป็นพี่เป็นน้อง จะกลับไปหาชุนกวนได้อย่างไร และอาสาเป็นผู้แก้ไขให้ พันอันตรายให้ได้ นางชุนสูหยินเห็นซีเซ่ง เเตงฮองสกัดทางอยู่ จึงร้องว่า "ตัวทำการทั้งนี้จะทำร้ายเราหรือ" ซีเซ่ง เเตงฮองตกใจจึงลงจากม้าวางอาวุธแล้วว่า จิวอี้ให้คุมทหารมาจับคอยเล่าปี่ ไม่ได้ต้องการทำอันตรายต่อนางชุนสูหยิน

นางชุนสูหยินได้ฟังก็โกรธว่าจิวอี้เป็นคนอกตัญญู ตัวอยู่เมืองกังต้ง กินข้าวแดงแกงร้อนของ ชุนกวน ไม่รู้จัก ผิดถูก เล่าปี่เป็นอาพระเจ้าเหี้ยนเต้ มารดาและชุนกวนก็ยกให้เป็นสามีตน เมื่อเล่าปี่จะออกมา มารดาและชุนกวนก็รู้ และยอมให้มา หรือจิวอี้เห็นว่าตนเอาทรัพย์สินมามากจึงใช้ให้ทั้งสองมาเป็นโจรขโมยของตน ทั้งซีเซ่ง เเตงฮองได้ยินก็ กลัวอาญาจึงขอความเมตตาจากโทษ นางชุนสูหยินจึงให้ทั้งสองเปิดทางและรีบขับรถออกไป ฝ่ายพั่วเจียงกับตันบู ตามมาเห็นจึงแจ้งว่าตนทั้งสองมาตามคำ ชุนกวนให้จับเล่าปี่และนางชุนสูหยินกลับไป ซีเซ่งกับเตงฮอง ก็บรรจบ ตันบูและพั่วเจียงตามเล่าปี่ไป ฝ่ายเล่าปี่รู้ว่ามิมีทหารตามมาก็แจ้งแก่นางชุนสูหยิน นางชุนสูหยินจึงให้เล่าปี่ล่องไปก่อน และตนจะต้านอยู่ภายหลัง จูล่งก็ยืนถือทวนอยู่ข้างรถนาง เมื่อเห็นทหารทั้งสี่ยกตามมาถึง ก็ลงจากม้าและเข้ามา คำนับนางชุนสูหยิน ตันบูและพั่วเจียงแจ้งว่าที่ติดตามมาเพราะชุนกวนให้ตนทั้งสองมาเชิญนางและเล่าปี่กลับไป นางชุนสูหยินก็โกรธร้องดวดากกลับไปว่า เพราะคนเหล่านี้จะทำให้พี่น้องผองใจกัน มารดาและชุนกวนยกตนให้แต่งงานกับ เล่าปี่ เมื่อออกมามารดาก็อนุญาตให้ตนไปกับสามี ไซ้จะหนีมาตามอำเภอใจ ถึงชุนกวนก็เห็นว่าเป็นตาม ขนบธรรมเนียมแล้ว ที่ทั้งสองยกมาจะทำอันตรายแก่ตนและสามีหรือ นายทหารทั้งสี่ได้ฟังก็คิดว่า นางชุนสูหยินและ ชุนกวนเป็นพี่น้อง นางงอกก็ไถ่กรักมาก ถ้าหาญกระทำกรทอนนี้ ชุนกวนที่มีความกตัญญูต่อมารดาไม่อาจขัดขืน มารดาได้ ตนทั้งสี่ก็จะได้รับความเดือดร้อนในภายหน้าแน่จึงพากันคำนับและเปิดทางให้ผ่านไป เจียวซิม จิวท่ายมาถึงก็ ชักถามถึงเล่าปี่และนางชุนสูหยิน พอรู้ที่ที่ท่านทั้งสี่ไม่กระทำกรจับตัวเล่าปี่ก็มีโทษผิดนัก ชุนกวนได้มอบกระบี่

อาญาสิทธิมา หากว่าพบเล่าปีกับนางซุนสูหยินก็ให้ฆ่าและตัดศีรษะไปให้ซุนกวน แม้ไม่ได้แล้วจะตัดศีรษะพวกเราเสีย นายทหารทั้งสี่และจึงรีบยกตามเล่าปีไป

ฝ่ายเล่าปีกับนางซุนสูหยินพากันพ้นแดนเมืองสองกุ่ม ถึงชายทะเลแห่งหนึ่งชื่อตำบลเล่าลงไฟ เล่าปีเดินเลียบชายท่าเลเพื่อหาเรือข้ามฟากก็ไม่ได้เห็นเรือจึงคิดวิตก จูล่งก็ปลอบว่า "เรามานี้ก็พ้นเมืองสองกุ่มจะเข้าแดนเมืองเกงจิวแล้ว ท่านอย่าวิตกเลย เราทำสงครามเสร็จทั้งนี้เพราะความคิด ขงเบ้ง บัดนี้เรามาดังแดนเมืองเราแล้วเห็นขงเบ้งจะคิดอ่านมาช่วยเราเป็นมั่นคง " พอได้ยินเสียงม้ายกตามมาจึงปริกษาว่า เห็นตนจะต้องมาตายในครั้งนี้อย่างไร จูล่งยังไม่ว่าประการใดก็แลไปเห็นเรือประมาณยี่สิบลำแล่นมาตามชายทะเล จูล่งจึงว่า "เป็นบุญของเรามีเรือแล่นมาแล้ว ให้ท่านเร่งรัดขับทหารลงโดยสารเรือนี้ข้ามไปเกิดจะได้พ้นอันตราย" เมื่อเรือมาถึงฝั่ง เล่าปีพิเคราะห์เห็นเป็นเรือลูกค้า แล้วเห็นขงเบ้งใส่เสื้อหมวกออกมาจากประตูเรือก็ยืนนิ่ง จึงพานางซุนสูหยินกับทหารทั้งปวงรีบลงเรือ ขงเบ้งเห็นเล่าปีตกใจก็หัวเราะว่า "แต่ข้าพเจ้าจัดทหารแต่งปลอมเป็นเรือลูกค้ามาคอยรับท่านอยู่นานหนักหนาแล้ว" เล่าปีได้ฟังก็ยืนนิ่ง พอเจียวซิม จิวท่าย ต้นบุ หัวเจียงยกทหารมาถึงริมฝั่ง ขงเบ้งจึงหัวเราะและร้องไปว่า "ให้ท่านกลับไปบอกจิวอี้เถิดว่า เราคิดการมาก็นานอยู่แล้วพึ่งสำเร็จครั้งนี้ ซึ่งจิวอี้ให้ท่านตามมาส่งเล่าปีนั้น เราขอใจนัก เล่าปีมิได้มีอันตรายสิ่งใด อย่าให้จิวอี้คิดกลอุบายจะหนีไปเลย" ทหารทั้งปวงได้ยินก็เอากาทัณฑ์ยิงไปแต่ไม่ถึงขงเบ้ง

จิวอี้เมื่อรู้เนื้อความก็เร่งจัดทัพเรืออยู่ภายในปีกขวา อันตั้งเป็นปีกซ้าย ตัวจิวอี้เป็นทัพหลวงรีบยกตามเล่าปีไป เห็นเล่าปีข้ามฟากไปก็เร่งทหารตามไปอีก ขงเบ้งเห็นจิวอี้ไล่ขยิกมาก็ให้ทหารจอดเข้าริมฝั่งฝ่ายเหนือ พาเล่าปีและนางซุนสูหยินขึ้นบกรีบหนีไปพอลงเขาแดนตำบลลองจิว ซึ่งให้กวนอุซุมอยู่นั้นก็พาเล่าปีกับนางซุนสูหยินขึ้นอยู่บนยอดเขา ครั้นจิวอี้ยกตามมาถึงทางเข้านั้น เห็นกวนอุ อยู่เอียนและฮองตงก็ยกทหารสกัดไว้ จิวอี้ขับทหารจะรบเข้ากวนอุก็หวั่นเกรง ด้วยทหารจิวอี้ชำนาญทางเรือไม่เคยรบทางบกและไม่มีม้าขี่ จิวอี้จึงถอยทหารกลับมา กวนอุก็ขับทหารไล่รบทหารจิวอี้ทั้งปวงลงเรือได้ก็ร้องแก่จิวอี้ว่า "ท่านคิดกลอุบายจะลวงเรา ครั้นเราลวงบ้างก็แพ้ความคิดเราแล้วมิหนำยังยกมาตามส่งเล่าปีให้เสียทหารอีกเล่า นี้แลจะคิดอ่านปราบปรามแผ่นดินสืบไป" จิวอี้ได้ยินแลไปเห็นเล่าปี นางซุนสูหยินกับหญิงรับใช้อยู่บนยอดเขาก็คิดแค้นใจนัก พิษยาที่เคยถูกลูกเกาทัณฑ์ครั้งที่ยกตีเมืองลำกุนกำเรบจนสลบไป ทหารช่วยกันดูแลจนฟื้นขึ้นและพากันกลับไปเมืองกังตั้ง

(สามก๊กเล่มที่สองหน้า 5 -30)

1. สถานการณ์

ในสถานการณ์นี้ ขงเบ้งได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของก๊กเล่าปีว่า ขณะนี้เล่าปีมีเมืองเกงจิวเป็นฐานที่มั่น ซึ่งเป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งเสบียงอาหารและกำลังทหาร อีกทั้งเมืองเกงจิว

ถือเป็นด่านสำคัญที่จะล่วงเข้าไปยังเมืองเสฉวน อันเป็นเมืองที่ขงเบ้งได้วางเป้าหมายไว้แต่แรกว่า เหมาะสมต่อเล่าปี่ ในการตั้งก๊กขึ้นใหม่ที่นั่น ดังนั้นเมืองเกงจิ๋วจึงเป็นเมืองสำคัญมากที่ขงเบ้งต้องหาวิธีที่จะรักษาไว้ให้มั่น และไม่ต้องการให้ฝ่ายซุนกวน และจิวยี่ที่มีความต้องการในเมืองเกงจิ๋ว เพราะเป็นเมืองหน้าด่านที่เพียงใช้เรือข้ามแม่น้ำไป อีกฝั่ง ก็จะเป็นชายแดน ง่อก๊กของซุนกวน จึงถือเป็นเรื่องสำคัญของง่อก๊กเช่นกัน

ขงเบ้งจึงรู้ว่าฝ่ายซุนกวนและจิวยี่พร้อมที่จะหากลอบบายต่างๆ เพื่อมาทวงเมืองเกงจิ๋วกลับคืน อีกทั้งจิวยี่นั้นมีความต้องการที่จะสังหารขงเบ้งอยู่แต่ก่อนแล้ว ครั้งที่ขงเบ้งอาสาไปเมืองกังตั๋งเพื่อยุ้ให้ซุนกวนและจิวยี่ร่วมมือออกรบต่อต้านกองทัพโจโฉ ในช่วงนั้นขงเบ้งได้ทราบถึงบุคลิกและลักษณะนิสัยของซุนกวน ผู้นำและจิวยี่ แม่ทัพฝ่ายง่อก๊ก จากการที่ขงเบ้งมีโอกาสได้ปะทะความคิดกับจิวยี่อยู่หลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ที่จิวยี่วางแผนให้ขงเบ้งออกไปโจมตีเสบียงของฝ่ายโจโฉ เพื่อใช้ฝ่ายโจโฉเป็นเครื่องมือในการสังหารขงเบ้งและในครั้งที่จิวยี่วางแผนให้ขงเบ้งทำทัณฑ์บนด้วยชีวิตของขงเบ้งไว้ เพื่อที่จะนำลูกเกาทัณฑ์มาให้แก่จิวยี่เป็นจำนวนหนึ่งแสนดอกภายในเวลาสามวัน เป็นต้น สถานการณ์เหล่านี้ทำให้ขงเบ้งตระหนักว่าตนได้แสดงความสามารถและสติปัญญาออกไปมาก จนทำให้จิวยี่เห็นว่าสติปัญญาของขงเบ้งอาจจะเป็นอันตรายต่อง่อก๊กในอนาคต จึงคิดวางแผนที่จะสังหาร ขงเบ้ง แม้ในตอนท้ายที่จิวยี่และขงเบ้งวางแผนจะใช้กลยุทธ์ไฟเผากองทัพเรือของโจโฉ จิวยี่ก็สั่งทหารให้ไปลอบสังหารขงเบ้งที่ปราสาท ซึ่งขงเบ้งได้ขอให้ทำเพื่อประกอบพิธีเฉลิมมอภาคเนย์ ขงเบ้งที่รอดชีวิตจากครั้งนั้น จึงรู้ว่าตนไม่ปลอดภัยที่จะเข้าง่อก๊กอีกต่อไป หากจิวยี่ยังคงมีชีวิตอยู่เหตุการณ์ครั้งนี้ก็เช่นกัน ขงเบ้งรู้ว่าเป็นอีกหนึ่งกลอุบายที่จิวยี่ผู้ไม่ยอมพ่ายแพ้ได้คิดขึ้นเพื่อจะลักตัวเล่าปี่เอาไว้ แลกกับเมืองเกงจิ๋ว แต่สถานการณ์ที่เป็นอันตรายเช่นนี้ ขงเบ้งยังมองว่าเป็นสิ่งที่ดีแก่ฝ่ายเล่าปี่เอง จึงได้วางแผนการต่างๆ ซ้อนแผนการของจิวยี่อีกต่อหนึ่งหรือเรียกได้ว่า ขงเบ้งวางแผน “ย้อนรอยแผนการ” ของจิวยี่นั่นเอง จึงถือว่าสถานการณ์นี้ขงเบ้งเป็นฝ่ายได้เปรียบที่ล่วงรู้ถึงแผนการของจิวยี่ได้ก่อน ดังนั้นขงเบ้งจึงวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สำหรับการสมรสและเอาตัวรอดของเล่าปี่ในครั้งนี้โดยวิเคราะห์ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายเล่าปี่ จุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายซุนกวน รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์และที่เป็นอุปสรรคขัดขวางตาม SWOT Analysis ไว้ดังนี้

- จุดแข็ง คือ ฝ่ายขงเบ้งมีจุดแข็งที่มีความสามารถด้านการรบและยึดมั่นในคำสั่ง รวมทั้งไม่กลัวที่จะอยู่ท่ามกลางศัตรู และขงเบ้งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน ฝ่ายเล่าปี่มีเมืองเกงจิ๋วที่อุดมสมบูรณ์อยู่ในครอบครอง ทั้งตัวเล่าปี่มีชื่อเสียงด้านคุณธรรม และมีน้ำใจโอบอ้อมอารีย์
- จุดอ่อน คือ ขงเบ้งไม่สามารถเดินทางไปเมืองกังตั๋งกับเล่าปี่ด้วยได้ เพราะรู้ว่าจิวยี่จะต้องการทางสังหารตน ซึ่งจะไม่เป็นกาวดี หากเล่าปี่อยู่ในสถานการณ์นั้นด้วย และเล่าปี่เดินทางไปกับจูถุนมีกำลังทหารเพียงห้าร้อยคน

- โอกาส คือ ฝ่ายขุนกวนต้องการเมืองเกงจิ๋ว จึงยอมใช้ชื่อน้องสาวของตนหรือซุนสูหยินมาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ต้องการหลอกล่อเล่าปี่เท่านั้น จึงไม่ได้แพร่พรายเรื่องการสมรสออกไป และนางซุนสูหยินน้องสาวขุนกวนเป็นบุตรที่นางง่อก๊กได้รักมาก
- ภาวะคุกคาม คือ ฝ่ายขุนกวนมีโอกาสสังหารเล่าปี่ได้ง่าย และยังสามารถควบคุมดูพฤติกรรมเล่าปี่ได้ง่าย

2. วัตถุประสงค์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพของขงเบ้ง จุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายก๊กเล่าปี่และฝ่ายก๊กขุนกวน รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ และเป็นอุปสรรคขัดขวางตามข้างต้นแล้ว ขงเบ้งจึงวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยมีวัตถุประสงค์คือ "รักษาเกงจิ๋วจากการแย่งชิงของง่อก๊กในครั้งนี้" วัตถุประสงค์นี้ถูกสร้างขึ้นเป็นกรณีเฉพาะตามกลยุทธ์ที่จื๋วยี่คิดขึ้น ด้วยเหตุที่ฝ่ายขุนกวนไม่สามารถใช้อุบายให้โจโฉเดินทางมาทวงเมืองเกงจิ๋วคืนจากเล่าปี่ได้ จื๋วยี่จึงเตรียมกลยุทธ์ใหม่เพื่อหลอกล่อให้เล่าปี่เดินทางไปยังเมืองกังตั๋งเพียงลำพังโดยจื๋วยี่รู้ที่อยู่ว่า ขงเบ้งไม่สามารถเดินทางมาด้วยได้ เพราะไม่ต้องการถูกลอบสังหาร อีกทั้งยังต้องอยู่เพื่อป้องกันเมืองเกงจิ๋ว ซึ่งหากเล่าปี่เดินทางมาถึง ฝ่ายขุนกวนจะสามารถจับเล่าปี่ไว้เพื่อแลกเมืองเกงจิ๋วคืนจากขงเบ้งได้ง่ายกว่าการทวงคืน ฝ่ายขงเบ้งที่รู้กลยุทธ์ของฝ่ายขุนกวน จึงลอบซ้อกลยุทธ์ของตนเอาไว้ ให้การสมรสของเล่าปี่และนางซุนสูหยินเกิดขึ้นจริง และเมื่อเล่าปี่ได้เป็นบุตรเขยของขุนกวนแล้ว ถือว่าเป็นเครือญาติกับฝ่ายขุนกวน และจื๋วยี่ก็ไม่อาจหากกลยุทธ์มาชิงเมืองเกงจิ๋วได้ เพราะกลัวการครหาว่าขุนกวนนั้นแย่งชิงเมืองจากเครือญาติของตนเอง อีกทั้งเมื่อเล่าปี่ได้เป็นสมรสนางซุนสูหยินเป็นภรรยา ยังสามารถทำให้นางซุนสูหยินในฐานะภรรยาที่ต้องมีความจงรักภักดีในเล่าปี่ผู้สามีใช้อำนาจของตนที่ถือเป็นองค์หญิงแห่งง่อก๊กเพื่อปกป้องเล่าปี่ให้พ้นจากการจับตัวของขุนกวนได้อีกด้วย ซึ่งวัตถุประสงค์นี้สามารถวัดความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้ หากการสมรสของเล่าปี่และนางซุนสูหยินเกิดขึ้นจริง และเล่าปี่สามารถเดินทางกลับมายังเมืองเกงจิ๋วได้อย่างปลอดภัย จึงทำให้ฝ่ายเล่าปี่สามารถรักษาเมืองเกงจิ๋วจากการแย่งชิงของฝ่ายขุนกวนในครั้งนี้ได้ ดังนั้นวัตถุประสงค์นี้ถือว่ามีความเหมาะสมสำหรับสถานการณ์เช่นนี้ เพราะ

- วัตถุประสงค์นี้สะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงคือ เมื่อเล่าปี่ได้รับการเชิญเชิญให้ไปสูxonนางซุนสูหยิน ขงเบ้งมองแผนการแย่งชิงเมืองเกงจิ๋วของขุนกวนและจื๋วยี่ได้อย่างชัดเจนว่ากลยุทธ์ของขุนกวนและจื๋วยี่ในครั้งนี้เป็นกลยุทธ์ต่อเนื่องจากความล้มเหลวที่เคยมอบหมายให้โจโฉเดินทางมาพบเล่าปี่เพื่อขอคืนเมืองเกงจิ๋วในหลายครั้งก่อนหน้านี้ จนในที่สุดขุนกวนและจื๋วยี่คิดแผนการแย่งชิงเมืองเกงจิ๋ว ด้วยการใช้นางซุนสูหยินมาเป็นเครื่องมือในการหลอกล่อและกักขังเล่าปี่ ซึ่งตามแผนการใหญ่ในการเข้าถึงเมืองเสฉวนเพื่อก๊กเล่าปี่ของขงเบ้งต้องอาศัยเมืองเกงจิ๋วเป็นหลักสำคัญ จึงไม่อาจปล่อยให้ฝ่ายขุนกวนช่วงชิงเมืองเกงจิ๋วไปได้ แม้ว่าจะเปลี่ยนเป็นกลยุทธ์ครั้งนี้ก็ตาม

- วัตถุประสงค์นี้ซึ่งบ่งสามารถทำให้เป็นจริงและบรรลุเป้าหมายได้ คือ ขงบ่งสามารถทำให้เล่าปีได้สมรสกับนางซุนฮูหยินอย่างแท้จริง และสามารถวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อให้เล่าปีเดินทางกลับมายังเมืองเกงจิวได้อย่างปลอดภัย เพื่อสานต่อการรักษาเมืองเกงจิว
- วัตถุประสงค์นี้สามารถวัดความสำเร็จในแบบรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและประเมินได้อย่างถูกต้อง คือ หากนางง่อก๊กได้ยินยอมและอนุญาตให้เล่าปีสมรสนางซุนฮูหยิน นั่นหมายถึงเล่าปีจะมีศักดิ์เป็นน้องเขยของซุนกวน และหากนางซุนฮูหยินมีความซื่อสัตย์ยอมช่วยเหลือเล่าปีจากการถูกติดตามโดยเหล่าทหารของซุนกวนและจิวยี่แล้ว เล่าปีก็จะสามารถเดินทางกลับมายังเมืองเกงจิวได้อย่างปลอดภัย ฝ่ายซุนกวนไม่อาจกักตัวเล่าปีไว้ที่เมืองกังต้งและทวงคืนเมืองเกงจิวได้

ลักษณะวัตถุประสงค์ต่อสถานการณ์ ถือเป็นวัตถุประสงค์เชิงจิตใจ (Motivational Objectives) ที่ต้องการให้เกิดพฤติกรรม และเป็นรูปแบบวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรม ที่ขงบ่งต้องการให้เกิดพฤติกรรม คือ การสมรสระหว่างเล่าปีและนางซุนฮูหยิน ขึ้นจริงๆ และเมื่อเล่าปีได้สมรสกับนางซุนฮูหยินแล้ว เล่าปีสามารถเดินทางกลับมายังเมืองเกงจิวได้อย่างปลอดภัย จึงจะทำให้กลุบายในการแย่งชิงเมืองเกงจิวของฝ่ายซุนกวนล้มเหลว อีกทั้งเป็นผลให้ฝ่ายเล่าปีสามารถรักษาเมืองเกงจิวได้ต่อไป

จากวัตถุประสงค์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ในมุมมองการวางแผนการโดยอ้างอิงจากวัตถุประสงค์ได้ว่า ขงบ่งที่ล่วงรู้ถึงแผนการหรือ "กลุบายนางงาม" ของฝ่ายซุนกวนและจิวยี่ จึงคาดการณ์ได้อยู่แล้วว่า การที่ฝ่ายซุนกวนและจิวยี่ใช้การอ้างอิงเรื่อง "การสมรสปลอม" ขึ้นมานั้น เพื่อใช้การอ้างอิงนี้เป็นเครื่องมือหลอกล่อให้เล่าปีเดินทางไปยังเมืองกังต้ง ขงบ่งจึงต้องวางแผนซ้อนแผนการของจิวยี่ โดยทำให้การสมรสปลอมที่จิวยี่ได้แอบอ้างมานั้น กลับกลายเป็น "การสมรสจริง" ถือว่าขงบ่งตั้งวัตถุประสงค์ในรูปแบบของการ "กลับเท็จให้กลายเป็นจริง" นั้นเอง

3. ข้อมูล

ขงบ่งได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยอาศัยความรู้ต่างๆนำมาใช้ประกอบการวางแผน หลังจากได้วิเคราะห์สถานการณ์ของฝ่ายเล่าปี สถานการณ์ฝ่ายซุนกวน และสภาพแวดล้อมรอบด้าน ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการวางแผนสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อทำศึกในครั้งนี้ 3 ด้าน คือ ข้อมูลด้านพิชัยสงคราม ในการทำกลุบายใดๆในการรบชิงเมืองต่างๆ ล้วนใช้วิธีการรบด้วยกองทัพ แต่นอกจากการรบด้วยกำลังแล้ว ยังมีอีกกลุบายที่มักได้ผลในการรบเสมอคือ "กลุบายหญิงงาม" ที่ฝ่ายซุนกวนกำลังนำมาใช้เพื่อยึดตัวผู้นำของขงบ่งไว้เป็นเครื่องต่อรองเอาเมืองเกงจิว ขงบ่งที่เชี่ยวชาญในเรื่องพิชัยสงครามย่อมสามารถวิเคราะห์กลุบายนี้ได้แน่นอน อีกทั้งยังใช้ข้อมูลด้านข่าวศึก คือ จิวยี่เป็นแม่ทัพที่มีสติปัญญาคนหนึ่งและมีอิทธิพลต่อซุนกวนอย่างมาก แต่ลักษณะนิสัยที่ไม่

ยอมแพ้จนกว่าจะได้ หรือ “กัดไม่ปล่อย” โดยขงเบ้งคาดว่าหากกลอุบายนี้ล้มเหลว จิวอี้ยอมต้องติดการที่จะรั้งเล่าปี่ให้อยู่ที่เมืองลำซิ่นจนกว่าจะได้เมืองเกงจิว และในการศึกนั้นต้องอาศัยความยืดหยุ่น หากใช้กลอุบายแข็งไม่ได้ต้องเปลี่ยนเป็นกลอุบายที่อ่อนลงและการที่ให้เล่าปี่ได้รับความสุขสบายที่ไม่เคยได้พบมาก่อนถือเป็นวิธีอ่อนที่ได้ผลเป็นอย่างมาก และข้อมูลสุดท้าย คือ ข้อมูลด้านประเพณี ในสมัยก่อนการสมรสของบุตรหรือธิดาในตระกูลกษัตริย์หรือขุนนาง แม้แต่บุคคลธรรมดาที่มีฐานะ โดยเฉพาะการสมรสของธิดา ย่อมต้องให้บิดาและมารดาเป็นผู้ตัดสินใจเลือกคู่ครองที่เหมาะสมด้วยตนเอง ดังนั้นนางอ๊กก็ได้ซึ่งเป็นมารดาเลี้ยงของซุนกวนและนางซุนสูหยินจะต้องมีรับรู้และยินยอมที่จะให้เล่าปี่สมรสกับนางซุนสูหยิน อีกทั้งเรื่องการที่บุตรหรือธิดาต้องมีความรักและกตัญญูต่อบิดาและมารดาของตน จึงทำให้สถานการณ์นางอ๊กก็มีส่วนเป็นอย่างมากที่จะทำให้การสมรสของเล่าปี่และนางซุนสูหยินเกิดขึ้นจริงได้

ส่วนข้อมูลที่มีความสำคัญนี้ ขงเบ้งที่เคยรำเรียนตำราพิชัยสงครามต่างๆ มากมาย ย่อมมีความรู้ในเรื่องการใช้ “กลอุบายหญิงงาม” อย่างแน่นอน ในวรรณกรรมสามก๊กมีปรากฏการใช้กลอุบายนี้ไม่เพียงแคในสถานการณ์นี้เท่านั้น หากก่อนหน้านี้เล่าปี่ยังไม่ได้ตั้งตัวเป็นใหญ่ ยังมีปรากฏการใช้กลอุบายนี้ โดยอองอู๋ขุนนางผู้เฒ่าที่มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าเจี้ยนเต้ ไม่สามารถทนเห็นพฤติกรรมที่กำเร็บสับสนของตั้งโต๊ะได้ หากแต่ไม่สามารถกำจัดตั้งโต๊ะได้ง่าย เพราะลิโป้ที่มีฝีมือในการสู้รบอย่างไม่สามารถหาใครเปรียบได้ง่ายในขณะนั้นเป็นทหารอารักขาข้างกายอองอู๋จึงวางแผนที่จะให้ไม้อ่อน โดยขอร้องบุตรบุญธรรมอย่างเดียวเสียนมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความแตกแยกระหว่างตั้งโต๊ะและลิโป้ จนในที่สุดลิโป้ก็ทำการสังหารตั้งโต๊ะตามแผนการของอองอู๋ได้เป็นผลสำเร็จ จากเหตุการณ์ครั้งนั้น ถือว่ากลอุบายนางงามยังนำมาใช้ต่อไปในรูปแบบที่ต่างกัน หากแต่ความเด่นชัดของกลอุบายนี้ คือการใช้หญิงงามเป็นเครื่องมือ ไม่ว่าจะเป็นการใช้หน้าตา หรือชื่อเสียงเรียงนาม ส่วนใหญ่การใช้กลอุบายนี้มักจะประสบความสำเร็จ เพราะไม่ว่ายุคสมัยใด ถ้าได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “มนุษย์” ย่อมมีกิเลส รัก โลภ โกรธ และหลง อยู่เสมอ เป็นเหมือนสิ่งที่มีมาทั้งกับมนุษย์ทุกคนและมนุษย์ยอมหลงไหลในความงามของสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ธรรมชาติ เสื้อผ้า เครื่องประดับ สำหรับผู้ชายยอมหลงไหลในอำนาจ ความมีชื่อเสียง และผู้หญิงงาม ดังนั้นการใช้กลอุบายนี้ เป็นเสมือนการดึงเอาความหลงไหลและกิเลสของมนุษย์มาเป็นเครื่องมือหลอกล่อฝ่ายตรงข้าม ยังมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อใช้กับการสงครามที่ผู้นำ แม่ทัพหรือทหารมักจะได้เห็นแต่การรบ การสงคราม ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่น่าชื่นชมหรือหลงไหลมากเท่ากับหญิงงามนั่นเอง

4. เป้าหมาย

เป้าหมายการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์นี้ไว้ว่า “สร้างการยอมรับการสมรสของเล่าปี่กับนางซุนสูหยินและให้เล่าปี่กลับเมืองเกงจิวอย่างปลอดภัยเพื่อรักษาเมืองเกงจิว”

5. ผู้รับสาร

กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์นี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย คือ มารดาฝ่าย ขุนกวน อย่างนางง่อก๊กได้ และ นางซุนซุหยิน โดยขงเบ้งได้วางเป้าหมายต่อมารดาของฝ่ายขุนกวนหรือนางง่อก๊กได้ ว่า "สร้างการยินยอมและยอมรับการสมรสของเล่าปี่และนางซุนซุหยิน" ซึ่งนางง่อก๊กได้ถือเป็นผู้มีสิทธิขาดในการตัดสินใจให้เกิดการสมรสระหว่างเล่าปี่และนางซุนซุหยิน ด้วยอำนาจของความเป็นมารดาของผู้นำอย่างขุนกวน และนางซุนซุหยิน รวมถึงการที่ขุนกวนให้ความรักและกตัญญูต่อมารดา ขงเบ้งจึงต้องวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สำหรับเป้าหมายแรก เพื่อให้ นางง่อก๊กได้เป็นผู้อนุมัติการสมรสในครั้งนี้ โดยนางง่อก๊กได้ ใช้ความเชื่อจากการเรียนรู้ (Learned Belief) ตามประสบการณ์และคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ในสมัยก่อนที่ในการแต่งงานของบุตรธิดา กษัตริย์ ขุนนางหรือผู้มีฐานะ หากมีบุตรธิดา ต้องยกให้แต่งงานแก่ผู้ชายที่เหมาะสม คือมีความเป็นผู้ นำ เป็นผู้ใหญ่ที่สามารถเลี้ยงดูได้ และที่สำคัญต้องมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่เหมาะสม ในกรณีนางซุนซุหยินที่มีฐานะเป็นถึงเจ้าหญิงของก๊กและเป็นน้องสาวของผู้นำอย่างขุนกวน นางง่อก๊กได้ที่มีศักดิ์เป็นมารดาของนางซุนซุหยินต้องคัดสรรผู้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะยกธิดาของตนให้ ดังนั้นการที่เล่าปี่เป็นผู้นำฝ่ายจ๊กก๊ก มีความสามารถ ชื่อเสียงด้านคุณธรรมและเป็นผู้ใหญ่กว่านางซุนซุหยิน จึงถือว่ามีคุณสมบัติของการเป็นสามีนางซุนซุหยินครบถ้วน อีกทั้งนางง่อก๊กได้ยังได้ ใช้ความเชื่อที่ได้จากการสรุป (Derived Belief) คือ การมองเล่าปี่จากลักษณะท่าทาง กิริยา ที่น่าชื่นชมของเล่าปี่ ตามประโยคที่กล่าวว่า "มีรูปร่าง กิริยาพอสมควรที่จะเป็นชาย" โดยที่นางเกี่ยวก๊กโล ได้ยืนยันในคำกล่าวนี้เพิ่มเติมอีกว่า "อันลักษณะเล่าปี่นี้ดีนัก มีน้ำใจกรุณาแก่ราษฎรทั้งปวง นานไปจะมีบุญทั้งอายุก็จะยืน ควรที่จะเป็นบุตรเขยท่าน" ทำให้นางง่อก๊กได้ได้เห็นเล่าปี่ และนำสิ่งที่ได้เห็นมาตีความสรุปถึง ลักษณะ อากัปกริยาของเล่าปี่มีความเหมาะสมและแสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่และความเป็นผู้นำที่ดี อีกทั้งการได้ยินถึงเรื่องราวของเล่าปี่จากนางเกี่ยวก๊กโล ยิ่งเป็นการสนับสนุนสิ่งที่ได้สรุปว่า เล่าปี่นั้นมีศักดิ์ของการเป็นผู้นำ มีชื่อเสียงที่ดี จึงถือว่าเหมาะสมกับศักดิ์ของนางซุนซุหยินที่เป็นเจ้าหญิงของง่อก๊ก หากได้แต่งงานกับเล่าปี่ก็ถือว่าไม่เสียชื่อเสียงของเจ้าหญิง แถมยังได้รับความชื่นชมจากราษฎรของเล่าปี่ด้วย

นอกจากนี้ ขงเบ้งได้วางเป้าหมายต่อนางซุนซุหยิน เพื่อให้ช่วยเล่าปี่และกองทหารของเล่าปี่ "เดินทางกลับเมืองเกงจิวอย่างปลอดภัย" นางซุนซุหยินอาศัย ความเชื่อจากการเรียนรู้ (Learned Belief) ว่า การแต่งงานของชายและหญิง ไม่ว่าจะมีความดีเป็นผู้นำ ขุนนางหรือบุคคลธรรมดา หากได้แต่งงานและขึ้นชื่อว่าเป็นภรรยาของสามีแล้วนั้น ถือว่าภรรยาเป็นสิทธิ์ขาดของสามี หากสามีต้องการหรือคิดประการใดผู้เป็นภรรยาอย่าปฏิบัติตาม ดังนั้นนางซุนซุหยินจึงได้นำ ความเชื่อที่ได้จากการเรียนรู้มาสรุป (Derived Belief) ในขณะที่ทั้งเล่าปี่และนางซุนซุหยินได้สมรสกันอย่างเป็นทางการ ภายใต้การยินยอมของนางง่อก๊กได้มารดาของนางซุนซุหยินแล้ว ย่อมถือว่าเล่าปี่นั้นเป็นสามีของ นางซุนซุหยินอย่างแท้จริง ซึ่งหากเล่าปี่นั้นต้องการที่กลับเมืองเกงจิว นางซุนซุหยินจึงต้องติดตามกลับไปเมืองเกงจิวด้วยเช่นกัน และการเดินทางกลับเมืองเกงจิวย่อมไม่ปลอดภัยจากการที่ขุนกวนและจิวยี่นั้น ส่งทหารติดตามมาจับตัวของเล่าปี่ นางซุนซุหยินในฐานะภรรยาต้องช่วยเหลือสามีอย่างถึงที่สุด และในสถานการณ์นี้

การช่วยเหลือของนางขุนสูหยินคือการให้เล่าปีเดินทางกลับเกงจิ๋วตามที่ต้องการและต้องให้เล่าปีได้เดินทางกลับเมืองเกงจิ๋วอย่างปลอดภัยด้วย

จากความเชื่อทั้ง 2 ส่วนนี้ ทำให้นางง๋อ๊กไ้มีทัศนคติที่ดีต่อเล่าปี เพราะความเหมาะสมและชื่อเสียงของเล่าปีที่เข้ามาเป็นบุตรเขยของตน รวมถึงการวางตัวเป็นผู้อ่อนน้อม รูปร่าง ลักษณะ กิริยาที่ดีทั้งหมดนี้ ยิ่งได้ยินผู้อื่นสรรเสริญความดีและความมีชื่อเสียงของเล่าปีได้ยิ่งทำให้นางง๋อ๊กไ้เกิดความรู้สึกชื่นชอบในตัวเล่าปีขึ้นมา แม้จะเป็นการพบกันเป็นครั้งแรกระหว่างเล่าปีและนางง๋อ๊กไ้ ฝ่ายนางขุนสูหยินย่อมมีทัศนคติที่ดีต่อเล่าปี เพราะเล่าปีมีศักดิ์ของการเป็นสามี และเล่าปียังมีความเป็นผู้นำ อ่อนโยน และมีคุณธรรม

6. ใจความสำคัญและกลยุทธ์

ใจความสำคัญที่ขงเบ้งวางแผนต่อการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ครั้งนี้ คือ "สร้างการยอมรับให้เข้าถึงผู้ใหญ่และกลับเกงจิ๋วให้ใช้อำนาจภรรยา" จากหนังสือสามฉบับที่ขงเบ้งได้ฝากให้แก่จูล่งก่อนออกเดินทางและกำชับให้จูล่งเปิดฉบับหนึ่งเมื่อเดินทางถึงเมืองกังตั๋ง ฉบับแรก คือ กระจายข่าวเรื่องการเดินทางมาสมรสของเล่าปีต่อนางขุนสูหยิน ฉบับที่สองให้เปิดเมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่ คือ กล่าวเรื่องการยกทัพมาโจมตีเมืองเกงจิ๋วของโจโฉและเรียกร้องให้เล่าปีเดินทางกลับ และฉบับที่สาม คือ เปิดเผยกลยุทธ์ของขุนกวนและจิวอี้แก่นางขุนสูหยิน ซึ่งการที่ขงเบ้งต้องฝากหนังสือที่เป็นกลยุทธ์และยังกำชับต่อจูล่งนั้น เห็นได้ชัดว่าแผนการต่างๆจะบรรลุวัตถุประสงค์ในสถานการณ์นี้ได้ เพราะหนังสือสามฉบับนี้ ที่เป็นการกำหนดให้เล่าปีที่เป็นบุคคลกลางในแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สามารถสื่อสารต่อกลุ่มเป้าหมายคือ นางง๋อ๊กไ้และนางขุนสูหยินตามกลยุทธ์ของขงเบ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงถือว่าหนังสือมีความสำคัญมากต่อแผนการกลยุทธ์ ซึ่งการที่ขงเบ้งจะต้องทำให้แผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สำเร็จได้ จะต้องเลือกใช้บุคคลที่เป็นผู้ถือหนังสือสามฉบับนี้ให้เหมาะสม

จากใจความสำคัญที่มาจากหนังสือสามฉบับนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ขงเบ้งสามารถเลือกผู้ถือหนังสือสามฉบับนี้ได้ 3 คน คือ กวนอู เตียวหุย และ จูล่ง หากขงเบ้งได้วิเคราะห์คุณสมบัติที่จำเป็นอย่างมากของผู้ถือหนังสือไว้เป็น 3 ประการ คือ ประการแรกต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือในการรบ ในข้อนี้แม้ทั้งสามคนนั้นมีคุณสมบัติทั้งหมด ประการที่สองต้องเป็นผู้ที่ใจเย็นและรู้จักรอคอย เนื่องจากสถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่ต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงาน เพราะการสมรสกับนางขุนสูหยิน ทำให้เล่าปีต้องไปพักอาศัยที่เมืองกังตั๋ง และฝ่ายขุนกวน จิวอี้ ที่ต้องการกักตัวเล่าปีไว้อยู่แล้ว จึงไม่สามารถทำให้เล่าปีกลับมาเมืองเกงจิ๋วได้ในทันที เพราะขุนกวนและจิวอี้จะต้องคอยขัดขวางไม่ให้เดินทางกลับ ดังนั้นจึงต้องอาศัยเวลาที่จะทำให้ทั้งขุนกวน จิวอี้ เกิดความคลายใจว่าเล่าปีนั้นติดกลยุทธ์ของจิวอี้ไม่ยอมกลับเมืองเกงจิ๋วเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงจะปลุกเล่าปีให้ "ฟื้นจากภวังค์" ที่ฝ่ายขุนกวนได้สร้างไว้ และให้กลับมาเมืองเกงจิ๋ว การใช้เวลารอคอยโอกาส เหมาะสำหรับคนที่มีความใจเย็น สุขุม ที่รู้ว่าเมื่อใดคือช่วงจังหวะที่เหมาะสมในการเปิดหนังสือ โดยต้องไม่เปิดหนังสือก่อนเวลาอันสมควร จึงมีผู้ผ่านคุณสมบัตินี้เพียงสองคนคือ กวนอู และจูล่ง ส่วน

เดียวหุยโดยลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่มีความใจร้อน มุทะลุ จึงไม่ผ่านคุณสมบัติประการนี้ สำหรับคุณสมบัติประการสุดท้าย คือ ความกล้าหาญในการคัดค้านเล่าปี ขงเบ้งมองว่าเมื่อเล่าปีหลงอยู่ในกลอุบายความหุรหุรา สะดวกสบาย และความรักต่อภรรยาของฝ่ายซุนกวน จิวอี้แล้ว จะเป็นการยากที่จะดึงเล่าปีให้กลับมาสู่ความเป็นจริงและหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีแต่ความยากลำบากได้ ดังนั้นผู้ถือหนังสือจะต้องมีความเข้มแข็ง และกล้าหาญพอที่จะคัดค้านการกระทำของเล่าปีไม่ให้หลงอยู่วังวนเหล่านี้ได้ จึงเหลือผู้ที่มีคุณสมบัตินี้เพียงคนเดียวคือ จูล่ง เพราะกวนอู่นั้น มีศักดิ์เป็นน้องร่วมสาบานของเล่าปี กวนอู่อาจไม่กล้าที่จะคัดค้านการกระทำของเล่าปีได้ แต่จูล่งเป็นแม่ทัพที่คิดว่าตนต้องกระทำตามคำสั่งในหนังสือของขงเบ้งและเพื่อช่วยเหลือผู้นำของตน จึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยใจความสำคัญนี้ ขงเบ้งได้วางยุทธศาสตร์การสื่อสารไว้แบ่งเป็น 3 ยุทธศาสตร์ได้แก่

- ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) โดยขงเบ้งใช้จุดแข็งคือ ขงเบ้งมีความสามารถในการวางแผนกับเล่าปีมีชื่อเสียงด้านคุณธรรม น้ำใจโอบอ้อมอารีย์และมีเมืองเกงจิ๋วในครอบครอง ร่วมกับโอกาสคือ ฝ่ายซุนกวนต้องการเมืองจิ๋วจนยอมให้พี่น้องสาวของตนมาเป็นวางกลอุบายล่อลวงเล่าปี จึงไม่ได้แพร่พรายเรื่องการสมรสของนางซุนฮูหยินให้แก่ผู้ใดทราบกับนางซุนฮูหยินเป็นธิดาที่นางง่อก๊กได้รักใคร่มาก ด้วยการวางแผนในหนังสือฉบับแรก เพื่อทำลายแผนการของฝ่ายซุนกวนและจิวอี้ที่พยายามเก็บเรื่องการสมรสไว้เป็นความลับไม่ต้องการให้ผู้ใดรู้ เพราะเป็นการสมรสที่มาจากกลอุบายไม่ใช่การสมรสที่ต้องการทำให้เป็นจริง โดยให้จูล่งกระจายข่าวการแต่งงานของเล่าปีและนางซุนฮูหยินให้ล่วงรู้ไปถึงนางง่อก๊กได้และใช้ความมีชื่อเสียงด้านคุณธรรม น้ำใจโอบอ้อมอารีย์ของเล่าปีในการรุกเข้าหานางเกียวก๊กโลที่สนิทสนมนางง่อก๊กได้ เพื่อให้นางเกียวก๊กโลสนับสนุนเล่าปีให้นางง่อก๊กได้รับเป็นบุตรชาย
- ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข(WO) ขงเบ้งใช้จุดอ่อนคือ การปล่อยให้เล่าปีเดินทางไปเมืองลำซี้ โดยที่ขงเบ้งไม่ได้ติดตามไปด้วยกับเล่าปีและจูล่งมีกำลังทหารเพียงห้าร้อยซึ่งถือว่าน้อยมาก ร่วมกับ โอกาสคือ ความต้องการเมืองเกงจิ๋วของซุนกวน ถึงขนาดให้พี่น้องสาวของตน กับนางซุนฮูหยินเป็นที่รักใคร่ของนางง่อก๊กได้ ในการวางแผนแก้ไขสถานการณ์ในหนังสือฉบับที่สอง โดยให้จูล่งผู้มีความซื่อสัตย์เป็นผู้ดูแลและจูงใจเล่าปีให้กลับมาเมืองเกงจิ๋ว เพราะรู้ว่าเมื่อเล่าปีสามารถชนะใจนางง่อก๊กได้และได้สมรสกับนางซุนฮูหยิน ฝ่ายซุนกวนต้องวางแผนใช้ไม้หนวม เพื่อให้เล่าปีหลงความหุรหุรา สะดวกสบายอยู่ในเมืองลำซี้และลี้มนึกที่จะกลับมาเมืองเกงจิ๋วก็จะบรรลุตามความต้องการของซุนกวนที่ต้องการกักตัวเล่าปีไว้เพื่อแลกกับเมืองเกงจิ๋ว ดังนั้นจูล่งถือเป็นตัวละครสำคัญที่จะดึงตัวเล่าปีกลับมาได้ ทั้งยังสามารถวางแผนใช้ความรักใคร่ของนางง่อก๊กได้ที่มีต่อนางซุนฮูหยินมาใช้ในการปกป้องเล่าปีเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของฝ่ายเล่าปีคือการมีกองทหารที่น้อยกว่า โดยให้นางง่อก๊กได้เป็นผู้ปกป้องกองทัพเล่าปีที่ติดตามไปด้วย

- ยุทธศาสตร์เชิงรับ(WT) ขงเบ้งใช้จุดอ่อนคือ การที่ขงเบ้งไม่สามารถติดตามเล่าปี่ไปยังเมืองกังตั๋งได้ กับ เล่าปี่ และจูล่งมีกำลังทหารที่น้อยกว่าฝ่ายขุนกวน ร่วมกับภาวะคุกคามคือ ฝ่ายขุนกวนที่ต้องการสังหารเล่าปี่กับ การที่ขุนกวนสามารถควบคุมดูแลพฤติกรรม เล่าปี่ได้ง่ายนั้น มาวางแผนในช่วงเวลาที่เล่าปี่ได้สมรสต่อนางซุนสูหยินแล้ว โดยให้จูล่งเปิดหนังสือฉบับที่สาม คือ การให้เล่าปี่เปิดเผยกลยุทธ์ของขุนกวนที่เป็นพี่ชายแก่นางซุนสูหยิน ซึ่งเมื่อนางซุนสูหยินล่วงรู้ว่าพี่ชายตนวางแผนล่อลวงเล่าปี่โดยไม่คิดถึงความเป็นพี่น้องก็มีความโกรธและช่วยเหลือเล่าปี่ โดยการตั้งรับกองทหารกองแรกของจิวยี่ที่มากคอยดักรับที่ต้นทางเชิงเขา และให้นางซุนสูหยินใช้อำนาจของความเป็นน้องสาวขุนกวนมาข่มขู่กองทหารเพื่อเปิดทางให้เดินทางผ่านไป อีกทั้งตั้งรับกองทหารของขุนกวนที่ติดตามมาภายหลัง ซึ่งนางซุนสูหยินก็เป็นผู้รับสถานการณ์โดยใช้อำนาจความเป็นน้องสาวและความรักของนางง่อก๊กได้มารดา มาใช้เพื่อหยุดการติดตามของกองทหารทั้งของขุนกวนและของจิวยี่

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 รูปแบบข้างต้น ขงเบ้งได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในการทำการรบกับกลยุทธ์ของฝ่ายขุนกวน โดยเลือกใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) จากหนังสือฉบับแรกที่ทำให้กระจายข่าวการสมรสของเล่าปี่และนางซุนสูหยิน พร้อมกับรุกเข้าหานางเกี๋ยก๊กโลที่สามารรถเข้าถึงนางง่อก๊กได้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทั้งหมดได้ ทั้งขงเบ้งยังเลือกใช้ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) ในการแก้ไขสถานการณ์ที่เล่าปี่หลงลืมว่าตนต้องกลับเมืองเกงจิว โดยให้จูล่งเปิดหนังสือฉบับที่สองเป็นการแจ้งเรื่องเท็จที่ใจโดยยกทัพมาโจมตีเมืองเกงจิว เพื่อให้เล่าปี่รีบกลับมาดำเนินการต่อ นอกจากนี้ขงเบ้งได้ใช้ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT) ที่จูล่งเปิดหนังสือฉบับที่สาม ให้เล่าปี่เปิดเผยเรื่องราวที่แท้จริงในกลยุทธ์ล่อลวงของขุนกวน เพื่อให้นางซุนสูหยินเป็นผู้รับสถานการณ์ โดยใช้อำนาจของนางซุนสูหยินมาเป็นตัวขัดขวางทหารที่ดักรอเล่าปี่ของจิวยี่ และกองทหารที่ติดตามเล่าปี่มาของขุนกวน

การวางยุทธศาสตร์เชิงรุกของสถานการณ์นี้ ขงเบ้งได้ใช้ “กลยุทธ์การสื่อสารทำให้โปร่งใส” เพื่อเปิดเผยความลับของฝ่ายขุนกวนและจิวยี่ จากในหนังสือฉบับแรกที่ให้จูล่งเปิดอ่าน เมื่อเรือข้ามไปถึงเมืองกังตั๋งที่ต้องการให้จูล่งสั่งการต่อทหารให้แต่งกายโอ่โถ่งและเข้าไปซื้อของในเมือง ทั้งยังให้บอกแก่ชาวบ้านชาวเมืองว่า เล่าปี่มาขอและสมรสนางซุนสูหยิน เป็นการกำจัดกลยุทธ์ของฝ่ายขุนกวนที่ต้องการล่อลวงเล่าปี่เข้ามายังเมืองกังตั๋ง เพื่อจับตัวเล่าปี่เป็นตัวประกันไว้แลกเปลี่ยนเมืองเกงจิวคืนจากขงเบ้ง กลยุทธ์ครั้งนี้เป็นจิวยี่คิดขึ้นโดยแจ้งแก่ขุนกวน ซึ่งขุนกวนให้ความร่วมมือ โดยถือว่าเป็นกลยุทธ์ชิงเมืองอย่างหนึ่ง และฝ่ายขุนกวนคิดว่าแผนการนี้เป็นแผนการลวงเอาเมืองเกงจิวที่จะไม่มีการสมรสเกิดขึ้นจริง จึงไม่ได้แจ้งข่าวแก่ผู้ใด แม้กระทั่งมารดาของขุนกวนหรือนางง่อก๊กได้หากขงเบ้งนั้นกลับกลยุทธ์ ซึ่งตรงตามหลักพิชัยสงครามว่าด้วย “กลยุทธ์นางงาม” จึงได้ชิงวางแผนซ้อนแผน การของฝ่ายขุนกวนไว้ได้อย่างแนบเนียน และกลยุทธ์จึงถือเป็นหนึ่งกลยุทธ์ที่ขงเบ้งใช้เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ต่อสถานการณ์นี้

7. กลวิธีหรือกิจกรรม

กลวิธีหรือกิจกรรมกระบวนการสื่อสารที่ขงเบ้งใช้ในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ ได้วิเคราะห์ตามองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารดังนี้

7.1 แนวคิดอิทธิพลผู้ส่งสาร

- มุมมองต่อคุณลักษณะของผู้ส่งสาร ขงเบ้งวางแผนกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดอิทธิพล ผู้ส่งสาร โดยเลือกที่คุณลักษณะของผู้ส่งสารตามเป้าหมายที่วางไว้ คือ เล่าปีที่เป็นผู้ส่งสารต่อนางง่อก๊กได้ มารดาของซุนกวน เพราะมองว่าเล่าปีเป็นผู้มีนิสัยดี ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรม (Good Character) มีความเมตตากรุณาและโอบอ้อมอารีย์ ในส่วนนี้จะทำให้เล่าปีเป็นที่รักใคร่แก่นางง่อก๊กได้และนางก็ยกโล่ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจให้เล่าปีสมรส นางซุนฮูหยิน รวมถึงความมีสติปัญญาและไหวพริบดี (Intelligence) ในการถ่ายทอดคำพูดเพื่อสร้างความชื่นชมในสายตาผู้อื่นของเล่าปี และขงเบ้งได้เลือกเล่าปีเป็นผู้ส่งสารต่อนางซุนฮูหยิน เพราะมองว่าเล่าปีเป็นผู้มีความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) ด้วยการที่เล่าปีเป็นสามีของนางซุนฮูหยิน เล่าปีจึงมีอิทธิพลต่อนางซุนฮูหยิน อีกทั้งการปฏิบัติของเล่าปีที่ไม่มีลักษณะที่เป็นอันตรายต่อผู้ใด และมีภาพลักษณ์ของความเป็นคุณธรรม การที่เล่าปีจะกล่าวสิ่งใด จึงดูมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้

- มุมมองผู้ส่งสารในทหรศนะของผู้รับสาร

ขงเบ้งวางแผนกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดอิทธิพลผู้ส่งสาร โดยเลือกพิจารณาตามทหรศนะของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร คือ นางง่อก๊กได้ มารดาของซุนกวน ที่มองว่าเล่าปีมีปัจจัยการสร้างความปลอดภัย (Safety Factor) ในคุณสมบัติของการเป็นผู้ใจดี (Kind) น่าคบหา (Pleasant) มีความยุติธรรม (Just) และมีศีลธรรม (Ethical) รวมถึงมองว่าเล่าปีมีคุณสมบัติของผู้ส่งสาร (Qualification Factor) ที่มีอำนาจหน้าที่ (Authoritative) และมีความสามารถ (Able) เป็นผู้นำของฝ่ายจ๊กก๊ก มีทหารเอกที่มีฝีมืออย่างจูล่ง และยังมีเชื้อสายเป็นพระเจ้าอาของพระเจ้าเหี้ยนเต้ด้วย อีกทั้งขงเบ้งยังได้วิเคราะห์นางซุนฮูหยินในมุมมองของผู้รับสารว่าเล่าปีในฐานะผู้ส่งสารมีความเป็นพลวัตของผู้ส่งสาร (Dynamism Factor) คือ เล่าปีมีความกล้าหาญ ตรงไปตรงมาในการที่จะพูดความจริงในสิ่งที่ปกคลุมของซุนกวนที่ศักดิ์เป็นพี่ชายของนางซุนฮูหยิน ซึ่งแม้จะเป็นการทำร้ายจิตใจของนางซุนฮูหยินที่ถูกพี่ชายใช้เป็นเครื่องมือไม่เห็นเป็นน้องสาวเลยก็ตาม

7.2 แนวคิดการสร้างเพื่อโน้มน้าวใจ

- การเลือกใช้คำ ขงเบ้งเลือกใช้คำที่มีความหมายนัยตรง (Denotative Meaning) ในการวางกลอุบายลงในหนังสือสามฉบับที่ให้แก่จูล่งก่อนออกเดินทาง และให้จูล่งบอกกลอุบายจากในหนังสือทั้งสามฉบับต่อเล่าปี จากนั้นเล่าปีได้สื่อสารต่อนางง่อก๊กได้ ตามกลอุบายที่ได้รับจากจูล่งอีกทอดหนึ่ง ซึ่งการสื่อสารทั้งหมดนี้เป็น การสื่อสารที่เลือกใช้คำความหมายนัยตรงตามตัวและชัดเจนโดยไม่ปรากฏการใช้คำที่มีความหมายนัยประหวัดใน

กลวิธีหรือกิจกรรมการสื่อสารกลยุทธ์ต่อสถานการณ์นี้เลย อย่างประโยคในจดหมายฉบับหนึ่งที่ว่า “ให้ทหารทั้งปวง แต่งตัวจงโอโด่งไปเที่ยวซื้อของในเมืองลำซี้ ถ้าชาวเมืองจะถามว่ามาธุระสิ่งใด ก็ให้บอกว่าเล่าปีจะมาแต่งงานกับ น้องสาวขุนกวน ให้ชาวเมืองรู้จักทั่วกัน แล้วให้เล่าปีแต่งสิ่งของเข้าไปค้ำน้ำหนักเกี้ยวก๊กโล ซึ่งเป็นมารดาภรรยา ขุนเซ็กแลจิวอี้”

- การใช้เหตุผลจัดความคลุมเครือ จากการสื่อสารเป็นทอดต่อเนื่องกันมานี้ ไม่มีการใช้เหตุผลจัดความคลุมเครือ เพราะกลอุบายหรือสิ่งที่ขงเบ้งวางแผนให้สื่อสารนั้น ทั้งเล่าปีและจูล่งได้สื่อสารต่อตามหนังสือทั้งสามฉบับ โดยสารที่สื่อไปนั้นมีเนื้อความที่ชัดเจนอยู่แล้ว จึงไม่ต้องใช้เหตุผลจัดความคลุมเครือแต่อย่างใด

- การใช้หลักฐานอ้างอิง ขงเบ้งเลือกใช้หลักฐานอ้างอิงโดยตัวบุคคล (Personal Evidence) คือนางเกี้ยวก๊กโล มารดาของภรรยาขุนเซ็กพี่ชายขุนกวนและภรรยาจิวอี้ ที่ให้การสนับสนุนโดยปากเปล่าถึงความเหมาะสมของการเป็นบุตรเขยของเล่าปี ต่อนางงอก๊กได้ มารดาของขุนกวน และยังใช้หลักฐานอ้างอิงจากนครธรรมาสมาธิ (Lav Evidence) การสรรเสริญในคุณธรรม น้ำใจโอบอ้อมอารีย์ของเล่าปี จากราชฎตามเมืองต่างๆ ทั่วไป และขงเบ้งยังให้เล่าปีให้หลักฐานประเภทพรรณนาความ (Description) ต่อนางขุนสูหยิน คือ การบอกเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนเล่าปีจะออกเดินทางมาสมรสนางขุนสูหยินว่าเป็นกลอุบายของขุนกวนที่ชายของนางขุนสูหยินที่หมายจะใช้นางขุนสูหยินเป็นเครื่องมือแย่งชิงเมืองเกงจิว และแม้เล่าปีจะรู้ว่าการเดินทางครั้งนี้จะมีอันตราย แต่ก็ยังเดินทางมาไม่กลัวอันตราย เพราะรู้ว่านางขุนสูหยินเป็นสตรีที่มีใจกล้าหาญและมีสติปัญญา การเล่าเรื่องราวของเล่าปีจะทำให้นางขุนสูหยินเห็นภาพของเหตุการณ์มากขึ้นและจะตระหนักว่ากลอุบายของขุนกวนที่คิดขึ้นมาไม่ได้เห็นนางขุนสูหยินเป็นน้องสาวแต่เห็นเป็นเพียงเครื่องมือหลอกล่อเล่าปีเท่านั้น

-การจัดเรียงเรียงข้อความ หลังจากขงเบ้งได้วิเคราะห์ว่าการอ้างชื่อนางขุนสูหยินมาให้เล่าปีเดินทางไปสมรสด้วยนั้น เป็นกลอุบายของฝ่ายขุนกวนและจิวอี้ที่ต้องการแย่งชิงเมืองเกงจิวคืน ขงเบ้งจึงได้วางแผนย้อนรอยกลอุบายของขุนกวนและจิวอี้ ซึ่งการวางแผนย้อนรอยครั้งนี้เป็นการวางแผนที่ขงเบ้งได้คาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นตอน และได้ทำเป็นกลอุบายใส่ในถุงผ้าแพรสามใบ และกำชับต่อจูล่งก่อนที่จะออกเดินทางว่าให้เปิดถุงผ้าแพรตามลำดับ โดยกำหนดเวลาไว้ว่า ให้เปิดถุงผ้าแพรและฉีกหนังสือฉบับที่หนึ่งออก เมื่อเดินทางไปถึงเมืองกังตั๋ง หลังจากนั้น เมื่อการสมรสเกิดขึ้นอย่างถูกต้องแล้ว ให้จูล่งรอเปิดถุงผ้าแพรและฉีกหนังสือฉบับที่สองออก เมื่อเวลากำหนดเข้าช่วงปีใหม่ สุดท้ายได้ให้จูล่งเปิดถุงผ้าแพรและฉีกหนังสือฉบับที่สามออก เมื่อเจอกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ จากการกำหนดให้จูล่งเปิดถุงผ้าแพรและฉีกหนังสือแต่ละฉบับออกเพื่อดูกลอุบายตามลำดับนั้น ถือว่าขงเบ้งได้มีการจัดเรียงเรียงข้อความในลักษณะจัดเรียงโดยลำดับเวลา (Chronological/Historical Organization) กล่าวคือ ขงเบ้งได้คาดการณ์ล่วงหน้าตามลำดับเวลาไว้แล้วว่า หากเล่าปีเดินทางไปถึงจะพบกับความว่างเปล่าที่ไม่มีผู้ใดมาต้อนรับตามธรรมเนียม เพราะขุนกวนและจิวอี้ต้องการปิดเป็นความลับ จึงไม่มีผู้ใดล่วงรู้ถึงการมาของเล่าปี อีกทั้งบรรดาผู้ใหญ่อย่าง นางเกี้ยวก๊กโลและนางงอก๊กก็ได้ต่างไม่รู้เรื่องนี้เช่นกัน เมื่อขงเบ้งคาดการณ์ได้เช่นนี้จึงเขียน

เป็นกลอุบายใส่ในหนังสือฉบับที่หนึ่ง และบอกต่อจุล่งให้เปิดอ่านเฉพาะเมื่อตอนเดินทางไปเมืองกังต้ง หลังจากที่มีการสมรสของเล่าปี่และนางซุนฮูหยินไปด้วยดี ขงเบ้งก็คาดการณ์ถึงสิ่งที่ซุนกวนและจิวยี่คิดทำการต่อไป เพื่อให้สามารถกักตัวเล่าปี่ไว้ในเมืองกังต้ง เมื่อขงเบ้งคาดการณ์แล้วจึงเขียนเป็นกลอุบายใส่ไว้ในหนังสือฉบับที่สองและบอกให้จุล่งเปิดอ่านเมื่อช่วงขึ้นปีใหม่ ซึ่งเป็นเวลาที่เล่าปี่กำลังหลงอยู่ในวังวนความรักและความหุรรหาที่ซุนกวนและจิวยี่วางแผนไว้ สุดท้ายขงเบ้งจึงคาดการณ์ว่า หากเล่าปี่รู้สึกตัวและตระหนักถึงความรับผิดชอบของตน จนต้องการหนีกลับเมืองเกงจิว ฝ่ายซุนกวนและจิวยี่จะต้องคิดขัดขวางการหนีกลับเมืองเกงจิวของเล่าปี่เป็นแน่ ขงเบ้งที่คาดการณ์ไว้แล้วจึงได้วางกลอุบายใส่ในหนังสือฉบับที่สาม และให้จุล่งเปิดออกอ่านเมื่อตอนที่สถานการณ์จวนตัวแล้วนั่นเอง ซึ่งลักษณะการจัดเรียงโดยลำดับเวลาที่ขงเบ้งยกมาใช้ เพราะในสถานการณ์เช่นนี้ "ช่วงเวลา" และ "ขั้นตอน" เป็นสิ่งสำคัญมาก นอกจากนี้สำหรับการวางกลอุบายใส่ในหนังสือแต่ละฉบับของขงเบ้ง อาจกล่าวได้ว่าขงเบ้งยังได้จัดเรียงโดยอาศัยวิธีเสนอปัญหาและวิธีแก้ไข ขงเบ้งได้นำเสนอในส่วนที่เป็นปัญหาไว้ในช่วงที่กำลังออกเดินทางมายังเมืองกังต้งโดยใช้คำว่า "ในยามอัปมงคล" คอยให้จุล่งเปิดหนังสือแต่ละฉบับออกดูกลอุบายและจึงปฏิบัติตาม ดังนั้นในหนังสือแต่ละฉบับจึงเป็นการนำเสนอเฉพาะส่วนวิธีแก้ไข ในสถานการณ์ต่างๆที่เป็นปัญหาต่อเล่าปี่และจุล่งในขณะนั้น

-การจัดตำแหน่งสาระสำคัญ การจัดเรียงเรียงข้อความสารของขงเบ้งทั้งหมดนี้ ขงเบ้งจัดให้สาระสำคัญอยู่ที่ส่วนต่างๆของหนังสือแต่ละฉบับ คือ หนังสือฉบับที่หนึ่ง สาระสำคัญอยู่ที่ตอนท้ายของข้อความทั้งหมด (Climax Order) จากประโยคที่ว่า "ให้ชาวเมืองรู้จงบ่ทั่วกัน และให้เล่าปี่เข้าไปค้ำบัณนางเกี้ยวก๊กโล" เพราะเป็นจุดประสงค์ที่ขงเบ้งต้องการให้ทำตามเพื่อผ่อนรอยแผนการของซุนกวนและจิวยี่ที่ต้องการเก็บเป็นความลับและไม่ให้ผู้ใดรับรู้ และหนังสือฉบับที่สอง สาระสำคัญอยู่ที่ตอนท้ายของข้อความ (Pyramidal and Climax Order) จากการที่ขงเบ้งวางแผนให้เล่าปี่บอกเนื้อความแก่นางซุนฮูหยิน ขงเบ้งต้องการใช้ประโยชน์จากขนบธรรมเนียมประเพณีที่ภรรยาต้องเชื่อฟังและคอยเหลือสวามีในการให้นางซุนฮูหยินเดินทางมากับเล่าปี่ และคอยช่วยเหลือเล่าปี่จากการจับตัวของกองทัพซุนกวนและจิวยี่ และยังต้องการที่จะปิดความกังวลต่างๆของเล่าปี่ เพื่อให้เล่าปี่มุ่งที่จะเดินทางกลับเมืองเกงจิวอย่างแน่วแน่ ส่วนหนังสือฉบับที่สามจากวรรณกรรมสามก๊กไม่ได้กล่าวถึง ข้อความที่อยู่ในหนังสือฉบับที่สาม หากแต่กล่าวถึงสถานการณ์ที่จุล่งเห็นว่ามีการของจิวยี่มาดักจับตัวเล่าปี่ ก็ได้นึกถึงหนังสือฉบับที่สามและเปิดหนังสือออกให้เล่าปี่อ่าน เล่าปี่เมื่อเข้าใจเนื้อความแล้ว จึงได้อธิบายถึงกลลวงของซุนกวนและจิวยี่ อีกทั้งความรู้สึกละแ้วใจของเล่าปี่เองให้แก่นางซุนฮูหยินฟัง ดังนั้นในส่วนหนังสือฉบับที่สามของขงเบ้งไม่สามารถระบุการจัดสาระสำคัญของข้อความได้

-การจัดลำดับสารเพื่อนำเสนอ การสื่อสารในกลวิธีหรือกิจกรรมของสถานการณ์จากหนังสือสามฉบับของขงเบ้งไม่ได้ปรากฏรูปแบบการนำเสนอสาร หากแต่ใช้ประโยคที่คล้ายเป็นการบอกวิธีการจัดการกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือสิ่งที่เกิดขึ้น หากในสถานการณ์ก็มีกรปรากฏรูปแบบการนำเสนอสารในส่วนที่เล่าปี่เป็นผู้ส่งสารถึงนางซุนฮูหยินผู้รับสาร โดยเล่าปี่ได้ใช้การนำเสนอสารด้านเดียว (One-Sided Message) คือ การนำเสนอการกระทำที่ไม่

ชอบของฝ่ายขุนกวนและจิวยี่ จากหลายประโยคที่กล่าวถึงสิ่งที่ขุนกวนและจิวยี่กระทำไม่ตีต่างๆ เช่น “ลวงเล่าปี่มาเมืองลำชี” “แม้คืนเมืองเกงจิวแล้วจะฆ่าเล่าปี่เสีย” และ “เอาชื่อนางซุนสูหยินเป็นเหยื่อล่อ” ซึ่งเล่าปี่เองหลังจากที่ได้ นำเสนอสารเพียงด้านการกระทำไม่ดีของขุนกวนและจิวยี่แล้ว เล่าปี่ได้นำเสนอสิ่งที่ดีของนางซุนสูหยิน เช่น “ข้ารู้ว่า เจ้าเป็นหญิงแต่มีความคิดยิ่งกว่าผู้ชาย” และ “เจ้าก็มีความสัตย์ติดตามข้ามา คุณเจ้าหาที่สุดไม่” จากประโยคเหล่านี้ คล้ายกับ เล่าปี่ต้องการกล่าวสรรเสริญนางซุนสูหยินในฐานะภรรยาที่ดีด้วย

- **จุดจูงใจในสาร** จากหนังสือสามฉบับของขงเบ้งที่ได้ให้เล่าปี่และจูล่งเป็นตัวกลางในการดำเนินการตามแผนการสื่อสารต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละสถานการณ์นั้น ในหนังสือฉบับที่หนึ่งไม่ปรากฏให้เล่าปี่หรือจูล่งใช้จุดจูงใจใดๆ ในการสื่อสาร และในหนังสือฉบับที่สองมีปรากฏการให้เล่าปี่ใช้จุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ (Motivational Appeals) ของการเป็นภรรยาที่ดีของนางซุนสูหยิน โดยให้เล่าปี่สื่อสารต่อนางซุนสูหยิน เพื่อคล้ายเป็นการทดลองใจนางซุนสูหยินว่ามีความรักและซื่อสัตย์ต่อ เล่าปี่ผู้เป็นสามีมากน้อยเพียงใด

- **กลยุทธ์ในการนำเสนอสาร** กลยุทธ์การนำเสนอสารเพื่อโน้มน้าวใจที่เล่าปี่ใช้ในฐานะผู้ส่งสารตามแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งในสถานการณ์นี้ คือ กลยุทธ์การทำให้เด่นขึ้น (Intensification) ด้วยการนำเสนอถึงกลอุบายของขุนกวนและจิวยี่ โดยใช้วิธีการนำเสนอด้วยการเชื่อมโยง (Association) ว่าเมื่อได้มาอยู่และสมรสนางซุนสูหยินแล้ว ฝ่ายขุนกวนและจิวยี่ก็ยังคงคิดกลอุบายต่างๆ เพื่อหวังฆ่าเล่าปี่อยู่ ทำให้อยู่ที่เมืองกังตั้งไม่ได้ จนต้องแกล้งบอกนางซุนสูหยินว่าใจโดยกัทพมาต้องรีบกลับเมืองเกงจิว นางซุนสูหยินก็มีใจสัตย์ซื่อยอมติดตามมา ถือว่ามีบุญคุณมาก มาถึงตอนนี้ยังไม่มีตอบแทนบุญคุณ ทหารจิวยี่และขุนกวนมาดักกรอจับตัวเล่าปี่ ซึ่งกองทัพทั้งสองส่วนนี้ได้อยู่ อำนาจนางซุนสูหยิน หากนางไม่ช่วย เล่าปี่อาจทำให้ไม่มีได้ทดแทนบุญคุณนางซุนสูหยินอีก เป็นการเชื่อมโยงในเรื่องการใช้อำนาจของนางซุนสูหยิน จะทำให้เล่าปี่มีชีวิตอยู่ต่อไปและมีโอกาสตอบแทนบุญคุณได้ ซึ่งถือว่าการสื่อสารของเล่าปี่มีวิธีการสื่อสารเพิ่มเติมที่ใช้กฎแห่งการตอบแทน (Principle of Reciprocity) คือ เป็นการกล่าวถึงเรื่องบุญคุณของนางซุนสูหยินในฐานะที่เป็นภรรยา ซึ่งมีความรัก ความภักดีและซื่อสัตย์ต่อเล่าปี่ ทำให้เล่าปี่มีความซาบซึ้งในน้ำใจนางซุนสูหยิน และอยากตอบแทนความรัก ความภักดีและความซื่อสัตย์ของนางซุนสูหยินเท่าที่ทำได้

7.3 แนวคิดประเภทช่องทางการสื่อสาร

ขงเบ้งใช้ช่องทางการสื่อสารโดยบุคคลกลางในการสื่อสารในสถานการณ์นี้ เพราะการที่ขงเบ้งนั้นเป็นเป้าหมายในการสังหารของจิวยี่ ซึ่งขงเบ้งตระหนักในเรื่องนี้อยู่แล้ว จากครั้งที่ได้วางแผนหนีจากทหารของจิวยี่ที่รับคำสั่งจากจิวยี่มาสังหารขงเบ้งที่ปะรำพิธี ดังนั้นขงเบ้งจึงรู้ว่าตนไม่ควรที่จะเดินทางไปเมืองกังตั้งด้วยในครั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายขึ้นจากกลอุบายสังหารขงเบ้งของจิวยี่ และจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของเล่าปี่และการสมรสของเล่าปี่และนางซุนสูหยินได้

ในสถานการณ์นี้ ขงเบ้งวางแผนประเภทช่องทางการสื่อสารโดยตัวบุคคลไว้ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก ขงเบ้งใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลในช่วงที่เล่าปี่และจูล่งยังอยู่ ณ เมืองเกงจิว คือ ตัวขงเบ้งต่อจูล่ง ซึ่งเป็นการสั่งการ

ให้จุล่งติดตามไปกับเล่าปี่ให้คอยดูแลเอาใจใส่ และให้ปฏิบัติตามกลอุบายในหนังสือสามฉบับ ทั้งยังกำชับให้ฉีกหนังสือแต่ละฉบับออกอ่านในเวลาที่เหมาะสม การสื่อสารระหว่างบุคคลที่ขงเบ้งใช้ต่อจุล่ง เพราะต้องการให้จุล่งได้รับคำสั่งนี้แต่เพียงผู้เดียวและยังสามารถที่จะกำชับสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ขงเบ้งยังใช้ช่องทางการสื่อสารด้วยลายลักษณ์อักษร ในช่วงที่เล่าปี่และจุล่ง อยู่ ณ เมืองกังตั๋ง คือ หนังสือทั้งสามฉบับที่บรรจุกลอุบายเอาไว้ฉบับละหนึ่งกลอุบาย เป็นการสื่อสารของขงเบ้งถึงจุล่งสำหรับสถานการณ์ที่จุล่งต้องเผชิญเมื่ออยู่ในเมืองกังตั๋งโดยที่ขงเบ้งไม่ได้อยู่ด้วย

ประเภทช่องทางการสื่อสารที่ขงเบ้งใช้ในรูปแบบที่สอง ในสถานการณ์ที่เล่าปี่เป็นผู้ส่งสารต่อนางง่อก๊กได้ คือ การใช้บุคคลกลางหรือ นางเกียวก๊กโล เพราะนางเกียวก๊กโล ถือได้ว่าเป็นผู้มีศักดิ์เป็นแม่ของภรรยาขุนเช็กหรือพี่ชายขุนกวนและเป็นแม่ภรรยาของแม่ทัพจิวยี่ ในฐานะแม่ของลูกสะไภ้ของนางง่อก๊กได้ นางเกียวก๊กโลจึงเป็นบุคคลกลางที่มีอิทธิพลมากและสามารถเข้าถึงนางง่อก๊กได้คนหนึ่ง ด้วยความเหมาะสมต่อแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ต่อเป้าหมายหลัก คือ นางง่อก๊กไถ้ ขงเบ้งจึงให้เล่าปี่เป็นผู้เข้าหานางเกียวก๊กโล เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีก่อน และนางเกียวก๊กโลสนิทสนมต่อนางง่อก๊กไถ้ ต้องมีความยินดีแก่เพื่อนของตนที่ลูกสาวจะได้แต่งงานกับว่าที่สามีอย่างเล่าปี่ นอกจากนี้ขงเบ้งยังให้เล่าปี่เป็นบุคคลกลางในการสื่อสารต่อนางซุนฮูหยิน ในช่วงที่สมรสแล้ว เล่าปี่เป็นบุคคลกลางที่สื่อสารนางซุนฮูหยินเพื่อขอความช่วยเหลือในการต่อกรกับเหล่าทหารของขุนกวนและจิวยี่ที่มาดักจับตัวเล่าปี่ไป นางซุนฮูหยินสามารถใช้อำนาจของตนเองในการสั่งห้ามปราบการกระทำต่างๆของเหล่าทหารได้ และในฐานะภรรยา นางซุนฮูหยินย่อมต้องปกป้องสามีของตนเองให้ปลอดภัย และคอยช่วยเหลือตามสิ่งที่สามีต้องการตามคุณสมบัติของการเป็นภรรยาที่ดี

8. ตารางปฏิบัติงาน

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งตามตารางเวลาในการปฏิบัติงาน ตามละเอียดด้านล่างนี้

1. เล่าปี่เดินทางไปกับซุนเซียนและจุล่ง ให้จุล่งฉีกหนังสือฉบับแรกที่ให้บอกทหารกระจายข่าวว่าเล่าปี่มาเพื่อสมรสนางซุนฮูหยิน รวมถึงให้เล่าปี่ไปพบกับนางเกียวก๊กโล เพื่อให้นางเกียวก๊กโลไปกล่าวความยินดีนางง่อก๊กไถ้
2. นางง่อก๊กไถ้นัดตัวเล่าปี่ ณ วัดกำล่อ และตัดสินใจยกนางซุนฮูหยินเป็นภรรยาเล่าปี่ ทั้งยังเร่งกำหนดวันดีให้ทั้งสองสมรสกัน
3. เข้าปีใหม่ให้จุล่งฉีกหนังสือฉบับที่สอง ให้จุล่งลวงเตือนสติและจูงใจเล่าปี่ให้กลับมายังเมืองเกงจิ๋ว พร้อมให้บอกเนื้อความเท็จแก่นางซุนฮูหยิน เพื่อหาอุบายหนีออกนอกเมือง

4. เมื่อนี้ออกนอกเมืองแล้ว จิวอี้และขุนกวนต้องส่งทหารติดตามมาจับเล่าปี่ ให้จู๋ส่งจ๊กหนังสือฉบับที่สาม ให้เล่าปี่เปิดเผยความจริงทั้งหมดแก่นางซุนสูหยิน เพื่อให้นางซุนสูหยินช่วยเหลือและระงับการติดตามของทหารฝ่าย จิวอี้และขุนกวน

5. ขงเบ้งขึ้นเรือแต่งเป็นพ่อค้า มาคอยรอรับเล่าปี่ที่ชายทะเลเมืองกังตั๋ง

9. การประเมินผล

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ตามตารางปฏิบัติงานข้างต้น ที่ขงเบ้งได้มอบหมายให้ผู้ส่งสารทั้งเล่าปี่และจู๋ส่งปฏิบัติ ตามแผนการนั้น ทุกลำดับการตามตารางปฏิบัติงาน เล่าปี่และจู๋ส่งสามารถปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายที่ขงเบ้งได้ มอบหมายไว้ได้เป็นอย่างดี จึงถือว่าการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งในสถานการณ์นี้บรรลุผล ทั้งเป้าหมายหลักที่ว่า "สร้างการยินยอมและยอมรับการสมรสระหว่างเล่าปี่และนางซุนสูหยิน" และเป้าหมายรองที่ว่า "ทุกคนเดินทางกลับ เมืองเกงจิวอย่างปลอดภัยเพื่อรักษาเมืองเกงจิว" ตามที่ขงเบ้งได้วางไว้

หากในส่วนของวัตถุประสงค์ของขงเบ้งที่ว่า "รักษาเกงจิวจากการแย่งชิงของง่อก๊กในครั้งนี้" การสื่อสาร เชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งในสถานการณ์สามารถบรรลุวัตถุประสงค์นี้ เพราะเมื่อเล่าปี่เดินทางกลับมายังเมืองเกงจิวได้ อย่างปลอดภัย ขงเบ้งก็สามารถวางแผนการสกัดกั้นทัพของจิวอี้ที่ติดตามมาเพื่อจะจับตัวเล่าปี่กลับเมืองกังตั๋งและ นำมาเป็นข้อต่อรองแลกเปลี่ยนกับเมืองเกงจิวคืน ซึ่งเมื่อขงเบ้งสกัดกั้นทัพของจิวอี้จนทำให้จิวอี้ถอยทัพกลับเมืองกังตั๋ง แล้ว ถือเป็นการหยุดการรุกรานของฝ่ายขุนกวนและฝ่ายเล่าปี่สามารถรักษาเมืองเกงจิวจากการแย่งชิงครั้งนี้ได้เป็น ผลสำเร็จ

จากการวิเคราะห์ส่วนของแผนการที่ขงเบ้งใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในจุดที่ขงเบ้งวางแผนให้เล่าปี่ เดินทางไปค้ำน้ำหนักง่อก๊ก เพื่อให้นางเกียวก๊กโลนนำเรื่องราวไปแจ้งแก่นางง่อก๊กได้ ผู้เป็นมารดาของขุนกวนและ มีฐานะเป็นผู้ปกครองที่มีสิทธิในการตัดสินใจที่จะยอมรับการสมรสของเล่าปี่และนางซุนสูหยิน ประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ขงเบ้งวางแผนในการสร้างดุลย์อำนาจให้แก่เล่าปี่โดยผ่านทางนางง่อก๊กได้ ซึ่งถือว่านางง่อก๊กได้นั้นมีฐานะสูงสุดใน ครอบครัวของตระกูลซุน เพราะเป็นมารดาของขุนกวนและนางซุนสูหยิน อีกทั้งเรื่องการแต่งงานนอกจากจะเป็นเรื่อง ของบ้านเมือง ยังเป็นเรื่องของครอบครัว โดยเฉพาะผู้ปกครองของฝ่ายเจ้าสาวที่ต้องพิเคราะห์เลือกบุคคลที่เหมาะสม กับบุตรสาวของตนมาเป็นสามี ซึ่งขงเบ้งรู้ว่าบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจให้เล่าปี่สมรสนางซุนสูหยินนั้นอยู่ที่นาง ง่อก๊กได้ ขงเบ้งจึงต้องวางแผนใช้อำนาจของการเป็นมารดาและผู้ปกครองในครอบครัวเจ้าสาวมาเป็นส่วนสำคัญใน การวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ที่ต้องสร้างการยอมรับเล่าปี่ต่อนางซุนสูหยินให้ได้ นอกจากนี้ขงเบ้งยังรู้ในจุดของ พันธะหน้าที่ของภรรยาของนางซุนสูหยินเมื่อได้สมรสและเป็นภรรยาเล่าปี่แล้ว ตามขนบธรรมเนียมภรรยาที่แต่งงานแล้ว

ถือเป็นสิทธิของฝ่ายสามี ดังนั้นเมื่อสามีจะปฏิบัติสิ่งใด ภรรยาสมควรต้องปฏิบัติตามสามี จึงถือเป็นภรรยาที่ดี ดังนั้นเมื่อเล่าปีตัดสินใจที่จะเดินทางกลับเมืองเกงจิว นางซุนสูหยินจึงตัดสินใจเดินทางพร้อมกับเล่าปีด้วยนั่นเอง

วิเคราะห์สถานการณ์จากบทความของผู้เชี่ยวชาญ

สุภาณี ปิยพสุนทรา (ตำราพิชัยสามก๊ก, 2550, หน้า 141-145) ได้วิเคราะห์สถานการณ์นี้ว่าเป็นที่มาของคำพูดติดปากชาวจีนว่า "จิวอี้วางกลยึดแผ่นดิน แต่กลับเสียซุนฮุนและไพร่พล" มักใช้เวลาที่ต้องการพูดเสียดสีบุคคลที่มักหลงคิดว่าตนเองฉลาด แต่สุดท้ายกลับคล้ายดั่ง "ยกก้อนหินขึ้นเหนือศีรษะแล้วทุบใส่ตีนตัวเอง" เรื่องราวที่เล่าปีถูกดึงมาเมืองกังตั๋งเพื่อเป็นลูกเขยตั้งหนอถือเป็นกลอุบายอย่างหนึ่งของฝ่ายซุนกวน โดยมีจิวอี้เป็นผู้คิดกลอุบายการแต่งงานของเล่าปีและคนตระกูลซุน มีบันทึกอยู่ในประวัติศาสตร์จริง ๆ ตามสามก๊กฉบับพงศาวดารบันทึกไว้ว่า "หลังจากศึกเซ็กเพ็ก อิทธิพลของเล่าปีขยายตัวอย่างรวดเร็ว เขาพิชิตเมืองหวู่หลิง ฉางซา กุ้ยหยาง หลิงหลิง ในแถบมณฑลหูหนานได้ ต่อมาเล่าปีก็เจ้าเมืองเกงจิวเสียชีวิตลง เล่าปีจึงได้รับเลือกให้เป็นเจ้าเมืองเกงจิวแทน ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ ซุนกวนรู้สึกหวาดกลัวอย่างยิ่ง จึงยกน้องสาวให้เล่าปีเพื่อผูกสัมพันธ์ต่อกัน" เห็นได้ชัดว่าการยกนางซุนสูหยินให้แก่เล่าปี มีจุดมุ่งหมายเพื่อดึงเล่าปีมาเป็นพวก ถือเป็น การสมรสโดยมีจุดมุ่งหมายทางการเมือง ถือเป็นสงครามปัญญาของทั้งสองฝ่าย โดยเริ่มจากที่จูล่งอารักขาเล่าปีไปเพื่อแต่งงานนางซุนสูหยิน ก่อนออกเดินทางขงเบ้งมอบถุงแพรแก่จูล่ง 3 ใบภายในบรรจุอุบายเด็ดไว้ จูล่งขอ ให้จูล่งเปิดเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่างๆขึ้น ซึ่งอุบายทั้ง 3 ข้อสามารถแก้ไขปัญหามาได้ตรงตามเหตุการณ์ แสดงให้เห็นถึงทักษะของการวางแผน การคาดการณ์ที่ล้ำลึกของขงเบ้ง ถือได้ว่าขงเบ้งสามารถคุมกฎแห่งพัฒนาการความขัดแย้งได้ เมื่อรู้ว่าปมความขัดแย้งระหว่างเล่าปีและซุนกวนเกิดจากเมืองเกงจิว ดังนั้นแผนการนี้จึงถูกคิดขึ้นเพื่อเป้าหมายนี้เท่านั้น ครั้นรู้ถึงเป้าหมายและกลนี้ต้องเป็นกลที่ถูกสร้างขึ้นโดยที่ไม่มีผู้ใดรับรู้ ซุนกวนและจิวอี้จึงต้องเก็บไว้เป็นความลับต่อทุกคน ไม่เว้นแต่นางงอก๊กได้มารดา ดังนั้นการล้มแผนวิธีแรกคือการทำให้เรื่องนี้เป็นที่รู้กันทั่วไป ไปจนถึงนางงอก๊กได้ และให้เล่าปีเข้าพบนางเกียวก๊กโลเพื่อผูกสัมพันธ์ จากนั้นขงเบ้งจึงคาดการณ์ต่อไปว่า แม้การแต่งงานสำเร็จได้ด้วยดี หากความขัดแย้งยังคงมีอยู่ ซุนกวนและจิวอี้ย่อมหากอุบายมาใช้ ซึ่งใช้ไม่แข็งไม่สำเร็จย่อมใช้ไม่อ่อน เมื่อพิจารณาจากตัวเล่าปี ตั้งแต่เด็กมีชีวิตที่ลำบากเมื่อได้เสพบกับวัตถุสิ่งของ ความสบายที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อนย่อมต้องหลงอยู่ในวังวนนี้แน่ ขงเบ้งจึงใส่อุบายที่ 2 ไว้เพื่อให้จูล่งเป็นผู้เตือนสติโดยอ้างว่า "ใจโดยกทัพห้าแสนคน บุกยึดเมืองเกงจิวแล้ว" จึงให้เล่าปีรีบหาทางกลับมายังเมืองเกงจิว ครั้นหากเล่าปีได้สติหาทางหนีมาทางเมืองเกงจิว ขงเบ้งคาดการณ์ไปอีกว่า ซุนกวนและจิวอี้รู้ ย่อมไม่ปล่อยให้เล่าปีเดินทางกลับเมืองเกงจิวได้อย่างง่ายดาย จึงวางอุบายที่ 3 ไว้เพื่อให้เล่าปีแจ้งความจริงแก่นางซุนสูหยินเป็นการอาศัยอำนาจและความรักของนางงอก๊กได้มาด้านทานกองทหารที่กำลังตามมาจับตัวเล่าปีนั่นเอง สำหรับสถานการณ์ทำให้ได้แง่คิดในเรื่องการวางแผนที่ดี ต้องวิเคราะห์ถึงปมขัดแย้งหรือปัญหานั้นให้ถูกต้องจึงจะเป็นฝ่ายได้เปรียบ อีกทั้งความสามารถพื้นฐานที่ผู้วางแผนที่ดีควรมีนั้น คือการคาดเดาอนาคต ดังนั้นในยามปกติควรฝึกฝน

ความสามารถในการคาดการณ์ไว้ให้ดี และเพื่อความแม่นยำ ควรอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาโดยมองจากความจริงแบบภาพรวมทั้งหมด

จากบทวิเคราะห์ของสุภานี ปิยพสุนทรฯ ข้างต้นนี้ สามารถสรุปตามหัวข้อได้ว่า ขงเบ้งมีวัตถุประสงค์ให้เล่าปีสมรสนางซุนฮูหยินเพื่อรักษาเมืองเกงจิ๋วจากกลอุบายชิงเมืองของฝ่ายซุนกวน โดยใช้จุดแข็งเรื่องของทักษะในการวางแผน คาดการณ์ และใช้คนได้ถูกกับงาน แต่มีจุดอ่อนที่เล่าปีได้รับความยากลำบากมาแต่เด็ก และมีโอกาสในเรื่องการที่นางซุนฮูหยินเป็นบุตรสาวคนโปรดของมารดาที่ซุนกวนเกรงกลัว แต่การที่มีซุนกวนและจิวอี้คอยออกอุบายต่างๆ เพื่อขัดขวางซึ่งกันและกันนั้น อาจทำให้เล่าปีต้องอยู่ในอันตรายได้ สิ่งเหล่านี้นำมาเป็นตัวอย่างทฤษฎีศาสตร์ให้แก่ขงเบ้ง คือ ในเชิงรุก ขงเบ้งใช้การคาดคะเนวางแผนให้เกิดการสมรสจริงๆ ขึ้นมา ส่วนการป้องกันและแก้ไข ขงเบ้งได้วางแผนให้เล่าปีใช้ความจริงใจของนางซุนฮูหยินในการป้องกันอันตรายที่เกิดจากซุนกวนและจิวอี้ รวมถึงวางแผนให้จูล่งนำเรื่องการคุกคามของโจโฉศัตรูที่แท้จริงของเล่าปีในการแก้ไขจุดอ่อนที่เล่าปีนั้นลำบากมาตั้งแต่เด็กจนติดอยู่ในกลอุบายของซุนกวนและจิวอี้ อีกทั้งในเชิงรับขงเบ้งวางแผน เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายแก่เล่าปี จึงให้เล่าปีนั้นยอมต้องกลอุบายที่เกิดจากซุนกวนและจิวอี้ โดยนำเอาความลำบากแต่เด็กของเล่าปีมาเป็นจุดสำคัญในการรั้งเล่าปีให้อยู่เมืองกังตั๋ง

ส่วนการวิเคราะห์การสื่อสาร สรุปได้ว่า ขงเบ้งใช้บุคคลกลางที่มีความสำคัญอย่างจูล่ง เป็นตัวขับเคลื่อนให้กลอุบายต่างๆ ที่ต้องประสบในเมืองกังตั๋งนั้นคลี่คลายได้ หนังสือที่ให้จูล่งแกะอ่านเหมือนเป็นการนำเสนอสารตามลำดับเวลา โดยอ้างอิงความเป็นจริงที่จูล่งได้เผชิญอยู่ ซึ่งเมื่อจูล่งอ่านตามลำดับแล้ว จูล่งจะทำหน้าที่เป็นบุคคลกลางนำไปสารไปส่งต่อถึงเล่าปีที่เป็นผู้รับสารตัวจริงให้กระทำตามกลอุบายต่างๆ ที่ขงเบ้งได้นำเสนอไว้ในดวงแพรทั้งสามใบและสามารถทำให้กลอุบายที่ขงเบ้งสื่อสารผ่านทางจูล่งนั้น บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ขงเบ้งได้ตั้งไว้เป็นอย่างดี

กรณีศึกษาที่ 3

สถานการณ์เชิงบวก – ชนะใจเบ้งเฮ็ก

เมื่อพระเจ้าเล่าเสี้ยนเสวยราชย์ได้สามปี ทหารสอดแนมเอาเนื้อความเข้าไปทูลว่า ขณะนี้ยังดีเจ้าเมืองเกียมหลง จูโหว่เจ้าเมืองโคกกัน โโกเตงเจ้าเมืองอวดจัน สามเมืองไปคบคิดกับเบ้งเฮ็กเจ้าเมืองมันอ่อง ยกทหารหนึ่งแสนมาตีเมืองเองเจียง ซึ่งอ้องคางเจ้าเมืองเองเจียง ลีคี และกองโจรสลัดกำลังรบป้องกันเมืองอยู่ หากเสียเมืองเองเจียงแล้วอาจจะยกมาตีเมืองเซงโต๋ ขงเบ้งจึงวางอุบายให้โกเตงแตกคอกับเบ้งเฮ็กและจูโหว่ จนโกเตงได้สังหารเบ้งเฮ็กและจูโหว่ จากนั้นขงเบ้งจึงแต่งโกเตงให้เป็นเจ้าเมืองเอ๊กจิ๋ว งานพันเป็นปลัดให้คุมทหารสามเมือง ฝ่ายเบ้งเฮ็กที่คุมทหารล้อมเมืองเองเจียงรู้ว่าขงเบ้งยกมาและโกเตงฆ่าเบ้งเฮ็กแล้ว จึงรีบพาทหารยกกลับไปเมืองของตน อ้องคางเจ้าเมืองเองเจียง เมื่อเห็นเบ้งเฮ็กถอยทัพกลับไปก็ออกไปค้ำหน้าขงเบ้งเชิญเข้าไปในเมือง ขงเบ้งให้หาที่ปรึกษาเจ้าเมือง

มาชื่อ ลีคี เพื่อถามทางไปเมืองม่นอองของบ่งเอ็ก ลีคีจึงเอาแผนที่ให้ขงเบ้งดู ขงเบ้งเห็นก็ดีใจและนำลีคีไปกับ กองทัพตนด้วย ในขณะที่เดียวกัน พระเจ้าเล่าเสี้ยนให้ม้าเจ๊กคุมเสบียงไปให้แก่ขงเบ้ง เมื่อถึงเมืองเองเฉียงได้เข้าไปหา ขงเบ้ง ขงเบ้งปรึกษาแก่ม้าเจ๊กว่า "เราจะยกไปตีเมืองม่นอองครั้งนี้คิดประการใดจึงจะดี" ม้าเจ๊กจึงว่า "ข้าพเจ้าเห็นว่า ชาวเมืองม่นอองนั้นเป็นคนน้ำใจแข็งกระด้างนัก ไม่รู้จักเจ็บจักอายุถึงมาตราว่าจะตีแตกไป ดีร้ายมันก็จะยกมาใหม่ ถ้า มิรู้ทันคิดแต่ว่าชนะมันแล้วจะกลับยกไปรบพระเจ้าโจผี ข้างนี้มันก็จะยกไปตีเอาเมืองเรา จำจะทำจางสาหัสให้มันเกรง กลัวจนหนักก่อนจึงจะกลับไปได้" ขงเบ้งได้ฟังจึงว่า "ท่านว่านั่นเหมือนเราคิดไว้ แต่เมื่อจะไปในั้นเราจะเอาท่านไป ด้วย" จึงตั้งม้าเจ๊กเป็นนายทหารตรวจตรากองทัพและจึงยกทัพไป เมื่อบ่งเอ็กรู้ว่าขงเบ้งยกทัพล่วงเข้ามาในดินแดน ตน จึงให้กิมห้วนเจ้าเมืองลำกิก สุนาเจ้าเมืองมิตอง และห้วยหล้าเจ้าเมืองไหอ้า สามคนยกทัพไปรบโดยแบ่งเป็นสาม ทาง กิมห้วนคุมทหารยกไปทางกลาง สุนาคุมทหารไปทางซ้าย และห้วยหล้ายกทหารไปทางขวา ถ้าผู้ใดชนะจะตั้งให้เป็นนายใหญ่ ทั้งหมดจึงยกออกไปรบศึกขงเบ้ง ฝ่ายกองสอดแนมเข้าไปแจ้งแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งจึงคิดกลอุบายจะให้จูล่ง อยู่นอกไป แต่ขงเบ้งไม่สั่งประการใดกลับสั่งให้อองเป้ง ม้าตง เตียวเอ็ก เตียวหงีสี่คนเข้ามาแล้วว่า "บัดนี้บ่งเอ็ก ให้ทหารยกกองทัพมาเป็นสามทาง ครั้นเราจะให้จูล่ง อยู่นอกไป เห็นว่าสองคนนี้ไม่รู้ที่ทางประการใด อองเป้งจง คุมทหารไปรบทางซ้าย ม้าตงจงคุมทหารไปรบทางขวา เตียวหงี เตียวเอ็กสองคนนี้ไปรบกลางทาง จัดกันให้พร้อม พรั่งนี้จะให้ยกไป" ทั้งสี่คนรับคำและลาออกไปจัดแจงตามลั้ง แต่จูล่งและอยู่นอกอยู่ที่นั่นเห็นขงเบ้งเรียกมาแต่ไม่ใช้ กลับให้คนอื่นไป จึงโกรธและถามถึงสาเหตุที่ไม่ใช้ตน ขงเบ้งเห็นจูล่งและอยู่นอกโกรธจึงว่า "มิใช่จะไม่ใช้ท่าน แต่ เห็นว่าที่ทางเมืองนี้เดินยาก ท่านก็ยังไม่เจนก่อน เกลือกอุกจะหูกก็จะเสียที การยังมีมากอยู่ข้างหน้าท่านอย่าปรารมภ์ ที่จะไม่ใช้" จูล่ง อยู่นอกไปก็ปรึกษากันว่า ตนทั้งคู่เป็นนายทหารใหญ่ ขงเบ้งไม่ใช้พวกตนกลับไปใช้ทหาร ผู้น้อยให้ได้อายุ จึงจะออกไปจับผู้คนมาและให้นำทางยกไปชิงตีเสียก่อน ทั้งสองขึ้นม้าไปจับคนห้าคนและให้นำทาง ไปที่ค่ายกิมห้วน สุนา ห้วยหล้าแล้วพวกตนจะไม่ฆ่า ทหารบ่งเอ็กกลัวตายจึงแจ้งว่า กิมห้วนนายทัพตั้งอยู่ทางกลาง หว่างซอกเขา ทางที่จะเข้าไปได้ตะวันออกหนึ่งทาง ตะวันตกหนึ่งทาง และเดินไปด้านข้างตะวันตกจะเป็นด้านหลัง ค่ายห้วยหล้า เดินไปตะวันออกเป็นหลังค่ายสุนา หลังจากได้ฟังแล้วจูล่งและอยู่นอกจึงจัดทหารห้าพันยกไปตอน กลางคืน พอถึงค่ายกิมห้วนประมาณห้าทุ่มได้แยกกันเข้าไปรบในค่าย จูล่งขับม้าไล่แทงทวนถูกกิมห้วนตายแล้วตัด ศีรษะไว้ จากนั้นจึงยกไปตีหลังค่ายห้วยหล้าทางตะวันตก อุณเอี้ยนยกไปตีหลังค่ายสุนาทิศตะวันออก

ฝ่ายขงเบ้งได้ยินทหารเข้ามารายงานเรื่องจูล่งและอยู่นอก จึงหยิบแผนที่ออกมาดูและให้นายทัพนายกองที่ จัดขึ้นมาใหม่พร้อมแล้วว่า "บัดนี้จูล่ง อยู่นอกไปตีค่ายที่เราใช้ท่านเหล่านี้แล้ว อองเป้ง ม้าตงเร่งยกหนุนไปช่วย จูล่ง อยู่นอก แล้วตีค่ายสุนา ห้วยหล้า ถ้าสุนาแตกแล้ว เห็นจะหนีไปทางทิศตะวันออกของเขา ให้เตียวหงียกทหาร ไปคอยทางซอกเขาทิศตะวันออก จับเอาตัวสุนาให้ได้ ส่วนห้วยหล้าเล่าถ้าแตกแล้วดีร้ายจะหนีไปทางซอกเข้าทิศ ตะวันตก ให้เตียวเอ็กยกทหารไปคอยที่ทางซอกเขาทิศตะวันตกจับตัวห้วยหล้ามาได้" และสั่งกวณลกให้คุมทหาร หนุนไป เห็นฝ่ายไหนหนักให้ช่วยฝ่ายนั้นเอาชัยชนะให้ได้

เมื่ออุยเอี้ยนได้ยกทัพเข้าตีค่ายของสุนา สุนาเห็นสู้ไม่ได้จึงถอยทัพหนีไปทางทิศตะวันออก และจูล่งที่ยกทัพเข้าตีค่ายหน่วยหล่า จนหน่วยหล่าถอยทัพหนีไปทางทิศตะวันตก ต่างคนต่างคุมทหารไล่ติดตามไปตามทางแยก แต่ด้วยหนทางที่เดินยาก จึงติดตามไปไม่ทัน ฝ่ายเตียวหงีที่คุมทหารชุมนุมอยู่ที่ซอกเขาตะวันออกและเตียวเอ็กคุมทหารชุมนุมที่ซอกเขาตะวันตก ครั้นสุนาและหน่วยหล่าหนีมาถึงที่ตน ต่างล้อมจับตัวสุนาและหน่วยหล่าแล้วมัดตัวกลับมา ขณะนั้นจูล่ง อุยเอี้ยนกลับมาถึงค่ายก่อนได้มอบศิระระกิมห้วนแก่ขงเบ้งและเล่าเรื่องที่ตนทั้งคู่ตีค่ายสุนาและหน่วยหล่าแตกหนี แต่ไล่ติดตามไม่ทันจึงหนีไปได้ ขงเบ้งได้ฟังและแจ้งว่าจับตัวทั้งสองได้แล้ว จูล่งและอุยเอี้ยนต่างสงสัย ยังไม่ได้พูดอะไร ครั้งเตียวเอ็ก เตียวหงี มัดเอาตัวสุนา หน่วยหล่าเข้ามาให้แก่ขงเบ้ง ขงเบ้งเห็นจูล่ง อุยเอี้ยนและทหารทั้งปวงสงสัยจึงบอกว่า "เราตรึกตรองคิดการแจ้งในแผนที่แล้ว เห็นว่ามันจะหนีไปทางนั้นจึงแกล้งทำเป็นไม่ใช้ท่าน หวังจะให้ท่านทั้งสองมานะไปทำการเอง แล้วกลับใช้ทหารทั้งสี่ยกไปสกัดอยู่จึงจับสุนา หน่วยหล่าได้" แล้วขงเบ้งให้แก่มัดสุนา หน่วยหล่า ให้เสื่อผืนนุ่ม แต่งโต๊ะเลี้ยงและว่า "ท่านทั้งสองคนนี้มีความคิดกับเราไม่ เพราะกลัวขงเบ้งจึงยกมารบทั้งนี้ เราคิดเอ็นดูไม่ฆ่าเสียจะปล่อยไป แต่ว่าที่นี้ท่านอย่าพึ่งคำเบ้งเอี้ยยกกลับมารบเราอีกเลย" สุนา หน่วยหล่าได้ฟังต่างดีใจและสัญญาว่าจะไม่มารบขงเบ้งอีกเลยจึงลากลับไป ขงเบ้งเมื่อปล่อยสุนา หน่วยหล่ากลับไปแล้วนั่งตรึกตรองคิดอุบาย เห็นว่าพวกรุ่นนี้เบ้งเอี้ยจะยกมารบ จึงให้จูล่งคุมทหารห้าพันไปคอยอยู่ ณ หัวเขากิมไต อุยเอี้ยนคุมทหารห้าพันไปคอย ณ ท้ายเขาช่องแคบ ให้องเบ้ง กวนสก สองคนคุมทหารไปรบเบ้งเอี้ยและทำถอยหนีออกมา เตียวเอี้ยคุมทหารไปชุมนุมอยู่ในป่าริมทางซ้ายและขวา ชวยรบกระหนาบเข้ามา พอรุ่งเช้าเบ้งเอี้ยเห็น องเบ้ง กวนสยกทหารออกมาดั่งนั้น ก็ว่า "เขาสื่อว่าขงเบ้งนั้นมีสติปัญญา เหตุใดจึงจัดแจงทหารให้ยกมาไม่เป็นกระบวน เห็นไม่สมกับคนเลื่องลือเลย แม้รู้ว่าคุณคิดขงเบ้งเช่นนี้ โหนเราจะนั่งซ้ำถึงเพียงนี้ จะไปตีเมืองเสฉวนมิได้แล้วหรือ" จึงให้ทหารอาสาออกไปรบ เจียมเตียง รับอาสาไปรบองเบ้ง กวนสก รบไปห้าเพลง ทั้งสองทำเสียทีถอยหนี เบ้งเอี้ยจึงรบติดตามไปถึงที่เตียวหงี เตียวเอี้ยคุมทหารชุมนุมอยู่ เมื่อเห็นเบ้งเอี้ย จึงให้ทหารเข้ารบโจมตี พร่อมองเบ้ง กวนสกที่หันกลับมารบตี เบ้งเอี้ยเห็นทัพกระหนาบจึงคุมทหารออกไปข้างหัวเขากิมไต ฝ่ายจูล่งที่คอยอยู่เห็นเบ้งเอี้ยยกทหารมาก็ขับทหารสกัด เบ้งเอี้ยเห็นจึงตกใจหักกองทหารหลบหนีไปช่องแคบท้ายเขา จูล่งได้ไล่ติดตาม จนเบ้งเอี้ยหนีเข้าไปทางช่องแคบ ด้วยทางที่แคบจึงไม่สามารถขี่ม้าต่อไปได้ เบ้งเอี้ยตัดสินใจทิ้งม้าและปืนขึ้นเขาหนี อุยเอี้ยนเห็นเบ้งเอี้ยหนีขึ้นเขา จึงนำทหารไล่จับได้และนำตัวกลับมาให้ขงเบ้ง

ขงเบ้งทราบข่าว จึงสั่งให้ทหารแต่งโต๊ะและเทเหล้าข้าวไว้ จัดแจงค่ายทหารให้ยืนถืออาวุธเจ็ดชั้น ทำเป็นสง่าและขงเบ้งขึ้นนั่งที่สมควร และสั่งให้นำทหารเบ้งเอี้ยเข้ามาก่อน จากนั้นจึงคอยให้แก่มัดและร้องว่า "คนทั้งปวงเป็นแต่ไพร่พลเมือง เบ้งเอี้ยเกณฑ์เอาตัวมารบขัดเขามิได้จำเป็นจามา ครั้นเราจับไว้ได้ละนี้ ฝ่ายลูกเมียพี่น้องอยู่ข้างหลังก็คอยหา ครั้นไม่เห็นกลับมาก็จะร้องไห้เป็นทุกข์ถึง เราคิดเอ็นดูคนทั้งปวงไม่ฆ่าเสียแล้วจะปล่อยไปเอาบุญ" จึงให้เอาเหล้าข้าวมาให้ทหารกินและปล่อยไป ทหารเบ้งเอี้ยพอรอดจากความตายต่างดีใจคิดถึงคุณขงเบ้งและก้มกราบหลังจากปล่อยทหารเบ้งเอี้ยไปแล้ว จึงให้เอาตัวเบ้งเอี้ยเข้ามาและถามถึงสาเหตุที่ยกไปตีเอาเมืองเองเจียงซึ่งเป็นเมืองขึ้นของพระเจ้าเหียนเต้ เบ้งเอี้ยตอบว่าเมืองเองเจียงไม่ใช่ของพระเจ้าเหียนเต้แต่เป็นของผู้อื่น แต่ขงเบ้งชิงเอาไปและจะยกมาตีเมืองมันฮ่องซมเหงตน ขงเบ้งจึงว่า "เราจับได้ตัวมาดั่งนี้แล้ว ท่านเกรงกลัวเราแล้วหรือยัง" เบ้งเอี้ยจึง

อ้างว่า เพราะตนหนีไปซ่อนเขาทางแคบจึงจับตัวได้ หากหนีไปที่กว้างทหารขงเบ้งไม่สามารถจับตัวตนได้ ขงเบ้งก็ถามกลับว่า "จะให้ทำประการใดเล่าท่านจึงจะเกรงเรา" เบ้งเอ็กจึงขอให้ปล่อยตนและจะคุมทหารยกมารบอีก ถ้าแพ้ให้ขงเบ้งจับตัวได้จึงจะเกรงกลัวต่อไป ขงเบ้งสั่งให้แก้มัดและยกโต๊ะมาเลี้ยงแล้วปล่อยตัวไป นายทัพและทหารจึงถามขงเบ้งที่ปล่อยตัวเบ้งเอ็กไป ขงเบ้งจึงว่า "คนทั้งปวงอย่าสงสัยเลย ทำไมกับจะจับตัวเบ้งเอ็กเหมือนหนึ่งไขกัญแจหนีบหนีบเอาทอง แต่หากเราจะทำให้มันเกรงจงมาก" นับเป็นครั้งแรกที่ขงเบ้งจับตัวเบ้งเอ็กได้และปล่อยกลับไป

ฝ่ายเบ้งเอ็กเมื่อถูกปล่อยตัวแล้ว รีบขึ้นม้าไปถึงริมแม่น้ำลกซุย เคลี้ยกล่อมทหารที่แตกหนีและจึงคุมทหารทั้งปวงลงเรือข้ามไปตั้งค่ายอยู่อีกฝากหนึ่ง พอกลับมาฝั่งเมืองของตนก็สั่งทหารทั้งหัวเมืองขึ้นต่างๆว่า ตนจะตั้งทัพอยู่ที่ปากน้ำคูท่าที่ของขงเบ้งก่อน ให้เกณฑ์ทหารเอาเรือแพข้ามพากมาไว้ข้างนี้ให้หมด อยาให้ข้าศึกยกข้ามมาได้ และให้ขุดดินพูนขึ้นเป็นกำแพงบังตั้งป้อมเรียงรายไปตามริมน้ำให้ทหารถือเกาทัณฑ์รักษาค่ายยิงอย่าให้ศัตรูข้ามมาได้ จากนั้นจึงให้ทหารตั้งมั่นอยู่อย่าออกรบ ดูว่าขงเบ้งคิดอ่านจะทำอย่างไร ฝ่ายขงเบ้งเมื่อปล่อยตัวเบ้งเอ็กแล้วก็ยกทัพตามมาที่แม่น้ำลกซุย เห็นน้ำเชี่ยวแรง ไม่มีเรือแพข้ามพาก มองไปอีกฝั่งเห็นเนินสูงเรียงรายกันไป และมีทหารรักษาอยู่ จึงเห็นว่า เบ้งเอ็กทำการนี้เห็นจะไม่ยกมารบแต่เป็นฝ่ายรับ ซึ่งขงเบ้งคิดเอาชนะให้ได้ จึงถามลิตีผู้รู้จักเมืองนี้ให้ไปจัดแจงตั้งค่ายรายไปตามแม่น้ำสี่ค่าย และให้อองเป้ง กวนสวก เตียวเอ็ก เตียวหงงอยู่รักษาคนละค่าย ฝ่ายพระเจ้าเล่าเสี้ยนเห็นว่าเป็นเหตุร้าย จึงสั่งม้าดำยให้คุมทหารสามพันเอาเสบียงที่กินแก้อรอนไปให้ขงเบ้ง ขงเบ้งเข้าไปรับสิ่งของพระราชทานและว่าแก้ม้าดำยว่า "เรายกมาครั้งนี้ได้รบเป็นสามารถทหารบอบซ้ำอัดโรย จะขอท่านผู้มาใหม่ช่วยรบจะได้หรือมิได้" ม้าดำยอาสาทำตามคำสั่ง ขงเบ้งจึงสั่งการว่า เบ้งเอ็กตั้งค่ายอยู่ปากน้ำ มีทหารหาบเสบียงมาไกล จึงให้ม้าดำยคุมทหารไปตัดเสบียงอาหารตรงที่น้ำตื้นจากนี้ไปหาร้อยเส้น และบอกสุนา ห้วยหล่งซึ่งขงเบ้งเคยปล่อยตัวไปให้เป็นไส้ศึก ม้าดำยรับคำและสั่งทหารให้ตัดไม้ผูกแพแล้วข้ามไป ทหารที่กำลังร้อนพอเห็นน้ำตื้นจึงเปลื้องผ้าลงเล่นน้ำ เมื่อขึ้นฝั่งต่างล้มลงโลหิตไหลออกจากปากและจมูกตายประมาณพันห้าร้อยคน ม้าดำยเห็นทหารตายมากรีบมาแจ้งแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งได้ฟังจึงเร่งสั่งทหารไปจับชาวบ้านมาถามถึงสาเหตุที่ทหารลงอาบกินและตาย ชาวบ้านจึงว่าแม่น้ำนี้มีพิษร้าย เทศกาลนี้ใครอาบแลกินกลางวันจะตาย ถ้าจะอาบกินได้แต่เวลากลางคืนดีก็สงัด ขงเบ้งจึงเกณฑ์ทหารให้ม้าดำยเข้าเป็นสองพัน และให้ชาวป่านำทางไป เวลาเที่ยงคืนพอสามารถข้ามไปได้ คนป่าได้นำทางม้าดำยไปถึงซอกเขาทางร่วมที่ทหารเบ้งเอ็กเคยหาบเสบียงมาลง ฝ่ายหาบเสบียงของเบ้งเอ็กไม่รู้ว่ามีข้าศึกมาคอยดักอยู่ จึงถูกม้าดำยขับทหารรบซึ่งเอาเสบียงได้ประมาณร้อยเกวียนและม้าดำยก็ตั้งค่ายรักษาอยู่ที่นั่น

ฝ่ายเบ้งเอ็กที่มั่นใจว่าจะชนะศึกเป็นแน่ จึงประมาทดื่มเหล้าร้องเพลงไป แม้มีทหารผู้หนึ่งเตือนว่า ตนเห็นน้ำให้ค่ายเป็นที่ตื้นแห่งหนึ่ง หากขงเบ้งจับผู้คนได้ถามจะรู้ความและยกข้ามมาทางนั้น ขอให้แต่งทหารไปชุม เบ้งเอ็กก็หัวเราะว่า ท่านอยู่ที่นี้ไม่รู้หรือว่าน้ำร้าย ตนจะแก่งให้ข้ามที่นั่น แม้ลงอาบน้ำกินน้ำจะตายสิ้น จึงไม่ให้ยกทหารไปตั้งสกัดอยู่ พอพูดจบทหารหาบเสบียงที่ถูกตัดแตกข้ามมารายงานว่า ม้าดำยคุมทหารยกข้ามมาสกัดที่เอาเสบียงไปสิ้นแล้ว เบ้งเอ็กจึงสั่งให้เจียมเตียงคุมทหารสามพันไปตีม้าดำย ม้าดำยเห็นเจียมเตียงขับทหารมาจึงเข้ารบพันเจียมเตียงตกม้าตาย ทหารที่แตกไปแจ้งแก่เบ้งเอ็ก สุนาจึงอาสาไปรบกับม้าดำย เบ้งเอ็กจึงจัดทหารให้สุนาจึงสามพัน และสั่ง

ห้วยหล้าให้คุมทหารสามพันยกไปตั้งค่ายที่ทางข้ามน้ำตื้น ครั้งสุนายกทัพไปถึงจึงให้ทหารทำค่ายและจัดแจงออกรบ ม้าดำเห็นกองทัพสุนายกมา จึงขับทหารเข้ารบแต่ทหารที่มาด้วยนั้นเห็นสุนาก็จำได้และแจ้งแก่ม้าดำว่า สุนาคคนนี้ เดียวหนีจับได้ ขงเบ้งให้ปล่อยตัวมา ม้าดำได้ฟังจึงขี่ม้าเข้าไปใกล้สุนาและร้องว่า “อ้ายเนรคุณ นายถูกจับตัวมึงได้ไม่ ฆ่าเสียเห็นกับบุญปล่อยไปให้พบพี่น้องญาติกาแล้ว มึงกลับมาบรณนี้จะแทนคุณหรือ” สุนาได้ยินก็ละอายใจจึงทำหลบ หลีก ม้าดำเห็นดังนั้นขับทหารเข้ารบจนทัพสุนาแตกไป เบ้งเฮ็กรู้ข่าวและโกรธว่า สุนาแก่ล้งรบแตกมา เพราะคิดถึง คุณขงเบ้ง จึงให้ทหารมัดเอาสุนาไปฆ่าเสีย แต่ฝ่ายทหารได้ขอโทษเอาชีวิตสุนาไว้ เบ้งเฮ็กจึงให้ปล่อยสุนาร้อยที่แทน พอสุนากลับถึงค่าย เหล่าทหารที่ขงเบ้งเคยปล่อยตัวไปต่างชวนกันมาเยี่ยมสุนา แล้วว่าแต่ก่อนไม่เคยมีศึกมาถึงเมือง แต่เพราะเบ้งเฮ็กยกไปตีเมืองเองเฉียดและพาศึกมาตีตีเมืองให้เดือดร้อน ขงเบ้งเองเขาเลื่องลือว่ามีสติปัญญามากนัก พระเจ้าซุนกวน พระเจ้าโจยี้ยังกลัวความคิด ครั้งนี้ขงเบ้งจับตัวพวกตนได้ไม่ฆ่ากลับปล่อยมาเป็นบุญคุณนัก จึงจะ ชวนกันจับตัวเบ้งเฮ็กให้ขงเบ้ง ถ้าเบ้งเฮ็กเมาสุราเมื่อไรจะรีบทำการ

ฝ่ายเบ้งเฮ็กไม่คิดตรึกตรองในการสงครามได้เมาสุราจนหลับไป ทหารที่คอยอยู่เห็นเบ้งเฮ็กเมาสุราหลับจึง วิ่งไปบอกสุนา สุนาคคุมทหารไปมัดเอาตัวเบ้งเฮ็กลงเรือข้ามไปค่ายขงเบ้ง ขงเบ้งรู้ข่าวจึงสั่งทหารแต่งตัวถืออาวุธทำให้ สง่าแก่ข้าศึก แล้วเอาตัวสุนากับทหารเข้ามาขอใจพร้อมให้รางวัลเสื้อผ้า จากนั้นจึงให้น้ำตัวเบ้งเฮ็กเข้ามาและว่า “ที่ ท่านสัญญาไว้กับเรา ที่นี้ก็แล้วกรงเราแล้วหรือยัง” เบ้งเฮ็กตอบว่า “ไม่ใช่ตนรบแพ้ด้วยฝีมือแต่เพราะทหารซู่จึงจับเอา ตัวมาล่งและยังไม่เกรงกลัวขงเบ้ง ขงเบ้งถามว่า “ท่านยังไม่เกรงเรานั้นจะให้ปล่อยไปหรือจะให้ทำประการใด” เบ้งเฮ็กว่า ถึงตนจะอยู่เมืองบ้านนอก การศึกก็พอจะสู้ได้ ถ้าปล่อยให้กลับเมืองแล้ว จะจัดทหารมารบอีก ถ้าแพ้ที่นี้จึง จะคิดเกรงกลัว ขงเบ้งสั่งให้ทหารแต่งโต๊ะและว่า “เราทำการศึกมานานหนา แต่ครั้งพระเจ้าเล่าปี่ยกไปตีแห่งใดตำบล ไตมีแต่ชัยชนะยังหาแพ้ผู้ใดไม่ ท่านเป็นแต่เจ้าเมืองน้อยท่านเหตุไรจึงไม่เกรงกลัวเรา” เบ้งเฮ็กนิ่งไม่ได้ตอบ พอกิน แล้วขงเบ้งจึงชวนให้ขี่ม้าพาเบ้งเฮ็กไปเที่ยวดูทุกค่ายที่มีเสบียงและอาวุธทั้งปวงพร้อม ทั้งยังเกลี้ยกล่อมให้เบ้ง เฮ็กมาเข้าโดยดี และจะไปทูลพระเจ้าเหียนเต๋ให้แต่งตั้งครองเมืองนี้ตราไปชั่วลูกหลาน เบ้งเฮ็กได้ฟังจึงว่า ไพร่ พลเมืองไม่ยอม ตนจะมายอมคนเดียวได้อย่างไร จะลองไปชวนดูก่อน ถ้าพร้อมแล้วจะกลับมาหาขงเบ้ง ขงเบ้งจึงให้ ทหารเอาเรือส่งให้เบ้งเฮ็กพร้อมปล่อยตัวไป ครั้งนี้จึงถือเป็นครั้งที่สองที่ขงเบ้งจับและปล่อยตัวเบ้งเฮ็กไป

เมื่อเบ้งเฮ็กกลับมาแล้วก็สั่งฆ่าสุนา ห้วยหล้า จากนั้นจึงจัดแจงทหารยกไปทางซอกเขาเพื่อรบกับม้าดำย พอไปถึงเห็นแต่ค่ายว่างเปล่า จึงตรงกลับไปยังเมืองของตน เบ้งเฮ็กเล่าเนื้อความให้เบ้งฮิว ผู้น้องฟังว่าขงเบ้งพาตนไป ดูทุกค่ายที่ไว้อาวุธและเสบียงอาหาร จึงวางแผนจะให้เบ้งฮิวเอาเครื่องทองเงินให้ทหารร้อยหนึ่งข้ามไปให้ขงเบ้ง ทำ ให้ขงเบ้งไว้ใจ ฝ่ายเบ้งเฮ็กจะคุมทหารติดตามเข้าไปโจมตีค่ายขงเบ้ง เห็นคราวนี้ขงเบ้งแท้เป็นแน่ เบ้งฮิวเห็นด้วยและ จัดสิ่งของกับทหารไปตามที่เบ้งเฮ็กสั่ง ทหารเข้าไปบอกแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งจึงถามม้าเจ๊กว่าที่เบ้งฮิวเอาสิ่งของมาให้แก่ ตนนี้เห็นเป็นอย่างไร ม้าเจ๊กจึงขอตอบเป็นตัวหนังสือให้ขงเบ้ง ขงเบ้งเห็นจึงตบมือหัวเราะว่าต้องความคิดตนแล้ว จึง ให้นำฮุยเอียน อองเป้ง ม้าตง กวนสกาเข้ามาแล้วกระซิบว่า ท่านห้าคนจงจัดแจงค่ายและทางเข้าทางออกให้ดี และ ปล่อยค่ายคุมทหารออกไปตั้งซุ่มเป็นกองๆไว้ในป่า หากเห็นเบ้งเฮ็กยกมาก็แก่ล้งปล่อยให้เข้ามาถึงค่าย จึงคอยรบ

กระหนาบเข้ามา ส่วนม้าดำยให้แก่งทำเป็นทหารบังเอิญขี่เรือคอยอยู่ ถ้าเห็นทัพแตกแล้วให้เอาเรือเข้าไปคอยรับจับเอาตัวบังเอิญมาได้ ส่วนลี้ให้แต่งโต๊ะเหล้าข้าวใสยาเบื่อเมายกเข้าไปให้ทหารบังเอิญกิน ถ้าเห็นเมาแล้วให้ถอยออกไปจากค่าย พอสังหารเสร็จแล้วก็ให้เรียกบังเอิญเข้ามาและถามถึงจำนวนทหารที่ติดตามมาด้วย บังเอิญตอบว่าทหารที่มาด้วยรวมที่ถือสิ่งของและแจวเรือมีประมาณหนึ่งร้อยคน ขงเบ้งสั่งให้เรียกทหารเข้ามาทั้งหมด พอพิจารณาเห็นทหารรูปร่างใหญ่โต หน้าสีขาว ตาสีแดง หนวดสีเหลืองแดงจึงรู้ว่าเป็นทหารที่แก่งจัดสรรกันมา จึงสั่งลี้แต่งโต๊ะเลี้ยง ขณะกินโต๊ะอยู่เป็นเวลาเย็น ทหารบังเอิญกระซิบกันให้คนหนึ่งลงเรือกลับไปแจ้งแก่บังเอิญ บังเอิญรู้ความจริงยกทหารสามหมื่นแบ่งเป็นสามกองข้ามไปทางเหนือค่ายขงเบ้งและเดินลงมา ครั้นขงเบ้งเห็นทหารบังเอิญมาสุธาแล้ว ก็ยกทหารออกไปจากค่าย พอบังเอิญยกมาถึงค่ายแล้วไม่เห็นคน จึงสั่งทหารให้เที่ยวตรวจสอบดูผู้คนตามริมค่าย และตัวบังเอิญคุมทหารสองร้อยตรงไปยังค่ายขงเบ้ง เมื่อไปถึงพบบังเอิญ ผู้น้องกับทหารมาสุธาอนอยู่ จึงช่วยพากันพยุงออกไปนอกค่าย ฝ่ายจูล่ง อยู่นั้น ม้าแดง องเบ้ง กวนสกาคนที่คุมทหารชุมนุมอยู่เห็นบังเอิญกลับออกมาจากค่ายก็ได้ขับทหารเข้าล้อม บังเอิญเห็นดังนั้นจึงหนีไปที่ริมน้ำ พอเห็นเรือคอยอยู่คิดว่านี่เป็นทหารของตน จึงร้องเรียกให้เข้ามารับม้าดำยที่แก่งเป็นทหารบังเอิญเห็นเรือออกมาพันฝั่งแล้ว ได้จับเอาตัวบังเอิญมัดพาไปให้ขงเบ้ง ขงเบ้งสั่งให้นำตัวบังเอิญ บังเอิญเข้ามาแล้วว่า “ท่านทำกลอุบายใช้ให้น้องเอาของมาให้เราแล้วยกทัพมาตี คิดว่าเราไม่รู้เท่าหรือ เมื่อจับตัวไว้ได้ฉะนี้จะกลัวเกรงเราแล้วหรือยัง” บังเอิญค้านว่า ที่ขงเบ้งจับตัวได้ครั้งนี้เพราะน้องตนเห็นแก่กิน จึงถูกยาเมาและพอดนยกมาถึงจึงเสียการ ถ้าน้องตนไม่เห็นแก่กินที่ไหนจะแพ้ จึงยังไม่กลัวเกรงก่อน ขงเบ้งได้ฟังก็หัวเราะ “แล้วว่าเราจับตัวได้และปล่อยไปถึงสามหนแล้วเป็นไรจึงยังไม่เกรงกลัวเรา” บังเอิญนิ่งไม่ตอบ ขงเบ้งว่าจะให้ปล่อยไปหรือฝ่ายบังเอิญได้ยินจึงตอบว่า ถ้าปล่อยไปครั้งนี้จะเที่ยวบอกญาติพี่น้อง เพื่อยกมารบกับท่าน ถ้าแพ้ให้จับตัวได้ในครั้งนี้ถึงจะกลัวเกรง ขงเบ้งกำชับว่าให้ บังเอิญไปเรียนรู้อวิชาทำให้มากก่อนมารบ ถ้าแพ้จับได้ครั้งนี้จะไม่ปล่อยไปเลย แล้วสั่งให้ทหารแก้มัดบังเอิญ บังเอิญออกแล้วปล่อยไป ฝ่ายบังเอิญ บังเอิญคิดเกรงขงเบ้งจึงกราบแล้วลาไปครั้งนี้ถือเป็นครั้งที่สามที่ขงเบ้งจับและปล่อยตัวบังเอิญ

ฝ่ายขงเบ้งเมื่อปล่อยตัวบังเอิญ บังเอิญไปแล้ว ก็ยกทหารมาจัดที่ค่ายบังเอิญ และแต่งโต๊ะเลี้ยงทหารนายทัพนายกองทั้งปวง และจึงว่า “เราคิดจะบำรุงพระเจ้าเล่าเสี้ยนให้เป็นสุขสืบไปจึงทำการทั้งนี้ ท่านทั้งปวงซึ่งรบเหนื่อยมีรู้จักจะน้อยใจว่าจับบังเอิญได้แล้วปล่อยไปแล้ว เพราะเราเห็นเหตุว่า บังเอิญนี้เป็นเจ้าเมืองบ้านนอก นำใจกระด้างนัก ผิดคนเมืองเรา จนได้ตัวมาแล้วยังไม่สรวภาพแพ้ทีเดียว ซึ่งปล่อยมันไปนั้นเราคิดจะให้มันกลัวเกรงทั้งภายนอกภายในให้จงหนักก่อนจึงจะกลับไปได้ ถ้าจะเอาแต่พอชนะอ่อนๆ แล้วกลับไปเมือง จะยกไปทำการด้วยพระเจ้าโจผีเล่าตี้ร้ายบังเอิญจะยกไปตีเมืองเรา ท่านทั้งปวงจงอุตสาหุรบให้บังเอิญรับแพ้แล้วก็ได้เป็นสุขด้วยกัน” ทหารทั้งปวงได้ยินก็สุดแต่ขงเบ้ง พวกตนจะขออาสาไปว่าสิ้นชีวิต ส่วนบังเอิญเมื่อไปถึงเมืองจินเซ็กคิดแค้นใจ จึงเรียกทหารเมืองขึ้นทั้งเก้าสิบสามหัวเมืองมาพร้อมกัน เป็นคนประมาณห้าแสน และยกมาตั้งอยู่ ณ ริมแม่น้ำเซียงหยี่ กองทหารลาดตระเวณจึงไปแจ้งแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งจึงว่าไม่ต้องวิตก เพราะตนต้องการจะให้ยกมามากขึ้นอีกจะได้เห็นความคิดของตน จึงสั่งนายทัพนายกองให้ยกทัพเลื่อนเข้าไป เมื่อถึงแม่น้ำเซียงหยี่ จึงขอคำแนะนำจากลี้ว่าจะข้ามน้ำได้อย่างไร ลี้จึงแนะนำให้ไปตัดไม้ไผ่เหนือเขา ขงเบ้งจึงเกณฑ์ทหารสามหมื่นไปตัดไม้ไผ่มาทำสะพานและยกทหารข้ามพากไป

พอถึงฝั่งค่อยให้ตั้งค่ายใหญ่สามค่ายทำประตูตรงสะพาน เบ้งเอ็กตั้งค่ายอยู่ทางใต้ของแม่น้ำ เห็นขงเบ้งยกข้ามฟาก มาได้ก็คุมทหารหนึ่งแสนมาตีค่ายขงเบ้ง ขงเบ้งที่เห็นเบ้งเอ็กรุกเข้ามาไม่เป็นขบวนทัพ จึงสั่งให้ถอยทหารกลับค่ายปิด ประตูตั้งมั่นไว้ เบ้งเอ็กให้ทหารร้องด่านหน้าค่ายขงเบ้ง ทหารทั้งปวงได้ยินขอลาสาขงเบ้งไปรบ ขงเบ้งจึงว่า "เบ้งเอ็ก เป็นข้าศึกต่างประเทศ ท่วงทีก็หยาบช้ำหาเป็นกระบวนเหมือนเราไม่ เราตั้งมั่นฟังกำลังดูก่อน เมื่อเห็นได้ที่ประการใด แล้วจึงจะคิดกลยุทธ์เอาชัยชนะให้จงได้ ท่านทั้งปวงอย่าเพ้อดูหมิ่นแก่ข้าศึก จงช่วยกันป้องกันรักษาค่ายตั้งใจให้ มั่นคงเถิด" ทางเบ้งเอ็กไม่ได้เห็นขงเบ้งออกรบจึงกลับเข้าค่าย อีกสามวันต่อมา ขงเบ้งได้เรียกจูล่ง อูยเอี้ยนมากระซิบ ว่า "ท่านจงคุมทหารข้ามปากน้ำไปตั้งอยู่ตรงหน้าค่ายเบ้งเอ็ก ถ้าเห็นเราลวยแพไปเมื่อใด ให้จูล่งตั้งค่ายเอาริงเที่ยว บักลวงไว้ในค่ายขงเบ้งมากเมื่อนั้น และให้อูยเอี้ยนข้ามมาตั้งซุ่มในป่าชฎูชายเขาข้างทิศตะวันออก และให้ซุดหลุมไว้ มากๆ เขาไปไม่ปิดท่ากลวงไว้ จะได้ทำการถนัด" เมื่อทั้งสองลาไป ขงเบ้งหันมาสั่งม้าดำให้ทำพลอยลงไป แล้วให้ ออกไปซุ่มอยู่นอกค่ายทิศตะวันตก จากนั้นจึงให้เตียวเอ็กออกซุ่มนอกค่ายข้างทิศเหนือ ขงเบ้งเองยกทหารออกตั้งอยู่ นอกค่าย

ครั้นเบ้งเอ็กเห็นขงเบ้งตั้งค่ายหลายวันและยังตั้งมั่นอยู่ จึงยกทหารอันมากไปจะปล้นค่ายขงเบ้ง เมื่อทหาร กองหน้ายกมาเห็นกองเพลิงในค่ายขงเบ้งสว่าง ไม่อาจจะเข้ายกปล้นได้จึงรอเวลาจนเช้า พอเบ้งเอ็กยกมาได้พิงทหาร กองหน้ารายงานสิ่งที่คิดว่า ขงเบ้งยกทหารกลับไปแล้วเป็นแน่ และแกล้งจุดเพลิงให้ตนสงสัย เบ้งเอ็กผู้ nóngไม่เห็นด้วย ที่ว่าขงเบ้งละทิ้งค่ายหนีไป เห็นจะคิดกลยุทธ์ไว้ลวงเป็นแน่ เบ้งเอ็กไม่เห็นด้วยที่ขงเบ้งทำกลไว้ เพราะศึกเมืองกังตั้ง และเมืองฮูโตมาตีเสฉวนเป็นมั่นคง เบ้งเอ็กให้เบ้งทหารเข้าชนเสฉวนในค่ายขงเบ้ง และยกทหารเสียบไปตามริมฝั่ง หวังจะตามจับขงเบ้ง เมื่อข้ามไปเห็นธงเขียวที่จูล่งปักไว้เป็นอันมากคิดว่า เป็นค่ายขงเบ้งพักอยู่จึงเกณฑ์ทหารไปเที่ยว ตัดไม้จะผูกแพข้ามไป พอเกิดลมพายขงเบ้งได้จุดเพลิงสัญญาณขึ้นให้ทหารเข้าล้อมรบเบ้งเอ็ก เบ้งเอ็กเห็นดังนั้นขับ ม้าฝ่าออกจากที่ล้อมหนีไปค่ายจูล่งที่ข้ามฟากมาตั้งอยู่ในค่ายเบ้งเอ็ก พอเวลากลางคืนเมื่อเห็นเบ้งเอ็กพาทหารหนี ออกมา จึงยกทหารออกมาคอยรับเบ้งเอ็กนอกค่าย เบ้งเอ็กจึงหนีอ้อมไปทางทิศตะวันตกที่ม้าดำซุ่มอยู่ ม้าดำเห็น ก็ควมม้าเข้าสกัดทางหนี เบ้งเอ็กจึงพาทหารหนีไปทางทิศเหนือเห็นเตียวเอ็กไปสกัดอยู่ จึงพาทหารหนีมาทาง ตะวันออกจนถึงป่าชฎูที่อูยเอี้ยนซุดหลุมไว้ พบขงเบ้ง ซี่เกวียนน้อยพาทหารมาสกัดอยู่ที่นั่น ขงเบ้งเห็นก็หัวเราะว่า เบ้งเอ็กเสียที่แก่ข้าศึกแล้ว จะหนีไปไหน ตนมาคอยทำอยู่นานแล้ว เบ้งเอ็กโกรธและว่า อ้ายคนนี่มันทำกลลวงให้ตน เสียที่ได้ความแค้นถึงสามครั้ง จะต้องให้ทหารเร่งเข้าฟันให้ละเอียด ว่าแล้วพาทหารรุกไล่เข้าไปด้วยโทโสจนพลัดตก ลงไปในหลุม อูยเอี้ยนจับเบ้งเอ็กได้ก็มัดตัวมาให้แก่ขงเบ้ง ทหารเบ้งเอ็กที่ถูกจับมาได้ขงเบ้งสั่งให้ปล่อยกลับเข้าเมือง พอพบกับเบ้งเอ็ก ขงเบ้งต่อว่า "พี่ท่านกระทำผิดเราจับตัวได้ถึงสามครั้งแล้ว ท่านเป็นน้องควรจะช่วยเตือนสติว่ากล่าว เหตุใดจึงคบคิดกันมาทำศึกกับเราอีกเล่า บัดนี้เราจับได้เป็นสี่ครั้ง ท่านจะแลดูหน้าคนสืบไปกระไรได้" เบ้งเอ็กเกิด สำนึกผิดกราบลงที่เท้าขงเบ้งและขอให้ชีวิตตน ขงเบ้งให้เบ้งเอ็กกลับไปคิดอ่านกับเบ้งเอ็กที่ชายให้ดีและสั่งทหารให้ ปล่อยตัวเบ้งเอ็ก และให้หาตัวเบ้งเอ็กเข้ามา ขงเบ้งเห็น เบ้งเอ็กก็ทำโกรธจึงว่า "เราปล่อยตัวไปถึงสามครั้งแล้วมิรู้จัก คุณกลับมาทำศึกกับเรา บัดนี้เราจับได้อีก ท่านจะว่าประการใดต่อไปเล่า" เบ้งเอ็กแก้ว่าตนทำศึกเสียทีมาครั้งนี้เพราะ กลยุทธ์ล่อลวงต่างๆ จึงจับตัวได้ หากต้องตายบัดนี้ยังเสียตายชีวิตนัก เพราะทำการไม่เต็มฝีมือ ขงเบ้งได้ฟังจึงแกล้ง

สั่งทหารให้เอาเบ้งเฮ็กไปฆ่าเสีย เบ้งเฮ็กไม่ได้แสดงความครั้นคร้ามใดๆ แถมมีสีหน้าสดชื่นดี ขงเบ้งคิดว่าเบ้งเฮ็กนี้ น่าใจหายมหาญ ถ้าจะฆ่าเสียตอนนี้ชาวเมืองทั้งปวงจะกระจัดกระจายไป จำต้องให้เบ้งเฮ็กสิ้นฝีมือยอมแพ้เอา เมืองขึ้นให้จงได้ ขงเบ้งจึงสั่งให้ทหารแก้มัดเบ้งเฮ็กออก และให้กินสุราแล้วว่า "แต่จับท่านได้ถึงสี่ครั้งนี้ แล้วเราก็มีได้ ทำอันตราย ไมตรีเรามีอยู่กับท่านเป็นอันมากเหตุไฉนท่านจึงไม่อ่อนน้อมต่อเราบ้าง" เบ้งเฮ็กว่า ตนกับท่านเป็นคน ต่างแดนผิดภาษากัน ซึ่งจะสมัครอ่อนน้อมแก่ขงเบ้งนั้นไม่ชอบ เพราะขงเบ้งชำนาญแต่กลอุบายฝ่ายเดียว ไม่ได้ชนะ ด้วยฝีมือ ขงเบ้งหัวเราะและว่า "บัดนี้เราจะปล่อยท่านไปอีก ท่านจะคิดทำศึกต่อไปหรือไม่" เบ้งเฮ็กว่าหากปล่อยตน ไปครั้งนี้แล้ว จะสนองคุณไม่คิดทำการต่อไป

เมื่อออกจากค่ายขงเบ้งแล้ว เบ้งเฮ็กรีบไปทางเหนือ พบเบ้งฮิวผู้น้องที่ยกทัพกลับมาหวังจะแก้แค้นขงเบ้ง เบ้งเฮ็กคิดน้อยใจกอดน้องชายและว่าตนหมดสิ้นความคิดแล้ว จะทำประการใดดี เบ้งฮิวขอให้พาทหารขึ้นไปอาศัย อยู่กับได้สู้ได้อ่อง ณ เขาคิมตองสัน ด้วยลักษณะของเขานั้นเป็นที่ชอบกลมีเขาเป็นกำแพงรอบ ในนั้นเป็นค่ายและเป็น ที่ร้อน ถ้าตั้งมั่นในเขาได้แล้ว ถึงขงเบ้งยกติดตามก็ต้องเสียการเป็นแน่ เบ้งเฮ็กเห็นด้วยจึงพากันยกทหารไปถึงเขาคิมตองสัน ให้เบ้งฮิวไปหาได้สู้ได้อ่องก่อนเพื่อขออาศัย ได้สู้ได้อ่องรู้จึงออกมารับเบ้งเฮ็กและให้ที่พำนักพร้อมอธิบาย ถึงลักษณะของเขาคิมตองสันที่มีทางเฉพาะเข้ามาได้ทางทิศตะวันออกที่เบ้งเฮ็กเดินผ่านมาซึ่งเป็นที่ราบเท่านั้น มีน้ำ กินดื่มบริบูรณ์ แต่เป็นทางแคบมีก้อนศิลาและต้นไม้ใหญ่ ซึ่งตนได้ล้มต้นไม้ขึ้นก่อนศิลาทับไว้ไม่ให้ขงเบ้งยกขึ้นมาได้ แม้ขงเบ้งย้ายไปเดินทางทิศตะวันตกก็เป็นทางกันดารคับแคบ ทั้งรู้ร้ายชุม ต้องเดินได้เวลาบ่าย พอพลบค่ำ รุ้ร้ายจะ ออกเที่ยวพ่วนจนถึงเวลาตะวันตกเที่ยง ทั้งยังขัดสนน้ำ มีแต่่น้ำร้ายสีธาร ธารหนึ่งชื่อว่าแอสวน ผู้ใดตกมากินจะเป็นไข้ ถึงกำหนดเจ็ดวันจะตาย ธารสองชื่อเปียดสวน น้ำในธารร้อน ถ้าลงอาบกินจะพุพองเปื่อยพังถึงกระดูก ธารสามชื่อเฮตสวน น้ำมีสีดำ ถ้าลงอาบกินตัวจะดำเหมือนไฟไหม้ เจ็บปวดเป็นกำลังจนขาดใจตาย ธารสี่ชื่อยิวสวน น้ำนั้นเย็นมี สีขาว ถ้าตกอาบกินตกถึงคอก็จะขาดใจตาย ในทางเดินนั้นเจียบสัจด ไม่มีสัตว์หรือนกสักตัว พอทันธารขึ้นมาจะถึง แดนรุ้ร้าย เมื่อครั้งพระเจ้าฮันเบ้งได้ไ้ราชสมบัตินั้น ม้าอ้วนนายทหารยกกองทัพไปตีเมืองเกาจี ม้าอ้วนมีสติปัญญา หลักแหลม รู้การทั้งปวงไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน ได้พาทหารผ่านมาทางนี้ ผู้อื่นนอกจากม้าอ้วนแล้วยังไม่มีผู้ใดที่เดินทาง นี้ แม้ขงเบ้งยกทหารมาทางตะวันออก เห็นก้อนศิลาทับทางเห็นจะพาทหารเดินขึ้นมาทางตะวันตกเป็นแน่ ถึงแม้จะ มาสักหนึ่งล้านคนก็จะตายด้วยน้ำจากธารทั้งสิ้น

ฝ่ายขงเบ้งเมื่อปล่อยตัวเบ้งเฮ็กแล้ว หลายวันไม่ได้กลับมาคำนับ รู้ได้ว่าเบ้งเฮ็กคิดคดเอาใจออกห่าง จึงยก ทหารออกจากค่ายรีบตามไปทางทิศเหนือ ถึงกลางทางให้ทหารไปสืบข่าวเบ้งเฮ็กว่าอยู่ที่ใด ทหารกลับมาบอกว่า เบ้งเฮ็กตั้งค่ายอยู่ในเขาคิมตองสัน มีต้นไม้และก้อนศิลาล้มทับทางไว้ และมีทหารรักษาอยู่เป็นอันมาก ขงเบ้งจึงถาม ลิคีถึงทางเข้าไปเขาคิมตองสันว่ามีทางเดียวหรือมีทางอื่นด้วย ลิคีว่าเขาคิมตองสันนี้ตนไม่เคยไปมา จึงไม่รู้ว่าจะ เป็น ประการใด แต่ได้ยินว่ามีทางอยู่ ขงเบ้งให้องเบ้งคุมทหารหนึ่งร้อยไปสืบทางดู องเบ้งลาและเดินทางไปทางทิศตะวันตก เข้าไปเขาคิมตองสัน ทหารทั้งปวงกระหน่ำน้ำจึงชวนกันลงกินน้ำในธารแอสวนจนเป็นไข้กันทั้งหมด องเบ้งเห็นรีบ กลับมาแจ้งแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งก็คิดว่าเป็นกลเบ้งเฮ็กใส่ยาเบื่อไว้จึงไปดูให้ประจักษ์ ครั้นไปถึงธาร พอพิเคราะห์ดูน้ำใน

ธารไหลลึกไม่เห็นดินและเจียบสัจด์ไม่เห็นสัตว์เดินไปมา แลไปเห็นศาลเทพารักษ์จึงเข้าไปกราบไหว้และขอเมตตาช่วยแนะนำให้สติแก่ขงเบ้งด้วย ครั้นขงเบ้งก็เห็นคนแก่ถือไม้เท้าเดินมาริมเนิน จึงเชิญให้นั่งบนศาล ม้าอ้วนเทพารักษ์ในรูปคนแก่แนะนำว่า เขาที่อยู่ทางทิศตะวันตกไกลจากเขาอิมตองสันแปดรอยเส้น ข้ามเขาไปจนถึงแม่น้ำบ้านอันมีคนที่ขงเบ้งเจียดปลูกเรือนอยู่ริมแม่น้ำกว่าสิบปี หลังเรือนขงเบ้งเจียดมีธรรชื่ออันลกจิว แม้ผู้ใดเป็นโรคได้กินได้อาบก็จะหายภายนอกหน้าเรือนมีต้นไม้หอมชื่อฮุยเหียบ หากว่าผู้ใดกินหรืออาบน้ำร้ายในธารทั้งสี่ ได้ไปไม่มาใส่ปากเพียง ใบหนึ่งก็สามารถแก้พิษได้ หากขงเบ้งต้องการไปเมืองอิมตองสันให้ได้ ให้รีบไปเก็บยานั้นมาเถิด ถึงเวลาเช้าขงเบ้งจึงชวนองเป้งกับทหารที่เป็นใบ้ ไปเก็บยาตามคำเทพารักษ์ว่า เมื่อไปถึงเรือนเห็นขงเบ้งเจียดห่มเสื้อขาวใส่หมวกสานมีผมเหลืองตาแดง เดินออกมาเห็นขงเบ้งจึงเชิญขงเบ้งเข้าไปในเรือน ขงเบ้งได้เล่าเนื้อความให้ฟังและว่าตนหวังจะมาเก็บยา ขอเมตตาแก่ตนด้วย ขงเบ้งเจียดว่า ยาที่ว่ามีอยู่ที่หลังบ้าน มหาอุปราชาจะประสงค์สักเท่าใดให้เก็บไปเถิด และจึงสั่งให้เด็กพาองเป้งกับทหารที่เป็นใบ้ออกไปที่ธารน้ำ ทหารทั้งปวงได้กินน้ำในธารได้คลายเสมหะร้ายออกมาพูดจาได้เป็นปรกติ ขงเบ้งเจียดแนะนำให้ขงเบ้งเก็บใบฮุยเหียบไปให้มากจะได้แก้อันตรายระหว่างทางได้ ขงเบ้งว่าขงเบ้งเจียดมีไมตรีต่อตนมากและถามมีชื่อแซ่ใด ขงเบ้งเจียดตอบว่า ตนชื่อเจียดแซ่เบ้งเป็นที่ชายเบ้งเอ็ก ขออย่ารังเกียจตนเลย แม้ตนจะเป็นพี่น้องร่วมท้องกับเบ้งเอ็ก เบ้งฮิวจริง แต่เบ้งเอ็ก เบ้งฮิวเป็นคนพาลหยาบช้าไม่ได้ฟังคำพูดตนผู้พี่ จึงลาออกมาอยู่ที่นี่หวังจะหาความสบาย บัดนี้น้องตนทำความผิดคิดมิชอบมหาอุปราชาจึงลำบากมาถึงนี้ ตนเป็นที่หาพ้นความผิดไม่ จึงขอขงเบ้งให้ไว้ชีวิตตนด้วย ขงเบ้งว่า เบ้งเอ็ก เบ้งฮิวเป็นคนชั่วกระทำความผิดโทษจะอยู่แก่ตัวเขาท่านเป็นคนดีมีความสัจย์ ความชอบจะมีอยู่แก่ตัว เมื่อสำเร็จราชการจะกราบทูลพระเจ้าเล่าเสี้ยนตั้งท่านเป็นใหญ่ ขงเบ้งเจียดปฏิเสธและว่าตนรักแต่ความสบายไม่ได้ยินดีที่จะเป็นใหญ่ แม้ขงเบ้งจะประทานเงินทองสิ่งของให้ แต่ขงเบ้งเจียดไม่ได้รับของสิ่งนั้นกลับคืนให้แก่ขงเบ้ง ขงเบ้งจึงขอลาเบ้งเจียดยกทหารไปเขาอิมตองสัน ฝ่ายทหารที่สังกัดการณอยู่ได้เอาเนื้อความมาบอกเบ้งเอ็ก เบ้งเอ็ก เบ้งฮิวจึงเตรียมตัวที่จะรบกับขงเบ้ง ในเวลานั้นทหารเข้ามาบอกว่า เอียวหงงนายใหญ่อยู่เขาจินตีสันยกทหารสามหมื่นจะมาช่วย ได้สู้ได้อ่องจึงออกมารบและแดงโต๊ะเสพรุ่สุรากัน ขณะเมื่อเสพรุ่สุราเอียวหงงแกล้งเมาแสดงเพลงทวนเพลงโล่ และเตรียมกลให้ผู้นองสิบคนสยยาผมเดินตบมือทำเพลงเข้ามา จากนั้นจึงให้บุตรเอาจอกสุรากลั่นไปค้ำกับเบ้งเอ็ก เบ้งฮิว ทั้งสองพี่น้องไม่รู้ในกลได้รับจอกสุรา พอเห็นหน้าขึ้นจะกินเอียวหงงก็ตวาดขึ้นเป็นสัญญาณ และบุตรเอียวหงงต่างกลุ่มกันเข้ามาตบเบ้งเอ็ก เบ้งฮิว ได้สู้ได้อ่องเห็นตกใจจะขับตัววิ่งหนี เอียวหงงจึงรวบมัดเอาตัวไว้ด้วย เบ้งเอ็กต่อว่าเอียวหงงว่า ท่านกับเราไม่มีสาเหตุทำผิดสิ่งใดต่อกัน และท่านมาทำร้ายแก่เราก็หาประโยชน์ไม่ นานไปจะได้รับความเดือดร้อน ฝ่ายเอียวหงงตอบว่ามหาอุปราชาเมืองเสฉวนเป็นคนมีเมตตาแก่สัตว์ทั้งปวงจับลูกหลานได้ก็ไว้ชีวิตปล่อยมาทั้งสิ้น ตนคิดถึงคุณจะจับตัวซึ่งเป็นคนทรยศมัดไปแทนคุณขงเบ้ง และประกาศแก่ทหารว่าเบ้งเอ็กกระทำความผิดให้ท่านทั้งปวงเดือดร้อน บัดนี้ตนจะจับไปให้ ขงเบ้ง ท่านทั้งปวงจงกลับไปอยู่ให้เป็นผู้สุขตามภูมิลำเนาเถิด แล้วเอียวหงงก็พาตัวทั้งสามไปให้ขงเบ้งที่ค่ายขงเบ้งมีความยินดี เรียกเอียวหงงเข้าไปค้ำกับและให้รางวัลแก่เอียวหงงเป็นอันมาก พร้อมให้เอาตัวเบ้งเอ็กเข้ามาและหัวเราะว่า เบ้งเอ็กจะยอมสมัครอ่อนน้อมต่อตนแล้วหรือยัง เบ้งเอ็กว่าขงเบ้งจะให้ตนอ่อนน้อมด้วยนั้นไม่ชอบ เพราะตนไม่ได้แพ้ฝีมือ แต่บัดนี้เอียวหงงทำกลอุบายให้ตนไว้ใจจึงจับมาได้ หากขงเบ้งจะฆ่าเสียก็ตามขงเบ้งเถิด แต่จะไม่

อ่อนนุ่มด้วยเป็นอันขาด ขงเบ้งว่า ครั้งนี้เบ้งเฮ็กหนีเข้ามาอยู่ในที่คับขัน หวังจะลวงให้ทหารของขงเบ้งเป็นอันตรายเป็นด้วยน้ำรัยากลางทาง แต่ด้วยเทพดาช่วยบำรุงรักษาไว้จึงเข้ามาได้ถึงที่นี่ เหตุใดจึงถือพิธีมานะไม่อ่อนนุ่มอีกเล่า เบ้งเฮ็กว่าเดิมตนอยู่เมืองจินแซ ภูมิลักษณ์กำแพงหอรบมั่นคง หากขงเบ้งสามารถจับตัวได้ในเมืองนั้นถึงจะอ่อนนุ่มด้วยชั่วลูกหลาน นี่เพราะตนออกจากเมือง ขงเบ้งจึงลวงจับตัวมาได้ ขงเบ้งได้ฟังเห็นว่าเบ้งเฮ็กยังมีมานะถือตัวอยู่ จึงว่าจะปล่อยไปอีกครึ่งหนึ่งและให้หาที่มั่นบำรุงทหารให้พร้อมไว้ ขงเบ้งจะยกไปสู้รบอีกครั้งจะได้เห็นฝีมือ หากต่อไปจับได้ยังพูดเช่นนี้อยู่จะฆ่าเสียให้สิ้นทั้งโคตร แล้วสั่งให้ทหารแค้นเบ้งเฮ็ก เบ้งฮิว ได้สู้ได้อ่องออกมาให้คนละตัวไป และแต่งตั้งเยียวหงเป็นขุนนางผู้ใหญ่ ให้รางวัลแก่ทหารตามสมควร

เบ้งเฮ็ก เบ้งฮิว ได้สู้ได้อ่อง หนีพากันไปลงไปทางทิศใต้จนถึงเมืองหลวง มีเขาใหญ่ชื่อจินแซ บนยอดเขามีปราสาทชื่อกิ่งเตียนเล่าคายเป็น ที่อยู่มั่นอ่อง เมืองจินแซนั้นไม่มีกฎหมายเป็นอย่างธรรมเนียมเหมือนหัวเมืองทั้งปวง ถ้ากระทำความผิดให้เจ้าเมืองชดเคืองแล้วให้เอาตัวไปฆ่าเสีย ถ้าฝนตกไม่บริบูรณ์ชดสนด้วยข้าวปลาอาหารชาวเมืองจะเอาเนื้อและข้างกินเลี้ยงชีวิต ครั้นเบ้งเฮ็กมาถึงเมือง จินแซ ช่องสุมทหารได้พันเศษ จึงปรึกษาทหารทั้งปวงว่าจะทำเช่นไรจึงจะได้ชัยชนะขงเบ้ง ตัวไหลน่องภรรยาเบ้งเฮ็กจึงแนะนำว่า บกลกได้อ่องเจ้าเมืองปิดลับต้องข้างทิศตะวันตกของเมืองนี้มีความรู้เชี่ยวชาญการชี้ข้าง ร่ายมนตร์ และเรียกสัตว์ต่างๆมาใช้ได้ ขอให้เบ้งเฮ็กแต่งหนังสือและเครื่องบรรณาการไปอ้อนวอนบกลกได้อ่องให้ยกทหารมาช่วยเห็นจะสำเร็จ เบ้งเฮ็กเห็นด้วย จึงจัดแจงข้าวของให้ตัวไหลและให้ต่อสู้ได้อ่องคุมทหารไปรักษาเมืองสำคัญ ฝ่ายขงเบ้งได้ตามเบ้งเฮ็กมาถึงเมืองสำคัญ ได้สั่งให้จูล่งอุยเอี้ยนคุมทหารเข้าตีเมืองทางทิศเหนือ ได้สู้ได้อ่องให้ทหารที่ชำนาญหน้าไม้ทนายพิชไว้ หากยิงถูกผู้ใดก็จะเปื่อยพังจนตาย และสั่งให้ทหารบนกำแพงยิงหน้าไม้ถูกทหารจูล่งเจ็บปวดล้มตายเป็นหลายคน จูล่งกับอุยเอี้ยนกลับไปหาขงเบ้ง ขงเบ้งเห็นทหารถูกหน้าไม้เจ็บปวดสาหัสก็ให้เอายาใส่จนหาย และไปดูที่ค่ายเมืองเห็นมั่นคง จึงถอยทัพไปตั้งค่ายไกลเมือง ทหารในเมืองเห็นขงเบ้งถอยทัพเกิดความประมาทคิดว่าขงเบ้งแพ้ฝีมือไม่ได้แล้ว ฝ่ายขงเบ้งที่ถอยทัพไปห้าวัน พอเวลาค่ำเกิดลมพัดขึ้นในค่าย จึงสั่งทหารให้หาผ้าชายเสื้อมาให้ได้คนละผืนภายในเวลานี้ และให้ทหารเอาผ้าชายเสื้อที่หาได้มาห่อดินคนละห่อ ยกเข้าถมนกำแพงเมืองจนถึงโบสถ์แล้วประกาศว่า "ถ้าผู้ใดเข้าเมืองได้ก่อนเราจะปูนบำเหน็จให้ถึงขนาด" ทหารได้ฟังดังนั้นก็ชิงกันเข้าไปได้เป็นอันมาก ได้สู้ได้อ่องพอรู้ว่ามีศึกมาก็รีบขึ้นม้าพาทหารออกมา พอทหารขงเบ้งเห็นจึงรีบใส่รุกเข้าไปเอาทวนแทงต่อสู้ได้อ่องตกม้าตาย ขงเบ้งได้ชัยชนะจึงยกทหารเข้ามาตั้งค่ายอยู่ในเมืองสำคัญ และจัดแจงยกไปเมืองจินแซ เบ้งเฮ็กรู้ว่า ขงเบ้งได้เมืองสำคัญแล้วเกิดความวิตกมาก จนนางจกหยงภรรยาเบ้งเฮ็กที่ยืนดูอยู่ ได้ขออาสาทำศึกกับขงเบ้ง เบ้งเฮ็กคิดว่านางจกหยงมีวิชาใช้อาวุธได้เป็นอย่างดีจึงให้จัดทหารเอกหนึ่งร้อยกับทหารเลวห้าหมื่นแ่ก่นางจกหยง พอเดี๋ยวหนึ่งม้าตงยกมาถึงเห็นนางจกหยงและทัพทหารก็ขับทหารเข้าสกัดรบนางจกหยงที่แต่งตัวมีอาวุธวิเศษเหน็บหลังหน้าเล่มจึงขึ้นม้าเข้ารบเดี๋ยวหนึ่ง และแกล้งทำแพ่ชั๊กม้าหนี เดี่ยวหนึ่งไม่รู้จักไล่ตามจนถูกอาวุธวิเศษของนางจกหยงที่ยืนขึ้นและตกลงมาจับมัดไว้ ม้าตงเห็นจึงขับมาเข้าแก้เดี่ยวหนึ่งก็ควมม้าเข้ารบกับนางจกหยงยังไม่แพ้ชนะ ฝ่ายนางจกหยงทำกลเอาเชือกพันเท้าม้าล้มลง ม้าตงตกจากม้าและถูกทหารมัดตัวกลับเข้าเมืองพร้อมกับเดี่ยวหนึ่ง เบ้งเฮ็กเห็นมีความยินดีนัก จนให้แต่งโต๊ะเลี้ยงและนาง

จกหญิงสั่งทหารให้เอาตัวเดียวหนึ่งกับม้าตงไปฆ่าเสีย เบ้งเฮ็กคัดค้านว่า ตนถูกขงเบ้งจับไปห้าครั้ง ทุกครั้งก็ไว้ชีวิต ปล่อยกกลับมาไม่ทำอันตราย หากฆ่าเดียวหนึ่งกับม้าตงเสียนั้นไม่ชอบคนทั้งปวงจะนิโทษครหาได้ นางจกหญิงเห็นด้วย

ฝ่ายทหารเดียวหนึ่งที่แตกได้ไปแจ้งเนื้อความแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งเรียกม้าดำยามาและสั่งให้คุมทหารไปอยู่ทางน้อย ถ้าเห็นนางจกหญิงไล่จูล่งและอุยเอี้ยนมาให้เอาเชือกพานเข้าม้าจับตัวมาได้ จากนั้นจึงสั่งจูล่งกับอุยเอี้ยนยกทหารไปรบกับนางจกหญิง ทำเป็นแพและล่อไปตามทางซึ่งม้าดำยชุมอยู่ พอเวลาเช้าทหารรีบไปบอกเบ้งเฮ็กว่าจูล่งยกทหารมาโจมตี นางจกหญิงก็ขึ้นม้าออกไปรบกับจูล่ง ครั้นจูล่งชักม้าหนีล่อให้ไล่ตามนางจกหญิงเกรงว่าขงเบ้งทำกลอุบายไว้จึงถอยทหารจะกลับเข้าเมือง อุยเอี้ยนเห็นดังนั้นจึงยกทหารตามเข้ามา นางจกหญิงเห็นจึงชักม้ากลับเข้ารบอุยเอี้ยน อุยเอี้ยนก็ทำแพชักม้าหนี นางจกหญิงจึงหยุดทหารให้ตั้งมั่นอยู่นอกเมืองคืนหนึ่ง ในเวลาเช้าจูล่งคุมทหารไปชนรบอีก นางจกหญิงขับม้าออกจากเมืองเข้ารบจูล่ง และจูล่งชักม้าหนี นางจกหญิงก็ไม่ตามไป กลับม้ามถอยเข้าเมือง พออุยเอี้ยนเห็นจึงควบม้าตามไปร้องต่านางจกหญิงจนโกรธกลับม้าเข้ารบอุยเอี้ยน ครั้นนี้อุยเอี้ยนได้ควบม้าหนีไปพลางร้องดาไปพลาง นางจกหญิงขับม้าไล่ตามด้วยความโทโส จนถึงทางน้อยเชิงเขาที่ม้าดำยชุมอยู่ ม้าดำยได้ชักเชือกพานเข้าม้าจนล้มลง นางจกหญิงพลัดตกจากม้า และม้าดำยก็เข้าจับตัวนางจกหญิงมัดมายังค่ายขงเบ้ง ขงเบ้งเห็นสั่งให้ทหารแก้มัดออก เชิญเสพย์สุรา และส่งทหารเข้าไปบอกเบ้งเฮ็กให้ส่งตัวเดียวหนึ่ง ม้าตงออกมา แลกนางจกหญิงกลับคืนไป เบ้งเฮ็กจึงรีบปล่อยตัวเดียวหนึ่งกับม้าตงออกมา แลกนางจกหญิงกลับเข้าไป เป็นเวลาเดียวกับที่ทหารเข้ามาบอกว่า บกลกได้อพยพทหารมาจนถึงแล้ว เบ้งเฮ็กออกไปต้อนรับนอกเมืองและแจ้งเนื้อความทุกประการ เวลาเช้าบกลกได้อพยพทหารออกจากเมืองตรงไปยังค่ายขงเบ้ง ขงเบ้งจึงสั่งให้จูล่งและอุยเอี้ยนยกออกตั้งรับนอกค่าย แต่เมื่อได้เห็นธงกระบวณศึก รวมถึงทหารรบที่ไม่ได้ใส่เสื้อเกราะ ไม่ได้ตีกลองล่อ เพียงตีแต่ฆ้องเรียกคน และบกลกได้อองแต่งตัวเป็นกษัตริย์ ชีข้างเผือกเหน็บดาบใหญ่ ทำให้จูล่งถึงกับกล่าวว่า ตนทำสงครามมานานแล้ว ยังไม่ได้เห็นกระบวณศึกที่ประหลาดอย่างนี้ จะคิดอ่านประการใดจึงจะมีชัยชนะ พอแลไปเห็นบกลกได้อองรำยมนตร์รับนหลังช้างและได้ยินเสียงบกลกได้อองเป่าแตรเขากระบือ สัตว์วิรายต่างๆพันธุ์ก็วิ่งออกจากป่าเป็นอันมากตรงเข้ากองทัพจูล่ง จูล่งเห็นดังนั้นจึงรีบถอยทหารกลับเข้าค่ายแจ้งเนื้อความแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งว่า "ด้วยข้าศึกมีวิชาเหลือปัญญาท่านท่านหาวิธีโทะไม่ ซึ่งบกลกได้อองมีวิชาอะไรเราอยู่เตรียมการมาพร้อมแล้ว" จึงสั่งให้ทหารเอาเกวียนแต่งรูปสัตว์วิรายต่างๆทำด้วยไม้ พร้อมเขียนลายเหมือนรูปสัตว์ ด้านในให้ใส่ดินประสิวและลูกพลั่วไว้สิบเอ็ดเล่ม มีล้อสำหรับเดินได้ทุกตัว จากนั้นให้เกณฑ์ทหารหนึ่งพันคนประคองเกวียนรูปสัตว์ออกตัวละสิบคน ครั้นถึงเวลาเช้าขงเบ้งยกทหารมาหน้าเมืองจีนแซ บกลกได้อองจัดแจงทหารร่วมกับเบ้งเฮ็กยกออกจากเมืองและสั่งระฆังรำยมนตร์และเป่าแตรเรียกสัตว์วิรายมาเป็นอันมาก ขงเบ้งเห็นให้เอาเพลิงจุดไฟที่เกวียนสัตว์กลนั้นและผลักเข้าไปในกองทัพเบ้งเฮ็ก แล้วยังให้ตีฆ้องยกทหารล้อมเข้าไป สัตว์วิรายที่บกลกได้อองเรียกมาถูกลูกพลั่วและประทัดจากเกวียนสัตว์วิรายขงเบ้งก็เจ็บปวดสาหัสจนวิ่งหนีไป ขงเบ้งสั่งให้ขับทหารไล่พันจนฆ่าบกลกได้อองตาย และไล่ติดตามเบ้งเฮ็กกับภรรยาที่กำลังหนีไป ฝ่ายเบ้งเฮ็กที่กำลังหนีอยู่นั้น ตัวไหลนองภรรยาได้คิดกลอุบายให้ทหารหนึ่งร้อยคนแต่งตัวซ่อนอาวุธในเสื้อและจับตัวเบ้งเฮ็กกับภรรยามัดไปให้ขงเบ้ง พอไปถึงขงเบ้งจะดีใจและให้หาตนซึ่งมีความชอบเข้าไปในค่าย ตนจะจับขงเบ้งฆ่าเสีย เบ้งเฮ็กเห็นด้วย ตัวไหลจึงจับเบ้งเฮ็ก เบ้งเฮ็ก กับนางจกหญิง และพาทหารหนึ่งร้อยมามาหาขงเบ้ง ขงเบ้งรู้ข่าวจากทหารจึงสั่ง

เดียวหนึ่งกับม้าตงให้จัดทหารคนละพันยืนเรียงอยู่ในประตูค่ายสองข้างทาง ถ้าตัวไหลพาเบ้งเอ็กเข้ามาให้มัดตัวไหลกับทหารเข้ามา หลังจากตัวไหลพาเบ้งเอ็กกับพี่สาวเข้ามาถึงประตูค่าย เดียวหนึ่งกับม้าตงก็จับตัวไหลกับทหารร้อยหนึ่ง และเบ้งเอ็ก เบ้งฮิว และภรรยาเบ้งเอ็กมัดพาเข้าไปหาขงเบ้ง ขงเบ้งเห็นก็ว่า เมื่อครั้งก่อนเอียวหองเพื่อนเบ้งเอ็กเห็นว่าผิด จับตัวมาให้ ตนได้ไว้ชีวิตและปล่อยไปเสียไม่ได้เอาโทษ มาบัดนี้ ตัวไหลน้องภรรยาจับตัวมาให้หวังจะคิดกลอุบายฆ่าตนเสีย ตนก็รู้ในกลนั้น และสั่งให้ทหารค้นตัวตัวไหลจนพบอาวุธหนีบอยู่ในเสื้อเล่มหนึ่ง ขงเบ้งว่า บัดนี้เบ้งเอ็กสิ้นความคิดอยู่แล้ว หรือจะว่าประการใดต่อไป เบ้งเอ็กจึงว่า ตนยังไม่แพ้ฝีมือขงเบ้ง หากว่าคิดผิดเข้ามาหาที่ตายเองขงเบ้งจึงจับได้ตน ถึงจะฆ่าเสียตนก็ไม่ได้อ่อนน้อม ขงเบ้งว่า จับท่านได้ถึงหกครั้งนี้แล้ว ยังเจรจาอยู่ขณะนี้ จะให้ตามจับไปอีกสักกี่ครั้ง จึงจะอ่อนน้อมด้วย เบ้งเอ็กว่า แม้ปล่อยตนไปอีกครั้งหนึ่งให้ได้ทำการจนสิ้นความคิดเต็มฝีมือแล้วจึงจะอ่อนน้อม แม้ขงเบ้งไม่เชื่อจะให้ความสัจย์ไว้ และเบ้งเอ็กก็ให้ความสัจย์ต่อหน้าขงเบ้ง ขงเบ้งคิดว่าเบ้งเอ็กนี้เสียทีแก่ตนแล้ว ทหารเบาบางเห็นหาทำการใหญ่สืบไปไม่ได้ จะปล่อยไปอีกครั้งหนึ่งให้สิ้นความคิดให้จงได้ และสั่งให้ทหารแก้มัดเบ้งเอ็ก เบ้งฮิว ตัวไหล และนางจกหยงภรรยาเบ้งเอ็ก พร้อมประกาศว่า จะให้ชีวิตอีกครั้งหนึ่ง หากจับได้อีกครั้งและยังพูดเช่นนี้อยู่จะฆ่าเสียให้สิ้นทั้งโคตร

เบ้งเอ็กรับคำและลาออกไป ระหว่างทางได้ปรึกษาตัวไหล ตัวไหลจึงแนะนำว่าให้ไปอ่อนน้อมลุดตักกุดเจ้าเมืองออโกก๊ก ที่อยู่ทางทิศตะวันออก ซึ่งมีแต่ทหารที่มีพละกำลังมาก กินแต่เนื้อสัตว์เป็นและผลไม้ต่างอาหาร มีหว่ายแช่น้ำมันไว้หกเดือนมาถ้าทำเป็นเกราะ แม้ถึงทางกันดารก็ใช้เสื้อเกราะล่อยตัวข้ามฟากไปได้ หรือแม้แต่อาวุธเกาทัณฑ์ก็เข้าไม่ได้ จึงเรียกกทหารเหล่านี้ว่าดินกะเบ็ง เบ้งเอ็กจึงเดินทางไปเมืองออโกก๊ก ลุดตักกุดจึงส่งเข่าอันกับเคนลียกทหารดินกะเบ็งสามหมื่นเป็นทัพหน้าไปตั้งรับที่ริมแม่น้ำให้อั้วสูยนอกเมืองออโกก๊กทางทิศตะวันออก ฝ่ายขงเบ้งอยู่เมืองจินเซให้ทหารไปสืบข่าวเบ้งเอ็ก จนรู้ที่อยู่เบ้งเอ็กจึงจัดทหารยกไปที่แม่น้ำให้อั้วสูย เมื่อไปถึงได้เห็นทหารลุดตักกุดมีรูปร่างลักษณะเป็นชาวดง และน้ำในแม่น้ำนั้นน้ำสงสัย จึงให้หาชาวบ้านมาถาม ชาวบ้านบอกว่าน้ำในแม่น้ำให้อั้วสูย ถ้าไปให้หลงลงเมื่อใด คนต่างประเทศไม่รู้ตัวมากินก็เมาตายในขณะนั้น ถ้าชาวเมืองออโกก๊กมาตักกิน จะเกิดปัญญาและกำลังมากขึ้น ขงเบ้งจึงให้อูยเอี้ยนตั้งค่ายอยู่ริมแม่น้ำ และกำชับทหารไม่ให้ตักน้ำมากินเป็นอันตราย ฝ่ายเข่าอันกับเคนลียกทหารยกข้ามฟากไปรบกับอูยเอี้ยน อูยเอี้ยน เห็นทหารลุดตักกุดล้าส้นคนคงทนต่ออาวุธจึงล้าทัพกลับมาที่ค่ายและให้ทหารไปสอดแนมดู เห็นทหารลุดตักกุดขี่เกราะหว่ายข้ามน้ำไปได้ก็เอาเนื้อความไปแจ้งแก่ขงเบ้ง ขงเบ้งสงสัย จึงเรียกลิตีมาถามเหตุผล ลิตีว่า ทหารดินกะเบ็งมีกำลัง ใส่เกราะหว่ายคงทนแก่อาวุธอันจะรบพุ่งด้วยเห็นขัดสน ขอให้ ขงเบ้งยกกลับไปเมืองเสฉวนก่อน ขงเบ้งว่า ถ้าตนได้ทำการล่วงมาถึงเพียงนี้ จะเลิกทัพถอยไปนั้นไม่ชอบ เวลาพรั่งนี้จะคิดกลอุบายเอาชัยชนะให้จงได้

ครั้งเวลาเช้าขงเบ้งขึ้นเกวียนพาคนสนิทและชาวบ้านเดินเลียบไปตามริมแม่น้ำขึ้นไปทางทิศเหนือ เมื่อถึงเนินเขาขงเบ้งเดินไปถึงเขาใหญ่อันหนึ่ง ยอดเขาเป็นเนินสัณฐานเหมือนรูปงู เดียวราบไม่มีต้นไม้ แกมริมเนินนั้นมีการแพงศิลามั่นคงและมีทางใหญ่เส้นหนึ่ง จึงถามชาวบ้านว่าเนินนี้ชื่อใดชาวบ้านบอกชื่อจิว่วสูก แปลเป็นภาษาไทยว่าเนินงูเลื้อย ทางใหญ่ลงไปนี่คือทางไปเมืองส่ากั้ง ขงเบ้งได้ฟังจึงรีบลงเขามาและสั่งม้าด้ายเอาเกวียนสิบเล่มบรรทุก

กระบอกลูกหนึ่งพันอัน ในกระบอกลูกประทัดเหล็กและดินดำให้เต็ม และให้คุมทหารเอาเกวียนสิบเล่มนี้ไปชุมนุมอยู่ริมเนินจิวัวสก พร้อมกำชับให้เตรียมการให้เสร็จภายในสิบห้าวัน จากนั้นให้จูล่งคุมทหารไปสกัดอยู่ริมทางที่จะไปเมืองลำกั้ง และให้อูยเอี้ยนไปอยู่ค่ายริมแม่น้ำให้ฮั่วสูย ถ้าทหารลุดตักถูกรมรบให้ทำที่แตกทัพปล่อยให้ไล่ตามไปจนกว่าจะถึงเนินเขาจิวัวสก ขณะที่ถอยถ้ำเห็นธงขาวปักอยู่ที่ไหน ให้หยุดอยู่ที่นั่น และสั่งให้เดี่ยวเอ็กกับเดี่ยวหงี ม้าตงคุมทหารหนึ่งพันไปตั้งค่ายเจ็ดค่ายเรียงรายไปตามแม่น้ำจิวัวสก แล้วให้ปักธงขาวไว้ ทั้งหมดรับคำสั่งและลาไปดำเนินการ

ฝ่ายเบ้งเอ็กเมื่อยกทหารมาถึงแม่น้ำให้ฮั่วสูย แลเห็นกองทัพขงเบ้งจึงกล่าวเตือนลุดตักดูว่า ให้ระวังขงเบ้งมีสติปัญญาชอบทำกลอุบายต่างๆ ในเวลารบพุ่งกับขงเบ้ง ถ้าถึงชายป่าและเนินเขาที่สำคัญแม้จะได้ที่อย่าให้ติดตามลุดตักดูรับฟังและขออาสายกทหารข้ามป่าไปรบ อูยเอี้ยนเห็นทหารลุดตักดู ก็ยกทหารรบและทำที่เป็นแพทั้งค่ายเสียชักม้าหนี ลุดตักดูเห็นกลัวเป็นกลจึงยกข้ามกลับมาค่าย อูยเอี้ยนจึงยกคืนกลับมาค่ายของตน วันรุ่งขึ้นลุดตักดูยกทหารข้ามมารบอีก อูยเอี้ยน ออกรบและทำแพควมม้าหนีอีก ลุดตักดูสั่งให้ทหารยกตามไปดูก่อน พอทหารกลับมารายงานว่าไม่เห็นมีผู้ใด ลุดตักดูจึงค่อยเกณฑ์ทหารกองใหญ่ยกตามไป อูยเอี้ยนเห็นลุดตักดูไล่มาจะใกล้ทันจึงให้ทหารถอยถ้ำเสียวิ่งหนีเข้าไปอยู่ในค่ายธงขาว ลุดตักดูที่มีใจกำเริบจึงยกทหารตามไปถึงค่ายอูยเอี้ยนก็ออกรบและหนีไปอยู่ในค่ายธงขาวที่สอง ลุดตักดูก็ยกทหารไล่ตามไปรบอีก อูยเอี้ยนออกรบและทำที่แพควมม้าหนีเป็นเช่นนี้ถึงสิบห้าครั้ง ทั้งค่ายทั้งหมดเจ็ดค่าย ฝ่ายลุดตักดูยังมีใจกำเริบ พอเห็นเขาจิวัวสกมีป่าชุกอันหนึ่ง จึงสั่งให้ทหารไปสอดแนมดู ทหารกลับมารายงานว่าในป่านั้นมีทหารเข้าไปชุมนุมอยู่ปักธงขาวไว้เป็นอันมาก เบ้งเอ็กก็หัวเราะว่า ขงเบ้งดีแต่กลอุบายจะรบกันโดยฝีมือก็สู้ตนมิได้ ทำการศึกครั้งนี้มีชัยชนะสิบห้าครั้งได้ค่ายถึงเจ็ดค่าย ทหารขงเบ้งคงขาดเบ้งเอ็กจึงให้ยับยั้งดูกำลังขงเบ้งก่อนและตั้งพักทหารอยู่คืนหนึ่ง เวลาเช้าอูยเอี้ยนยกมารบล่อทหารลุดตักดูอีก พรางร้องด่าและควมม้าหนี ลุดตักดูได้ฟังก็โกรธ พาทหารไล่ตามอูยเอี้ยนเห็นธงขาวปักอยู่บนเนินจิวัวสกก็ควมม้าหนีตรงเข้าไป ลุดตักดูไล่ขึ้นไปเห็นเป็นเนินเตียนราบไม่มีต้นไม้หรือที่กำบังให้ทหารขงเบ้งชุมได้ จึงประมาทรีบไล่ตามอูยเอี้ยนไป จนถึงที่ม้าตายชุมเกวียนอยู่ในเวลาค่ำ ลุดตักดูเห็นเกวียนดินที่ม้าตายเอาไปทิ้งกลางทางก็คิดว่าขงเบ้งทิ้งเกวียนและหนีไปแล้ว จึงเร่งยกทหารตามไปถึงทางที่จูล่งขวางก่อนศิลาและไม้ทับปิดทางไว้ จึงสั่งให้ทหารรีบเข้าชนศิลาและไม้เพื่อจะรีบตามขงเบ้งไป จูล่งเห็นกองทัพลุดตักดูติดกลแล้วจึงสั่งให้ทหารจุดเพลิงเข้าที่เชื้อและไม้ที่เตรียมไว้ ทั้งม้าตายก็จุดเพลิงบนเกวียนและทิ้งชะลอมเพลิงเข้าไปโดยรอบ แล้วจุดประทัดเหล็กที่ฝังไว้ขึ้น จนไฟไหม้เกราะทหาร จนลุดตักดูและทหารสามหมื่นตายใน กองเพลิงสิ้นขงเบ้งที่อยู่บนเนินเขาเห็นสภาพศพก็สังเวชน้ำตาตกคิดว่า ทำการครั้งนี้ถึงจะได้บำเหน็จความชอบ แต่เห็นอายุตนจะสั้นลง เพราะได้ฆ่าชีวิตคนเสียมาก จนทหารทั้งปวงเห็นขงเบ้งรำไรรู้ก็คิดสงสาร ขณะนั้นเดี่ยวหงีกับทหารหนึ่งพันที่ท่ากลหนีลอบไปหาเบ้งเอ็กที่ค่าย และว่าบัดนี้ลุดตักดูล้อมขงเบ้งได้แล้ว ตนเห็นความตายจะมาถึงตัว จึงมาหาเบ้งเอ็ก ขอให้เร่งทหารยกไปหนุนเถิด เบ้งเอ็กคิดว่าเป็นความจริง จึงยกทหารไปในเวลากลางคืน พอถึงเนินเขาเห็นเพลิงไหม้ก็ตกใจจะถอยกลับมา แต่ม้าตงกับเดี่ยวหงี ให้ทหารพันกระหนาบเข้าไป เบ้งเอ็กจึงควมม้าหนีไปถึงชอกเขาแห่งหนึ่งพบขงเบ้งขึ้นเกวียนน้อยคุมทหารสกัดอยู่ มีม้าตายยกทหารสกัดทางล้อมออกมาจับตัวเบ้งเอ็กส่งให้ขงเบ้ง ฝ่ายขงเบ้งเมื่อเบ้งเอ็กควมม้าหนีให้อองเป้งกับเดี่ยวเอ็กคุมทหารรีบไปตีค่ายเบ้งเอ็ก ณ แม่น้ำให้ฮั่วสูย จับตัวนางจกหยงกับพรรคพวกมาจน

สิ้น จึงพาทหารกลับมาที่ค่ายแล้วว่าแกทั้งปวงว่า ตนคิดทำการได้ชัยชนะศึกครั้งนี้ แม้แต่ทหารเลวคนหนึ่งก็ไม่ได้เสีย เมื่อลุดตักดูดไล้อยู่เย็นไปถึงชายเขานั้น ตนเขาแต่ตรงไปปักลวงไว้ในป่าก็สำคัญว่าทหารตั้งอยู่มากจึงไม่ได้ยกตาม กลับไล้อยู่เย็นขึ้นไปบนเนินเขา จึงให้ม้าตายเอาเกวียนเปล่าที่บรรทุกดินออกทิ้งไว้กลางทาง และให้เอาประทัดเหล็ก ผังดินล้ามสายชนวนกลเอาไว้ ลุดตักดูดไล้องความคืดน้อยจึงเสียที อนึ่งลุดตักดูดแก่งมาตั้งอยู่ริมแม่น้ำให้ฮั่วสูยหวังจะลวงให้ตนและทหารตายด้วยน้ำร้าย ดังนั้นพอเห็นวาทหารลุดตักดูดใส่เสื้อเกราะหวายชุบน้ำมัน จึงเอาเพลิงร้ายออกลวงบ้างก็แพ้รู้เสียที บัดนี้ทหารลุดตักดูดที่มีฝีมือพากันตายเสียในเพลิงสิ้น พอคิดถึงโทษตัวเองก็สังเวชใจนัก เศษผลที่ตั้งใจทำการส่นองพระคุณเจ้าโดยสุจริต ขออย่าให้เป็นเวรต่อกันสืบไปเลย ทหารทั้งปวงได้ยินก็ค้ำบกราบ อันความคิดมหาอุปราชลึกลับซึ่งหลักแหลมนัก พอฆ่าตายมัดเบ้งเอ็ก เบ้งฮิว ตัวไหล และนางจกหยงเข้ามา ขงเบ้งจึงให้แก้มัดเสีย เบ้งเอ็กสำนึกในบุญคุณจึงค้ำบกราบลง ขงเบ้งก็ให้แต่งโต๊ะเสวยสุรา ระหว่างนั้นให้ทหารคนหนึ่งแต่งกลไปว่าแกเบ้งเอ็กว่า บัดนี้มีมหาอุปราชจะให้ปล่อยท่านเสีย ถ้าใครทำศึกกับมหาอุปราชผู้มีมือความคิดอีกจะปล่อยท่านไปของสมุทหารยกมารบให้สิ้นฝีมือ จะได้ประจักษ์ว่าผู้ใดแพ้และชนะ เบ้งเอ็กฟังก็น้อยใจนำดาตอกและว่าแต่ก่อนยังไม่เคยได้ยินว่า ทำการศึกกันเขาจับได้แล้วปล่อยเสียถึงเจ็ดครั้ง ด้วยตนเป็นคนต่างแดนก็จริงแต่รู้จักผิดแลชอบมีความอายอยู่บ้าง ตนกับภรรยาควรจะไปกราบขอชีวิตจึงจะชอบ และเบ้งเอ็กก็พาพรรคพวกมาค้ำบกราบ ขงเบ้งแล้วว่า ตนได้กระทำความผิด ขงเบ้งไว้ชีวิตปล่อยไปไม่เอาโทษถึงหกครั้ง ขงเบ้งจงอดโทษตนเถิด แต่นี้ไปเมื่อหน้าตนไม่ได้คิดต่อขงเบ้งสืบไปเลย ขงเบ้งถามว่า เบ้งเอ็กยอมอ่อนน้อมแล้วหรือยัง เบ้งเอ็กฟังก็ร้องไห้และว่าตนจะยอมเป็นข้ามหาอุปราชสืบไปชั่วลูกหลาน ขงเบ้งจึงเชิญเบ้งเอ็กนั่งบนที่เดียวกันและตั้งเบ้งเอ็กเป็นเจ้าเมืองอยู่ตั้งเก้า ทั้งบรรดาหัวเมืองและทหารก็คืนให้เบ้งเอ็กสิ้น แม้ปี่ฮุยนายทหารค้ำบกราบว่าทำการครั้งนี้ลำบากไพร่พล ในที่สุดเบ้งเอ็กยอมอ่อนน้อมด้วย ซึ่งจะให้เบ้งเอ็กอยู่รักษาเมืองผู้เดียวกลัวจะกลับกลอก นานไปจะได้ความเดือดร้อน ขอให้ตั้งขุนนางไว้กำกับด้วย ขงเบ้งว่า "ในเมืองเบ้งเอ็กนี้ผิดเพศเราอยู่สามประการ คือชาวเมืองนี้กินแต่เนื้อสัตว์ดิบนั้นประการหนึ่ง แลเรายกกองทัพมาครั้งนี้ได้ฆ่าพี่น้องชาวเมืองนี้เสียเป็นอันมาก เห็นชาวเมืองจะมีใจเจ็บแค้นเราอยู่สองประการ อนึ่งในเมืองนี้มีกฎหมายเป็นอย่างธรรมเนียมเหมือนเมืองทั้งปวง ถ้าผู้ใดทำให้เจ้าเมืองโกรธแล้วก็ฆ่าเสียเป็นสามประการ ครั้นเราจะให้ขุนนางแลทหารทั้งปวงอยู่กับนั้นเห็นจะขัดสน จะได้ความเดือดร้อนภายหลัง อนึ่งเบ้งเอ็กสิ้นความคิดแพ้ฝีมือเรานักอยู่แล้ว เห็นจะไม่อาจคิดต่อเราสืบไป" เบ้งเอ็กและพรรคพวกได้ฟังดังนั้นต่างชวนกันค้ำบกราบขงเบ้งลงพร้อมกันชาวเมืองทั้งปวงจึงปลุกศาลเทพารักษ์ทำรูปขงเบ้งขึ้นไว้จารึกชื่อว่าจู่ฮุย แปลว่า รูปบิดาชาวเมืองทั้งปวง ก่อนขงเบ้งยกทัพกลับเสฉวน เบ้งเอ็กได้จัดแจงแหวนเงินทองและสิ่งของมีค่ามาให้แก่ขงเบ้ง พร้อมบอกว่าตนเป็นข้าในมหาอุปราชแล้ว หากมีกิจธุระสิ่งใดให้ใช้เพียงแต่ทหารเลวถือหนังสือมาถึงตนจะปฏิบัติตามทุกประการ

(สามก๊กเล่มที่สอง หน้า 425-477)

1. สถานการณ์

ในสถานการณ์นี้ ขงเบ้งได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของก๊กว่า เมื่อได้ข่าวการคิดก่อขบถที่เกิดขึ้นทางตอนใต้ของเสฉวน ขงเบ้งได้วิเคราะห์แล้วว่า สถานการณ์เช่นนี้มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการด้วยตนเอง เพราะการก่อขบถของเจ้าเมืองทั้งสามนั้น มาจากความร่วมมือและความคิดของเบ้งเฮ็กเจ้าเมืองมณฑลซันชือที่เป็นชาวต่างชาติสำหรับขงเบ้งในเวลานั้น และ ขงเบ้งยังมีความรู้ในลักษณะนิสัยของเบ้งเฮ็กมาก่อนแล้วว่า เป็นคนต่างเมือง ที่มีน้ำใจแข็งกระด้าง ดื้อรั้น ไม่ยอมพ่ายแพ้ต่อสิ่งใดง่ายๆ จนกว่าจนหมดสิ้นหนทางแล้ว จึงจะยอมอ่อนน้อมด้วย ดังนั้นวิธีการต่อกรและปราบปรามเบ้งเฮ็กไม่ให้เกิดก่อขบถต่อพระเจ้าเล่าเสี้ยนและสร้างความปลอดภัยแก่ราษฎร รวมถึงบรรดาหัวเมืองฝ่ายเสฉวนได้อีก จำเป็นต้องใช้การเอาชนะด้วยกำลังความคิดเท่านั้น แม้ขงเบ้งจะได้วิเคราะห์ถึงกลยุทธ์สำคัญที่จะเอาชนะ และปราบปรามเบ้งเฮ็กได้ด้วยการเอาชนะด้วยกำลังความคิดแล้วก็ตาม หากขงเบ้งยังต้องการให้มีผู้ให้เห็นด้วยและยืนยันในความคิดของตน จึงเลือกที่จะตรวจสอบข้อมูลความคิดเห็นจากม้าเจ๊กที่เป็นขุนนางผู้ใหญ่และเรียนรู้ตำราต่างๆ มากมาย ม้าเจ๊กเองมีความรู้เรื่องอุปนิสัยและลักษณะของชาวมันอ่อง จึงได้ให้ความเห็นที่ตรงกับขงเบ้ง อันเป็นส่วนที่ทำให้ขงเบ้งคิดว่าม้าเจ๊กนั้นมีความคิดเห็นที่คล้ายกับตน ในที่สุดเมื่อ ขงเบ้งได้รับการยืนยันในกลยุทธ์ที่ตนได้คิดไว้แล้ว จึงยกทหารไปปราบปรามเบ้งเฮ็ก แต่เมื่อไปถึงด้วยการศึกษาในตำราพิชัยสงคราม และการเดินทางเพียงแค่นี้ในประเทศฝั่งตนเท่านั้น ขงเบ้งจึงไม่มีความรู้ในเรื่องลักษณะภูมิประเทศทางด้านเมืองของเบ้งเฮ็กเลย จึงได้นำลี้ตี่ที่ปรึกษาของเจ้าเมืองเองเฉียงไปกับกองทัพ เพื่อปรึกษาถึงลักษณะภูมิประเทศทางฝั่งเมืองเบ้งเฮ็ก ลี้ตี่ที่ปรึกษาที่ติดตามขงเบ้งไปนั้น เคยเดินทางไปยังเมืองมันอ่องของเบ้งเฮ็กมาก่อน อีกทั้งยังมีแผนที่ไปยังเมืองมันอ่องอยู่ด้วย จึงพอมีความรู้เกี่ยวกับการเดินทางไปเมืองมันอ่องของเบ้งเฮ็กได้ แต่เมื่อต้องเจาะลึกถึงลักษณะภูมิประเทศทางฝั่งเบ้งเฮ็กในบางส่วน ลี้ตี่แทบไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นเลยแม้แต่น้อย อย่างเรื่องของแม่น้ำมีพิช และลำธารทั้งสี่ ณ เขาอิมตองสัน ซึ่งขงเบ้งเองก็ได้แก้ปัญหาคาความไม่รู้ในจุดนี้ด้วยการเสาะหาคนในพื้นที่มาทำการซักถาม จึงทำให้สามารถเดินทางมาได้อย่างปลอดภัย

จากสถานการณ์นี้ ผู้วิจัยเห็นว่าขงเบ้งมีศักยภาพและความพร้อมที่จะรับมือต่อการศึกของเบ้งเฮ็กเป็นอย่างมาก อนึ่งด้วยการที่ขงเบ้งในขณะนั้นมีตำแหน่งเป็นมหาอุปราชที่ถือเป็นตำแหน่งที่ยิ่งใหญ่มากในยุคสมัยนั้น เพราะมีอำนาจรองจากองค์ฮ่องเต้ ได้รับความไว้วางใจเป็นอย่างมากจากพระเจ้าเล่าเสี้ยน บรรดาขุนนางและแม่ทัพทั้งหลาย อีกทั้งยังมีชื่อเสียงด้านสติปัญญา มีคุณธรรม และเชี่ยวชาญด้านการสงคราม รวมถึงสถานภาพของจ๊กก๊กในขณะนั้นมีความมั่นคงมีทรัพยากรธรรมชาติและทหารอุดมสมบูรณ์ ด้วยเมืองเสฉวนถือเป็นเมืองใหญ่มีหัวเมืองขึ้นอยู่มากมาย จึงถือว่าจ๊กก๊กในช่วงนี้มีความมั่นคงทั้งฐานกำลังที่มั่น กำลังทหารและเสบียงอาหารที่สมบูรณ์พร้อมเทียบเท่ากับฝ่ายวุยก๊กของพระเจ้าโจผี และฝ่ายง่อก๊กของพระเจ้าซุนกวน ฉะนั้นการทำการศึกต่อเบ้งเฮ็กสำหรับสถานการณ์นี้ ขงเบ้งแทบจะอยู่ในสถานะที่เป็นฝ่ายได้เปรียบและเป็นบวกมากกว่าฝ่ายเบ้งเฮ็กมาก เพราะฝ่ายเบ้งเฮ็ก แม้จะมีเมืองที่มีขนาดใหญ่ มีฐานที่มั่นและกำลังทหาร หากเบ้งเฮ็กที่เป็นผู้นำนั้น ไม่มีความรู้ในการทำศึกอย่างมีระเบียบแบบแผน

และไม่มีทุนซื้อที่มีความสามารถในการวางแผนการรบที่ดีหรือมีความสามารถในการทำกลศึกตามตำราพิชัยสงครามที่สำคัญคือไม่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเหมือนดังขงเบ้ง จึงถือว่าสถานการณ์นี้ของขงเบ้งเป็นสถานการณ์เชิงบวก

ในการรบกับเบ้งเฮ็กครั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการทำให้เบ้งเฮ็กยอมเกรงกลัวและอ่อนน้อมด้วยใจจริง เพราะขงเบ้งคาดการณ์แล้วว่า ตนต้องสานต่อเจตนาของพระเจ้าเล่าปี่ที่ได้สั่งเสียไว้ก่อนสิ้นพระชนม์ในการกำจัดตระกูลโจศตระกูลของแผ่นดินและกอบกู้เชื้อสายของพระเจ้าเหียนเต๋อขึ้นมา แต่การทำศึกต่อยุ๊กก็ที่เป็นก๊กใหญ่และมีความเข้มแข็งอาจต้องใช้เวลาในการทำศึกยาวนาน ระหว่างการศึกกับยุ๊กก็ที่มีความสำคัญต้องไม่มีสิ่งใดมาเป็นอุปสรรคขัดขวางการทำศึก ดังนั้น ขงเบ้งจึงต้องจัดการกับเบ้งเฮ็กให้ยอมเกรงกลัวและอ่อนน้อมก่อน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมาภายหลังที่จะทำการศึกกับฝ่ายยุ๊ก ขงเบ้งจึงได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สำหรับการรบเพื่อเอาชนะใจเบ้งเฮ็กครั้งนี้ โดยวิเคราะห์ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายตน จุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายเบ้งเฮ็ก รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์และที่เป็นอุปสรรคขัดขวางตาม SWOT Analysis ไว้ดังนี้

- จุดแข็ง คือ ฝ่ายขงเบ้งมีผู้ที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการรบ อย่าง จูล่ง อูยเอียน ม้าดำย และนายทหารคนอื่นๆ และขงเบ้งมีความสามารถในการวางแผน และมีความรู้เรื่องพิชัยสงคราม ทั้งยังมีชื่อเสียงด้านสติปัญญา และความมีน้ำใจ
- จุดอ่อน คือ ฝ่ายขงเบ้งไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านลักษณะภูมิประเทศทางฝ่ายศัตรู (เบ้งเฮ็ก) และชื่อเสียงของขงเบ้งยังไม่เป็นที่รู้จักต่อบรรดาผู้นำต่างๆ ในดินแดนทางแถบใต้
- โอกาส คือ ฝ่ายเบ้งเฮ็กไม่มีผู้ที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการรบ การวางแผน และความรู้ด้านพิชัยสงคราม รวมถึงทหารทางฝ่ายเบ้งเฮ็กไม่เต็มใจสู้รบฝ่ายขงเบ้งเพราะถูกบีบบังคับ
- ภาวะคุกคาม คือ ฝ่ายเบ้งเฮ็กมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างดี และเบ้งเฮ็กผู้นำแห่งเมืองมันอ๋องมีลักษณะนิสัยหัวหาญ น้ำใจแข็งกระด้างและดีร้าย

2. วิเคราะห์ประเด็น

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ของขงเบ้ง จุดอ่อนและจุดแข็งของฝ่ายตนและฝ่ายเบ้งเฮ็ก รวมถึงสภาพแวดล้อมรอบด้าน ขงเบ้งจึงวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยมีวัตถุประสงค์คือ "ปราบปรามเบ้งเฮ็กและลดการก่อกวนในดินแดนแถบใต้ของเมืองเสฉวน" วิเคราะห์ประเด็นนี้ถูกสร้างขึ้น เพื่อรักษาความมั่นคงของชายแดนเมืองเสฉวน ทั้งยังเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเมืองเสฉวนในส่วนที่การปกครองทั้งในเมืองเสฉวน หัวเมืองขึ้นต่างๆ และดินแดนทางแถบใต้ที่เป็นดังพันธมิตรของพระเจ้าเล่าเสี้ยน โดยมีขงเบ้งเป็นมหาอุปราชที่มีชื่อเสียงและได้รับความเคารพจากชาวเมืองเสฉวน รวมถึงราษฎรในหัวเมืองขึ้นต่างๆ ของเมืองเสฉวนด้วย ในสถานการณ์นี้แสดงถึงการคุกคามของเบ้งเฮ็ก

ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและการปกครองของเมืองเสฉวนในอนาคตได้ ดังนั้นขงเบ้งจึงต้องการที่จะจัดปัญหาต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพระเจ้าเล่าเสี้ยนในอนาคต ซึ่งในขณะนั้นสถานการณ์ของขงเบ้ง ในกรณีการคุกคามของเบ้งเอ๊ก อาจจะไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงหรือการปกครองของพระเจ้าเล่าเสี้ยนแม้แต่น้อย หากขงเบ้งมีความต้องการที่จะกระทำการป้องกันสิ่งที่อาจเกิดขึ้นจริงในอนาคตจึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ขึ้นมา ถือว่าวัตถุประสงค์นี้ขงเบ้งสามารถวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และดำเนินการตามแผนการต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นวัตถุประสงค์นี้ถือว่ามีความเหมาะสมสำหรับสถานการณ์เช่นนี้ เพราะ

- วัตถุประสงค์นี้สะท้อนความจริงที่กำลังเกิดขึ้น คือ การคุกคามของฝ่ายเบ้งเอ๊กที่เมืองเองเฉียงที่ขงเบ้ง ต้องกำจัดการก่อกบฏครั้งนี้ของเบ้งเอ๊ก อีกทั้งความต้องการที่จะให้เบ้งเอ๊กเป็นเจ้าเมืองที่สวามิภักดิ์ต่อขงเบ้งต่อไปในอนาคต เพื่อเบ้งเอ๊กจะสามารถช่วยดูแลความสงบในดินแดนทางตอนใต้ได้ และเป็นการลดการคิดก่อกบฏของเจ้าเมืองทางตอนใต้ได้อีกทางหนึ่งเช่นกัน
- วัตถุประสงค์นี้ขงเบ้งสามารถทำให้เป็นจริงและบรรลุเป้าหมายได้ คือ ขงเบ้งสามารถปราบปรามการก่อกบฏของเบ้งเอ๊ก และยังสามารถลดการเกิดกบฏในดินแดนทางแถบใต้ได้อีกด้วย
- วัตถุประสงค์นี้สามารถวัดความสำเร็จในแบบรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและประเมินได้อย่างถูกต้อง คือ หากขงเบ้งสามารถเอาชนะการทำศึกของเบ้งเอ๊กได้ในทุกครั้งที่เบ้งเอ๊กยังไม่ยินยอมเกรงกลัวและอ่อนน้อมต่อขงเบ้ง ขงเบ้งจะสามารถเอาชนะความคิดของเบ้งเอ๊กและทำให้เบ้งเอ๊กยินยอมอ่อนน้อมต่อขงเบ้งอย่างจริงใจได้ในที่สุด ซึ่งหากเบ้งเอ๊กยินยอมอ่อนน้อมต่อขงเบ้งอย่างจริงใจแล้วจะไม่ก่อกบฏขึ้นอีกในภายหลัง ทั้งยังช่วยป้องกันการเกิดกบฏโดยเจ้าเมืองทางแถบใต้คนอื่นๆ ได้ด้วยเช่นกัน

ลักษณะวัตถุประสงค์ ถือเป็นวัตถุประสงค์เชิงจูงใจ (Motivational Objectives) เป็นวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกและทัศนคติอย่างชัดเจน โดยให้เบ้งเอ๊กที่เป็นผู้นำความคิดในการก่อกบฏหรือคุกคามชายแดนทางใต้ของเมืองเสฉวน เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด หรือหยุดความคิดที่จะคุกคามต่อไป และให้เบ้งเอ๊กมีความรู้สึกที่ดิ้นรนเกิดเป็นความซาบซึ้งในบุญคุณต่อขงเบ้ง ทั้งยังเป็นรูปแบบวัตถุประสงค์ด้านทัศนคติ ที่ขงเบ้งต้องการให้เกิดเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือความคิดที่จะเป็นกบฏซึ่งถือเป็นการตั้งตัวเป็นศัตรูเพื่อต่อกรกับขงเบ้ง เพราะหากเบ้งเอ๊กยังต้องการที่จะต่อสู้ โดยไม่ยอมอ่อนน้อมแต่โดยดี ไม่ว่าจะด้วยวิธีการ กลยุทธ์หรือการหาพันธมิตรเข้าร่วม เพื่อทำการต่อสู้กับขงเบ้งในลักษณะใดก็ตาม ย่อมต้องพ่ายแพ้ต่อขงเบ้ง กล่าวคือ ย่อมพ่ายแพ้แก่ความคิดหรือกลยุทธ์ของขงเบ้ง ซึ่งไม่อาจสู้สติปัญญาของขงเบ้งได้อยู่ดี ดังนั้นแทนที่จะต้องเหนื่อยต่อการต่อสู้กับขงเบ้งที่ไม่สามารถหาหนทางใดมาต่อสู้ได้อีกแล้ว มาเป็นการยอมอ่อนน้อมต่อขงเบ้ง และยังสามารถได้เป็นเจ้าเมืองดั่งเก่าจึงจะดีกว่า ทั้งยังได้รับความเคารพนับถือ และความรักจากราษฎรที่ไม่ต้องเดือดร้อนต่อการสู้รบของทั้งสองฝ่ายอีกด้วย

3. ข้อมูล

ขงเบ้งได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยอาศัยความรู้ต่างๆนำมาใช้ประกอบการวางแผน หลังจากได้วิเคราะห์สถานการณ์ภาพของฝ่ายตน สถานการณ์ฝ่ายเบ้งเอ๊กและสภาพแวดล้อมรอบด้าน ปรากฏให้เห็นว่าในสถานการณ์นี้ขงเบ้งมีความรู้และข้อมูลในการดำเนินการน้อย ขงเบ้งจึงต้องแสวงหาข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการวางแผนสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อทำศึกในครั้งนี้ 2 ข้อมูล คือ ข้อมูลด้านลักษณะภูมิประเทศ เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการบุกเข้าดินแดนของเบ้งเอ๊กเพื่อปราบปรามการคิดขบถ ถือเป็นการยกทหารเข้าดินแดนที่ขงเบ้งไม่มีความรู้ด้านลักษณะภูมิประเทศแม้แต่น้อย ซึ่งข้อมูลลักษณะภูมิประเทศทั้งหมดถือเป็นการหาข้อมูลมาจากที่อื่น โดยส่วนใหญ่มักจะใช้ข้อมูลด้านลักษณะภูมิประเทศที่ได้จากการปรึกษากับลิซีที่ปรึกษาของเจ้าเมืองเองเฉียง ซึ่งเคยเดินทางไปมาเมืองมันอ๋องและมีแผนที่อยู่ก่อนแล้ว หากแต่ในบางพื้นที่ เช่น ลำธารทั้งสี่ ณ เขานิคมตองสัน หรือในสวนที่ลึกไปทางใต้มากกว่านั้น อย่าง แม่น้ำไต้ฮั่วสุย หรือ เขาจิววีสก ที่แปลเป็นภาษาว่าเขาสูงเลี้ยว จะเห็นได้ชัดว่าลักษณะภูมิประเทศเหล่านี้ ขงเบ้งได้ซักถามจากชาวบ้าน ชาวป่าที่อยู่อาศัยในพื้นที่บริเวณเหล่านั้น และนำข้อมูลที่ได้มาจากการซักถาม เพื่อใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องป้องกันไม่ให้ทหารของตนเองได้รับอันตราย และใช้ประโยชน์ในการรบ การทำกลศึกต่อฝ่ายตรงข้ามได้อีกด้วย อีกทั้งข้อมูลด้านเข้าศึก คือ ลักษณะนิสัยของเบ้งเอ๊กเจ้าเมืองมันอ๋องที่เป็นคนที่มีจิตใจแข็งกระด้างคือดีดิ่ง ไม่รู้จักยอมรับความพ่ายแพ้ของตนเอง ขงเบ้งได้ข้อมูลนี้อาจมาจากการศึกษาลักษณะของเบ้งเอ๊กจากการสอบถามข้อมูลจากเจ้าเมืองเองเฉียงและลิซี รวมถึงความรู้ที่ขงเบ้งอาจจะได้ศึกษามาก่อนถึงลักษณะธรรมชาติประเพณีของชาวเมืองในดินแดนแถบนี้ว่า ไม่ได้มีธรรมเนียมการรบ การปกครอง การบริหารบ้านเมือง รวมถึงอาหารการกินที่เหมือนกับธรรมเนียมประเพณีของดินแดนในสามก๊ก ไม่ว่าจะเป็น ดุยก๊ก ง่อก๊กและจ๊กก๊กของขงเบ้งที่มีลักษณะธรรมชาติประเพณีในเรื่องต่างๆเหล่านี้แบบเดียวกัน ซึ่งขงเบ้งได้นำข้อมูลนี้อาจจะมาจากการซักถามบุคคลในเขตชายแดนใกล้เคียงดินแดนของเบ้งเอ๊ก จากประสบการณ์ทำศึกของขงเบ้งกับเบ้งเอ๊กเองหรือจากการศึกษาด้วยตนเองอยู่ก่อนแล้วก็ตาม ขงเบ้งได้นำข้อมูลส่วนนี้มาใช้ในการคาดการณ์ว่า หากสามารถเอาชนะเบ้งเอ๊ก โดยที่เบ้งเอ๊กไม่ยอมอ่อนจากใจจริงแล้ว ภายหลังจะก่อกบฏขึ้นมาใหม่และเบ้งเอ๊กอาจจะยกไปตีเมืองเสฉวนได้ จากประเด็นนี้ที่ขงเบ้งนำมาสร้างเป็นรูปแบบกลยุทธ์ในการทำศึกกับเบ้งเอ๊ก ซึ่งถือเป็นรูปแบบของการทำศึกที่ปรากฏในทุกครั้งที่ทำศึกกับเบ้งเอ๊ก คือ "การเอาชนะใจเบ้งเอ๊ก" นั่นเอง

4. เป้าหมาย

ขงเบ้งมีเป้าหมายการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์นี้ไว้ว่า "การเอาชนะกบฏเบ้งเอ๊กด้วยความคิดและยอมอ่อนน้อมด้วยความจริงใจ"

5. ผู้รับสาร

กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คือ บังเอ็ก เจ้าเมืองมันอ่องเป็นผู้นำของดินแดนทางแถบใต้ หากไม่รวมนิสัยที่แข็งกระด้างตื้อตึง ไม่รู้จักยอมรับความพ่ายแพ้แล้ว บังเอ็กถือเป็นผู้นำที่มีความห้าวหาญและมีความสามารถมากคนหนึ่ง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากกรณีที่บังเอ็กเป็นผู้ปกครองหัวเมืองขึ้นต่างๆ ทางดินแดนแถบใต้ ถึงเก้าสิบสามหัวเมือง และสามารถรวบรวมกำลังพลได้ภายในเวลารวดเร็ว อาจมองได้ว่าบังเอ็กได้รับความไว้วางใจจากเจ้าเมืองทั้งหลายเหล่านั้น อีกทั้งยังมีความสามารถในการหาพันธมิตรเข้าร่วมรบกับขงเบ้ง จากความสามารถตรงนี้เองที่ทำให้ขงเบ้งรู้ว่า บังเอ็กเป็นบุคคลที่ขงเบ้งต้องการให้เป็นผู้นำปกครองดินแดนทางแถบใต้ให้เกิดความสงบได้ บังเอ็กใช้ความเชื่อที่ไม่สำคัญ (Inconsequential Belief) หรือความไม่นิยมชมชอบที่ต้องยอมรับความพ่ายแพ้ในการต่อสู้กับขงเบ้ง แม้ว่าขงเบ้งจะแพ้และขงเบ้งปล่อยตัวถึงหกครั้งก็ตาม เพราะด้วยความเชื่อจากการที่ไม่ยอมรับในความพ่ายแพ้ของตน จึงหาเหตุผลข้ออ้างเพื่อให้ขงเบ้งปล่อยตัว โดยเฉพาะสำหรับความเชื่อที่ตนคิดว่า หากได้รับด้วยกองทัพจริงๆ โดยไม่มีการคิดกลอุบายต่างๆ ขึ้นมาของขงเบ้งนั้น ตนมีพลังกำลังที่มากกว่าแน่นอน ดังนั้นเพราะความเชื่อสิ่งนี้ทำให้บังเอ็กเองมีลักษณะที่ไม่ถือศักดิ์ศรีของตน ยอมให้ตนเองเป็นที่ละอายต่อบุคคลอื่นๆ ที่เห็นว่าบังเอ็กนั้นไม่น่าใจคือตึง ไม่สำนึกในบุญคุณของขงเบ้งที่ไว้ชีวิตครั้งแล้วครั้งเล่า แม้เป็นความเชื่อที่ไม่สำคัญ หากแต่นิสัยที่ "ตื้อตึง" ของบังเอ็กทำให้การสื่อสารครั้งนี้ไม่ง่ายที่จะประสบความสำเร็จ ทั้งยังมีความเชื่อจากการเรียนรู้ (Learned Belief) ว่าในศึกสงคราม หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพ่ายแพ้ ย่อมจะต้องถูกสังหารโดยฝ่ายที่ได้รับชัยชนะ ไม่เพียงแต่ผู้นำฝ่ายแพ้นั้นที่ต้องถูกสังหาร หากครอบครัว ญาติ สหาย และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อผู้นำฝ่ายที่ได้รับชัยชนะนั้น ย่อมต้องถูกสังหารด้วยเช่นกัน ดังนั้น อาจเป็นสาเหตุที่บังเอ็กไม่ต้องการ อ่อนน้อมต่อขงเบ้ง เพราะเกรงว่าหากตนยอมอ่อนน้อมด้วยขงเบ้งแล้ว ขงเบ้งอาจต้องการให้ฝ่ายของตนมาเป็นเจ้าเมืองมันอ่องและเป็นผู้นำดูแลดินแดนแถบใต้แทนตนเอง ซึ่งการแต่งตั้งบุคคลอื่นมาแทนที่ เป็นธรรมดาที่ขงเบ้งซึ่งเป็นผู้ชนะในสงคราม จะต้องสังหารตนและครอบครัว ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการก่อกบฏชิงอำนาจ กับบุคคลฝ่ายตนที่ขงเบ้งได้แต่งตั้งให้เป็นแทนบังเอ็กนั่นเอง

ส่วนทัศนคติของบังเอ็กนั้น มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อขงเบ้ง เพราะบังเอ็กรู้ดีว่าการที่ขงเบ้งยกทัพจากเมืองเสฉวนมานั้น เพื่อปราบปรามตนและต้องการยึดครองเมืองมันอ่องและเมืองต่างๆ ทางดินแดนแถบใต้ ซึ่งไม่ใช่เมืองของขงเบ้งหรือไม่ใช่เมืองที่ขงเบ้งเคยปกครองมาก่อน อีกทั้งเมืองแต่ละเมืองทางดินแดนแถบใต้รวมทั้งเมืองมันอ่องด้วย มีผู้ปกครองหรือผู้นำเป็นตัวเป็นตนอยู่ ฉะนั้นการที่ ขงเบ้งยกทัพมาปราบปราม จึงคล้ายกับเป็นการยกทัพมาเพื่อแย่งบ้านเมืองของคนอื่น อีกทั้งบังเอ็กมีความไม่ชอบในตัวขงเบ้งจากการที่ได้ทำศึกต่อขงเบ้ง บังเอ็กมีทัศนคติของการทำศึกในรูปแบบที่ต้องใช้กำลังทหารห้ำหั่นกับกำลังทหาร หากขงเบ้งมักใช้กลอุบายหลอกล่อต่างๆ ซึ่งบังเอ็กจึงมีทัศนคติที่ไม่ชอบในการทำศึกของขงเบ้งที่ไม่ยอมประจันหน้าสู้รบอย่างจริงจัง

6. ใจความสำคัญและกลยุทธ์

ใจความสำคัญที่ขงเบ้งวางแผนต่อการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ครั้งนี้ คือ “ปล่อยตัวเบ้งเอ๊ก จนกว่าจะสิ้นความคิดและยอมเกรงกลัว” จึงวางยุทธศาสตร์การสื่อสารไว้แบ่งเป็น 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์เชิงรุก(SO) โดยขงเบ้งใช้จุดแข็งคือ มีผู้ที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการรบ อย่าง จูล่ง อูยเอี้ยน ม้าด้าย และนายทหารคนอื่น ๆ และขงเบ้งมีความสามารถในการวางแผน และมีความรู้เรื่องพิชัยสงคราม ทั้งยังมีชื่อเสียงด้านสติปัญญา และความมีน้ำใจ ร่วมกับ โอกาสคือ ฝ่ายเบ้งเอ๊กไม่มีผู้ที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการรบ การวางแผน และความรู้ด้านพิชัยสงคราม รวมถึงทหารทางฝ่ายเบ้งเอ๊กไม่เต็มใจสู้รบฝ่ายขงเบ้งเพราะถูกบีบบังคับ ด้วยการวางแผนให้นายทัพที่มีฝีมืออย่าง จูล่ง อูยเอี้ยนและม้าด้าย ที่ถือเป็นตัวหลักในการรุกเข้าโจมตีและทำศึกกับกองทัพเบ้งเอ๊กในสถานการณ์แต่ละครั้ง ทั้งขงเบ้งยังใช้ความรู้ด้านพิชัยสงครามที่ตนได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ต่อไปได้แม้จะเป็นภูมิประเทศที่ตนไม่รู้จักมาก่อน หากเมื่ออาศัยจากประสบการณ์และการทำศึกมาหลายครั้ง จึงทำให้สามารถรุกเข้าโจมตีกองทัพเบ้งเอ๊กได้แบบไม่ทันตั้งตัว หรือสามารถคาดการณ์ถึงหนทางการถอยทัพของเบ้งเอ๊กได้อย่างถูกต้อง อย่างในการปล่อยตัวเบ้งเอ๊กครั้งที่หนึ่ง ขงเบ้งแกล้งใช้นายทหารที่อายุน้อยกว่าไปทำการศึกเพื่อจะให้จูล่งและอูยเอี้ยนมีมานะยกทัพไปโจมตีสามเจ้าเมืองคือ หัวหน้ล่า สุนา และกิมหัวนด้วยตนเอง เมื่อขงเบ้งรู้ว่าจูล่งและอูยเอี้ยนรุกไปโจมตีสามเจ้าเมืองแล้วได้นำแผนที่ออกมาดูเส้นทางภูมิประเทศ และคาดการณ์ได้ว่าเมื่อทั้งสามเจ้าเมืองถูกโจมตี กิมหัวนที่ตั้งอยู่ตรงกลางจะต้องถูกสังหาร แต่อีกสองเจ้าเมืองจะต้องหนีไปทางทิศตะวันตกและตะวันออกแน่ จึงค่อยสั่งการให้นายทหารที่เหลือไปดักจับตัวเจ้าเมืองทั้งสองมาได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งยังใช้โอกาสจากความรู้สึกของทหารที่ถูกบังคับให้มาออกรบทั้งที่ไม่เป็นใจจะสู้รบและทำให้สามารถจับตัวมาได้โดยง่าย จากนั้นขงเบ้งจึงวางแผนการปล่อยตัวเบ้งเอ๊กและทหารฝ่ายเบ้งเอ๊กไปเพื่อสร้างบุญคุณ จนในภายหลังกบุคคลเหล่านี้เริ่มไม่ต้องการสู้รบกับขงเบ้งอีกต่อไป เพราะได้สำนึกในบุญคุณที่ขงเบ้งเคยไว้ชีวิตและปล่อยตัวพวกตนไป จึงถือเป็น “กลยุทธ์การรุกเข้าถึงจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด” ของบุคคลเหล่านั้นไปโดยปริยาย
- ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข(WO) ขงเบ้งใช้จุดอ่อนคือ ฝ่ายขงเบ้งไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านลักษณะภูมิประเทศทางฝ่ายศัตรูและชื่อเสียงของขงเบ้งยังไม่เป็นที่รู้จักต่อบรรดาผู้นำต่างๆในดินแดนทางแถบใต้ ร่วมกับโอกาสคือ ฝ่ายเบ้งเอ๊กไม่มีผู้ที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการรบ การวางแผน และความรู้ด้านพิชัยสงคราม รวมถึงทหารทางฝ่ายเบ้งเอ๊กไม่เต็มใจสู้รบฝ่ายขงเบ้งเพราะถูกบีบบังคับมาเป็นการวางแผนแก้ไขในส่วนที่ขงเบ้งไม่มีความรู้ด้านภูมิประเทศ เทือกเขา แม่น้ำ ลำธารต่างๆ โดยการจับทหารบางคนที่ไม่เต็มใจสู้รบมาซักถาม ซึ่งทหารที่ไม่เต็มใจที่จะสู้รบอยู่แล้ว เมื่อถูกจับตัวได้นั้น จะกลัวความตายจนต้องตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ตนเองรอดตายหรือแม้แต่การซักถามกับ

ชาวบ้านและชาวป่าในพื้นที่บริเวณนั้น ทำให้ขงเบ้งได้ข้อมูลในส่วนของลักษณะภูมิประเทศที่ตนไม่รู้ มาประกอบการวางแผนทำศึกกับฝ่ายเบ้งเอ๊กได้ในหลายครั้ง สำหรับจุดอ่อนในส่วนชื่อเสียงของขงเบ้ง ยังไม่เป็นที่รู้จักต่อฝ่ายพันธมิตรเบ้งเอ๊กบางกลุ่ม และโอกาสที่ฝ่ายเบ้งเอ๊กไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการรบ หรือพิชัยสงคราม โดยรวมถึงเจ้าเมืองต่างๆในดินแดนทางแถบใต้ที่ร่วมเป็นพันธมิตรเบ้งเอ๊กต่อสู้ขงเบ้ง ขงเบ้งจึงได้วางแผนเอาชนะเจ้าเมืองต่างๆ ที่ไม่มีความชำนาญด้านการรบหรือหลักตำราพิชัยสงคราม ให้แตกพ่ายไป การที่เจ้าเมืองในดินแดนทางแถบใต้นำเอากลยุทธ์การสู้รบหลากหลายรูปแบบมาใช้ ต่อสู้ขงเบ้งแล้วไม่ได้ผลและพ่ายแพ้ไปนั้น จะกลายเป็นที่กล่าวขานกันไปทั่ว จึงเป็นเสมือนการสร้างชื่อเสียงให้แก่ขงเบ้งได้ รวมถึงสร้างความเกรงกลัวในสติปัญญาของขงเบ้งมากยิ่งขึ้น

- ยุทธศาสตร์เชิงรับ(WT) ขงเบ้งใช้จุดอ่อนคือ ฝ่ายขงเบ้งไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านลักษณะภูมิประเทศทางฝ่ายศัตรู(เบ้งเอ๊ก) และชื่อเสียงของขงเบ้งยังไม่เป็นที่รู้จักต่อบรรดาผู้นำต่างๆในดินแดนทางแถบใต้ ร่วมกับภาวะคุกคามคือ ฝ่ายเบ้งเอ๊กมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างดี และเบ้งเอ๊กผู้นำแห่งเมืองมณฑลมีลักษณะนิสัยห้าวหาญ นำใจแข็งกระด้างตื้อดิ่ง มาใช้วางแผนการรบให้ฝ่ายเบ้งเอ๊กที่ถือว่ามีความเชี่ยวชาญด้านลักษณะภูมิประเทศมากกว่าเป็นฝ่ายรุกเข้าโจมตี ฝ่ายขงเบ้งจะใช้วิธีการตั้งรับอยู่กับที่และซุ่มทหารไว้ตามที่ต่างๆ เมื่อเบ้งเอ๊กรุกเข้ามาโจมตี ฝ่ายขงเบ้ง จะให้นายทัพนำกองทหารซุ่มโจมตีกระหนาบ และเบ้งเอ๊กก็จะเสียที รวมถึงการใช้น้ำใจที่แข็งกระด้างของเบ้งเอ๊กในการสร้างชื่อเสียงแก่ขงเบ้งให้เป็นที่เกรงกลัวต่อผู้นำ หรือบุคคลอื่นๆที่อยู่ในดินแดนแถบใต้ทั้งปวง

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ตามข้างต้น สรุปได้ว่าขงเบ้งได้วางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในการทำศึกกับฝ่ายเบ้งเอ๊ก โดยเลือกใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) ในการใช้แม่ทัพที่มีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการรบ มาเป็นข้อได้เปรียบต่อฝ่ายเบ้งเอ๊ก เพราะแม่ทัพแต่ละคน สามารถพลิกเพลงสถานการณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในส่วนของหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งขงเบ้งยังใช้ความสามารถในการวางแผนมาใช้เป็น "กลยุทธ์การสร้างบุญคุณ" เพื่อเอาชนะต่อ เบ้งเอ๊กทางด้านความคิด นอกจากนี้ขงเบ้งยังเลือกใช้ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO) ในการแก้ไขสถานการณ์ที่ตนเสียเปรียบในเรื่องความรู้ด้านลักษณะภูมิประเทศ โดยอาศัยการซักถามข้อมูลจากผู้รู้หรือทหารที่จับตัวมาได้ และยังใช้ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT) ในสถานการณ์ที่ขงเบ้งวางแผนตั้งรับอยู่ในค่ายไม่ออกไปเผชิญหน้ากับเบ้งเอ๊กโดยตรง อันทำให้ฝ่ายเบ้งเอ๊กที่เป็นฝ่ายรุกกลับเสียที ถือว่าเป็นการตั้งรับที่ขงเบ้งคิดจากหลักตำราพิชัยสงคราม เพราะขงเบ้งได้เรียนรู้ว่า "การตั้งรับ" ก็มีความสำคัญในการสงครามไม่น้อยไปกว่า "การรุก" จึงสามารถนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำศึกและวางแผนเป็นกลยุทธ์หลอกล่อฝ่ายตรงข้าม (เบ้งเอ๊ก) ได้

7. กลวิธีหรือกิจกรรม

กลวิธีหรือกิจกรรมกระบวนการสื่อสารที่ขงเบ้งใช้ในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ ได้วิเคราะห์ตามองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารดังนี้

7.1 แนวคิดอิทธิพลผู้ส่งสาร

- มุมมองต่อคุณลักษณะของผู้ส่งสาร ขงเบ้งวางแผนกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดอิทธิพล ผู้ส่งสาร โดยเลือกที่จะเป็นผู้ส่งสารด้วยตนเอง เพราะมองว่าในสถานการณ์นี้คุณลักษณะของผู้ส่งสารควรจะต้องมีบุคลิกของ ผู้มีนิสัยดี ตั้งมั่นในศีลธรรม (Good character) คือ การแสดงความเมตตากรุณาไม่ทำโทษทหารฝ่ายเบ้งเอืก เพราะปล่อยให้กลับไปหาครอบครัวที่กำลังรออยู่เพื่อทำบุญ และการไม่สังหารเบ้งเอืกที่เป็นผู้นำการก่อกบฏ ทั้งยังแสดงให้เห็นว่ามีความยุติธรรม เมื่อเบ้งเอืกปฏิเสธที่จะอ่อนน้อม เพราะคิดว่าตนยังไม่ได้แสดงความสามารถในการสู้รบอย่างเต็มที่ ขงเบ้งก็ให้โอกาสกลับไปเตรียมแผนการมาสู้รบอีกครั้ง จนกว่าเบ้งเอืกจะหมดหนทางหรือความคิดที่จะสู้รบแล้ว และยังอาศัยบุคลิกของความเป็นผู้ชำนาญ (Competence of Expertness) ขงเบ้งแสดงความสามารถในการทำศึกหรือวางแผนกลศึกตามหลักพิชัยสงคราม แม้ว่าขงเบ้งจะไม่มีความรู้ในลักษณะภูมิประเทศของฝ่ายเบ้งเอืก หากขงเบ้งได้ใช้ความยืดหยุ่นในการทำศึก ด้วยการซักถามบุคคลอื่นๆ จนรู้ข้อมูลที่ต้องการได้ในที่สุด หรือในบางสถานการณ์ที่ขงเบ้งเพียงแคได้เห็นลักษณะภูมิประเทศเป็นครั้งแรก ก็สามารถนำหลักพิชัยสงครามมาประยุกต์ใช้ในการทำกลศึกกับฝ่ายเบ้งเอืกได้อย่างดีเยี่ยม

- มุมมองผู้ส่งสารในทัศนคติของผู้รับสาร ฝ่ายเบ้งเอืก และทหาร มีมุมมองต่อขงเบ้งว่า ขงเบ้งมีปัจจัยการสร้างความปลอดภัย (Safety Factor) คือ ขงเบ้งมีความใจดี (Kind) ที่ไม่ประหารทหารของฝ่ายเบ้งเอืก หรือตัวเบ้งเอืกในทุกครั้งที่ขงเบ้งสามารถจับตัวทหารฝ่ายเบ้งเอืกและตัวเบ้งเอืกได้ ก็จะปล่อยให้กลับไปบ้านเกิด โดยเพียงให้สัญญาว่าจะไม่กลับมาเป็นทหารโจมตีฝ่ายขงเบ้งอีก ซึ่งเป็นการแสดงความมีศีลธรรม (Ethical) ในตัวของขงเบ้ง ต่างจากลักษณะการทำศึกทั่วไปที่ฝ่ายชนะมักจะสังหารผู้นำและทหารฝ่ายแพ้เพื่อป้องกันการคิดตั้งตัวเป็นศัตรูในภายหลัง หรือหากไม่สังหารเหล่าทหาร มักจะถูกควบคุมไปเป็นเชลยที่ไม่ต่างจากการเป็นทาสรับใช้ ซึ่งต้องทำงานหนักและถูกกดขี่ข่มเหง อีกทั้งขงเบ้งยังมีคุณสมบัติของผู้ส่งสาร (Qualification Factor) คือ ขงเบ้งมีความสามารถ (Able) สติปัญญา และความชำนาญ (Skilled) ในการวางแผน และคิดกลยุทธ์ต่างๆ มาเพื่อจัดการฝ่ายเบ้งเอืก แม้เบ้งเอืกจะพยายามหาวิธีการมาเอาชนะขงเบ้ง ก็ไม่อาจทำการได้สำเร็จ ข้างยังถูกจับตัวไปได้ทุกครั้ง

7.2 แนวคิดการสร้างสาร

- การเลือกใช้คำ ขงเบ้งเลือกใช้คำที่มีความหมายนัยตรง (Denotative Meaning) ในการสื่อสารกับเบ้งเอืก เพราะขงเบ้งต้องการให้เบ้งเอืกเข้าใจในความต้องการของขงเบ้งว่าอยากให้เบ้งเอืก เกรงกลัวและยอมอ่อน

น้อมต่อขงเบ้ง อีกทั้งยังต้องการให้เบ้งเอ็กสัญญาว่าจะไม่ทำการขบถต่อเสฉวนอีก ซึ่งการทั้งหมดนี้ ขงเบ้งใช้การสื่อสารด้วยความหมายนัยตรงทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติตาม

- การใช้เหตุผลจัดความคลุมเครือ กลวิธีหรือกิจกรรมการสื่อสารที่ขงเบ้งใช้ต่อสถานการณ์นี้ เป็นการสื่อสารที่มีความชัดเจนในถ้อยคำความหมาย และประโยคจึงไม่ปรากฏการใช้เหตุผลจัดความคลุมเครือ

- การใช้หลักฐานอ้างอิง ขงเบ้งเลือกใช้หลักฐานปฐมภูมิ(Primary Evidence) คือ จากการสื่อสารของขงเบ้งในสถานการณ์ที่สามารถจับตัวเบ้งเอ็กมาได้ในแต่ละครั้งนั้น ขงเบ้งจะเริ่มสื่อสารด้วยการกล่าวถึงสาเหตุที่สามารถจับตัวเบ้งเอ็กมาได้ในครั้งนั้น จากนั้นขงเบ้งมักจะถามเบ้งเอ็กว่าเบ้งเอ็กจะเกรงกลัวขงเบ้งแล้วหรือไม่ โดยในสถานการณ์นี้การที่ขงเบ้งวางแผนกลวิธีในการสื่อสารต่อเบ้งเอ็กปรากฏออกมาในรูปแบบ "การกระทำ" ซึ่งทุกครั้งที่เบ้งเอ็กไม่ยอมรับความพ่ายแพ้และอ่อนน้อมต่อขงเบ้ง นอกจากขงเบ้งจะอ้างถึงข้อความที่เบ้งเอ็กได้เคยกล่าวสัญญาไว้ก่อนปล่อยตัวไปในครั้งที่แล้ว ขงเบ้งยังใช้ "การกระทำ" ที่เป็นเสมือนหลักฐานแสดงให้เห็นว่า หากไม่ยอมเกรงกลัวและอ่อนน้อมต่อขงเบ้งจนขงเบ้งปล่อยตัวไป ไม่ว่าจะกี่ครั้งเบ้งเอ็กก็ไม่สามารถเอาชนะขงเบ้งได้อย่างแน่นอน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการอ้างถึงสัญญาที่เบ้งเอ็กเคยให้ไว้แก่ขงเบ้งและ "การกระทำ" ที่ขงเบ้งได้สื่อสารต่อเบ้งเอ็ก ล้วนเป็นหลักฐานอ้างอิงที่มาจากแหล่งกำเนิดที่แท้จริงและยังเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาบุคคลในบริเวณนั้น

นอกจากนี้ การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เบ้งเอ็กถูกจับตัวได้ และสัญญาที่เบ้งเอ็กเคยให้ไว้แก่ ขงเบ้ง ถือเป็น การใช้หลักฐานประเภทการให้รายละเอียด (Details) ของลักษณะที่จับตัวเบ้งเอ็กได้ อย่างในสถานการณ์ที่ขงเบ้งจับตัวเบ้งเอ็กได้ในครั้งที่หก ซึ่งตัวไหลน้องภรรยาของเบ้งเอ็กออกอุบายให้ทหารซ่อนอาวุธในเสื้อและจับตัวเบ้งเอ็กพร้อมนางจกหยงภรรยาเบ้งเอ็กส่งให้แก่ขงเบ้ง ขงเบ้งรู้สึกจึงจับตัวเบ้งเอ็ก ตัวไหล และนางจกหยงได้ ขงเบ้งก็ว่า "เมื่อครั้งก่อนเอี้ยวหองเพื่อนเบ้งเอ็กเห็นว่าผิด จับตัวมาให้ก็ไว้ชีวิตปล่อยเสียไม่ได้เอาโทษ มาบัดนี้ ตัวไหลน้องภรรยาจับตัวมาให้ หวังคิดกลอุบายฆ่าเสีย" และ ประโยคที่ว่า "เราจับท่านได้ถึงหกครั้งแล้ว ยังเจรจาอยู่ขณะนี้ จะให้ตามจับไปอีกสักกี่ครั้ง" จากสถานการณ์นี้ ขงเบ้งให้รายละเอียดถึงสาเหตุที่เบ้งเอ็กถูกจับตัวได้ เป็นการให้รายละเอียดที่เน้นตัวผู้รับสารให้เกิดความสนใจในสวานั้นมากขึ้น

-การจัดเรียงเรียงข้อความ สารที่ขงเบ้งใช้ในการสื่อสารต่อเบ้งเอ็กในสถานการณ์ที่จับตัวเบ้งเอ็กได้นั้น มีการจัดเรียงเรียงข้อความใน 2 ลักษณะ คือ จัดเรียงโดยแบ่งเป็นหัวข้อ (Topical Organization) ขงเบ้งมักเริ่มกล่าวถึงสาเหตุที่เบ้งเอ็กถูกจับตัวได้ในครั้งนั้น หรือ ในบางครั้งจะเริ่มด้วยการกล่าวถึงการที่ขงเบ้งจับตัวเบ้งเอ็กได้ในครั้งนี้ เบ้งเอ็กจะยอมเกรงกลัวขงเบ้งแล้วหรือไม่ ซึ่งหากเบ้งเอ็กปฏิเสธที่จะอ่อนน้อมแล้ว จะคิดประการใด จากนั้น จึงจัดเรียงโดยลำดับเหตุผลต่อ จากที่ขงเบ้งถามว่าเบ้งเอ็กจะว่าประการใดต่อไป เบ้งเอ็กจึงให้เหตุที่ตนไม่ยอมอ่อนน้อมด้วยว่าเป็นประการใดและขงเบ้งจึงจะกล่าวว่าจะให้ขงเบ้งทำอย่างไรจึงจะอ่อนน้อม เบ้งเอ็กจึงจะบอกผลที่จะทำให้นอนอ่อนน้อม

-การจัดตำแหน่งสาระสำคัญ ขงเบ้งสื่อสารโดยจัดสาระสำคัญของสารในลักษณะที่มีสาระสำคัญอยู่ที่ตอนต้นของข้อความทั้งหมด (Anticlimax Order) คือ ในส่วนที่ถามเบ้งเอีกว่าเกรงกลัวขงเบ้งแล้วหรือไม่ เป็นส่วนที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายของขงเบ้งที่ต้องการให้เบ้งเอีกยอมอ่อนน้อมต่อขงเบ้งมากที่สุด

-การจัดลำดับสารเพื่อนำเสนอ การสื่อสารในกลวิธีหรือกิจกรรมของสถานการณ์นี้เป็นการนำเสนอสารด้านเดียว (One-Sided Message) คือ นำเสนอสารเฉพาะส่วนการกระทำที่ไม่ดีของเบ้งเอีกเท่านั้น อย่าง การอ้างถึงการที่เบ้งเอีกผิดลัญญาที่ให้ไว้กับขงเบ้งในการปล่อยตัวครั้งก่อนหน้า

-จุดจูงใจในสาร ขงเบ้งใช้จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ (Emotional Appeals) ให้ฝ่ายเบ้งเอีกเกิดความตระหนักในความพ่ายแพ้ของฝ่ายตน ซึ่งทุกครั้งที่เบ้งเอีกและมักจะยกเหตุผลมาอ้าง เพื่อไม่ยอมอ่อนน้อมต่อขงเบ้ง ขงเบ้งจึงพยายามใช้การสื่อสารที่ทำให้เบ้งเอีกเกิดความละอายในคำพูดและพฤติกรรมของตน

- กลยุทธ์ในการนำเสนอสาร กลยุทธ์การนำเสนอสารเพื่อโน้มน้าวใจของขงเบ้งใช้ในกลวิธีหรือกิจกรรมการสื่อสารในสถานการณ์นี้ คือ กลยุทธ์การทำให้เด่นขึ้น (Intensification) โดยการเน้นถึงความต้องการของขงเบ้งที่อยากให้เบ้งเอีกอ่อนน้อมและเกรงกลัวตน ซึ่งขงเบ้งจึงใช้วิธีการเสนอสารซ้ำๆ (Repetition) คือ การกล่าวถึงการจับตัวเบ้งเอีกได้แล้ว จะยอมเกรงกลัวขงเบ้งหรือไม่ หากไม่จะต้องทำประการใดจึงจะเกรงกลัว และจะกล่าวถึงจำนวนที่จับเบ้งเอีกในครั้งนั้นเป็นครั้งที่เท่าใด การที่ขงเบ้งใช้วิธีการนำเสนอสารซ้ำๆ เพื่อให้ผู้รับสารคือเบ้งเอีก เกิดการตระหนัก รับรู้ ว่าตนได้เสียที่แก่ ขงเบ้งเป็นครั้งที่เท่าใด และเบ้งเอีกเคยให้คำสัญญาสิ่งใดไว้กับขงเบ้งก่อนจะถูกลปล่อยตัวในแต่ละครั้ง ที่สำคัญที่สุดคือ การที่ขงเบ้งต้องการเน้นให้เบ้งเอีกรู้ว่าการจับตัวของเบ้งเอีกได้ในบางครั้งที่เบ้งเอีกและผู้สมรู้ร่วมคิดพยายามทำกลอุบายใส่ขงเบ้ง ขงเบ้งสามารถล่วงรู้กลอุบายต่างๆของเบ้งเอีกได้อย่างถูกต้อง เพื่อแสดงให้เห็นเบ้งเอีกเห็นว่า กลอุบายที่เบ้งเอีกได้พยายามหาทางมาต่อสู้ออกมาต่อขงเบ้งนั้น ไม่สามารถจะล่อลวงขงเบ้งหรือหลุดออกจากการคาดการณ์ของขงเบ้งได้ จึงถือว่าขงเบ้งกำลังแสดงความเป็นผู้ชำนาญการ (Expertness) ให้เบ้งเอีกได้เห็นอยู่นั่นเองโดยขงเบ้งยังใช้กฎว่าด้วยการใช้พันธะผูกพันและการทำให้ตนสอดคล้อง (Principle of Commitment and Consistency) ส่วนของ เบ้งเอีก ขงเบ้งมักจะใช้การนำเสนอในรูปแบบที่ต้องการให้อีกฝ่ายเป็นผู้พูดถึงความต้องการของตนเองก่อน โดยหากไม่สำเร็จแล้วเบ้งเอีกก็จะยอมอ่อนน้อมด้วย โดยความต้องการของเบ้งเอีกที่ได้กล่าวออกมาในแต่ละครั้ง เป็นเสมือนพันธะผูกพันของตนเองต่อคำกล่าวเหล่านั้น โดยขงเบ้งพยายามที่จะรื้อฟื้นคำกล่าวเหล่านั้นในการจับตัวได้ทุกครั้งต่อมา เพื่อหวังว่าในที่สุดแล้ว เบ้งเอีกจะตระหนักในคำกล่าวที่ตนได้เคยเอ่ยไว้ และในที่สุดเมื่อเบ้งเอีกรู้สึกว่าคุณไม่ได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเคยกล่าวไว้เลย เบ้งเอีกจะเกิดความละอายใจและจะพยายามทำตนให้สอดคล้องกับคำกล่าวเหล่านั้น

จากการทำศึกในแต่ละครั้ง ขงเบ้งใช้วิธีการทำศึกหรือการวางกลอุบายหลอกล่อฝ่ายเบ้งเอีกที่แตกต่างกันออกไป โดยบางครั้งการวางกลอุบายหลอกล่อเบ้งเอีกของขงเบ้งนั้น ได้ใช้การสื่อสารเชิงสัญลักษณ์เพื่อให้ฝ่ายเบ้งเอีกเข้าใจผิดอยู่หลายครั้ง กล่าวคือ ขงเบ้งได้วางแผนสื่อสารเบ้งเอีกโดยใช้สัญลักษณ์เข้ามาเป็นตัวกลางให้เบ้งเอีกเกิด

ความเข้าใจตามรูปแบบที่ควรจะเป็น อย่างกลุบายที่ขงเบ้งใช้ในเหตุการณ์ที่จับตัวเบ้งเอ็กได้ครั้งนี้นั้น ขงเบ้งยกทัพมาตั้งค่ายที่ริมแม่น้ำเซียงหยี หลังจากให้ทหารตัดไม้ไผ่ทำสะพานข้ามแม่น้ำเรียบร้อย ฝ่ายเบ้งเอ็กที่เห็นขงเบ้งมาตั้งค่ายที่นั่นก็ยกทัพออกจะรบด้วยขงเบ้ง ขงเบ้งเห็นทหารของเบ้งเอ็กมีความอึดเหนี่ยวในการทำศึก จึงสั่งให้บรรดาทหารตั้งมั่นอยู่ในค่าย ห้ามออกไปสู้รบเป็นเวลาสามวัน เพื่อให้ทหารฝ่ายเบ้งเอ็กที่รอคอยจะสู้รบนั้นเหนื่อยล้าและลดความอึดเหนี่ยวในการทำศึกลง จากนั้นได้สั่งการให้นายทหารทั้งปวงเริ่มทำการศึกตามกลุบายของขงเบ้งมีกลุบายหนึ่งที่ขงเบ้งสั่งการต่อจูล่งคือ ให้จูล่ง “เองธงปักไว้ในค่าย” ให้มากที่สุด ในส่วนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า “การเอางธงปัก” ไว้ในค่ายเป็นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ของขงเบ้งตามรูปแบบการทำศึก การรบการสงครามในสมัยโบราณไม่ว่าจะเป็นประเทศใด สิ่งที่ต้องเห็นในการทำศึกคือ “ธงประจำกองทัพ” เป็นเหมือนสัญลักษณ์ที่แบ่งความแตกต่างของทหารทั้งสองฝ่าย รวมถึงการใส่ชุดเกราะทหารตามสีของธงด้วย ซึ่งธงประจำกองทัพ จะต้องอยู่ติดตามเหล่าทหารและผู้นำของฝ่ายนั้นอยู่ตลอด ดังนั้นการนำธงปักไว้ในค่ายเป็นแสดงว่า ในค่ายนั้นมีเหล่าทหารและนายทหารอยู่ ซึ่งการเอางธงปักไว้ในค่ายนี้ เป็นรูปแบบที่ดั้งเดิมหรืออาจเป็นธรรมเนียมในการทำสงครามแล้วก็ได้ ขงเบ้งได้ใช้กลุบายจากการสื่อสารนี้เพื่อหลอกให้เบ้งเอ็กคิดว่าค่ายนี้มีทหารฝ่ายอยู่ จึงต้องหลบหนีไปทางอื่น เพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกับจูล่ง

7.3 แนวคิดประเภทช่องทางการสื่อสาร

ขงเบ้งใช้ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ ขงเบ้งสื่อสารโดยใช้การสั่งการโดยตรงกับ เบ้งเอ็ก เพราะการจับตัวเบ้งเอ็กในฐานะผู้นำของเมืองมันอ่อง ที่ถือว่าเป็นฐานะสูงศักดิ์ ดังนั้นขงเบ้งที่ใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลกับเบ้งเอ็ก จะสามารถทำให้การสื่อสารของเบ้งเอ็กและขงเบ้งนั้นมีความเท่าเทียมกันในศักดิ์ ทั้งยังเป็นการสร้างการเข้าถึงความคิดและความรู้สึกของเบ้งเอ็กได้ง่ายขึ้น รวมทั้งขงเบ้งยังสามารถอ้างอิงถึงสัญญาที่เคยให้ไว้ในการปล่อยตัวครั้งก่อนๆ และต้องเป็นขงเบ้งเท่านั้นที่จะมีสิทธิสั่งปล่อยตัวเบ้งเอ็กและทหารฝ่ายเบ้งเอ็กในฐานะแม่ทัพใหญ่

8. ตารางปฏิบัติงาน

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งตามตารางเวลาในการปฏิบัติงาน ตามละเอียดด้านล่างนี้

1. การรบครั้งที่หนึ่ง ย้วยให้จูล่ง อวยเยียนตีค่ายแม่ทัพสุนาและห้วยหล่า และจับเบ้งเอ็ก เมื่อจับได้แล้วปล่อยตัวสุนาและห้วยหล่าเพื่อสร้างบุญคุณและให้เป็นสายกองทัพ เบ้งเอ็กไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ จึงปล่อยตัวไป
2. การรบครั้งที่สอง ให้ม้าดำอาสาพาทหารข้ามน้ำไปตัดเสบียง และติดต่อกับสุนา และห้วยหล่าที่เป็นสายกองทัพให้ยอมแพ้การทำศึก เบ้งเอ็กรู้ว่าสุนาไม่สู้รบด้วยใจจริงเพราะสำนึกในบุญคุณขงเบ้งจึงลงโทษสุนา จนสุนาและนายทหารอื่นๆ ที่สำนึกบุญคุณ วางแผนจับเบ้งเอ็กมาให้ขงเบ้ง เบ้งเอ็กไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ จึงปล่อยตัวไป

3. เบ้งฮิวน้องชายเบ้งเอ็ก ออกอุบายจับเบ้งเอ็กและเตรียมสิ่งของบรรณาการไปมอบน้อมขงเบ้ง เพื่อให้ขงเบ้งชะล่าใจและจึงสังหาร ขงเบ้งรู้กลอุบายจึงจับตัวเบ้งเอ็ก เบ้งเอ็กไม่ยอมรับความพ่ายแพ้จึงปล่อยตัวไป

4. เบ้งเอ็กไปเมืองจินแซ รวบรวมกองทัพยกมาตั้งค่ายที่ริมแม่น้ำเซียงหยี ขงเบ้งให้ทหารตัดไม้ไผ่ทำสะพานข้ามแม่น้ำ เบ้งเอ็กออกมาทำรบขงเบ้ง ขงเบ้งให้ทหารเก็บตัวในค่ายห้ามสู้รบเป็นเวลาสามวัน และจึงให้จูล่งกับอุยเอี้ยนคุมทหารไปตั้งหน้าค่ายเบ้งเอ็ก เมื่อขงเบ้งล่อยแพลงไปให้จูล่งเอาธงปักไว้ในค่ายให้มากที่สุดและให้อุยเอี้ยนชุมนุมในป่าชู่ชวยเขาข้างทิศตะวันออก ครั้งเบ้งเอ็กบุกไปรบตีค่ายขงเบ้ง เห็นขงเบ้งไม่อยู่จึงให้ทหารขนเสบียง จนต้องกลขงเบ้งและหนีไปทางป่าด้านทิศตะวันออก ถูกอุยเอี้ยนจับตัวได้ เบ้งเอ็กไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ ขงเบ้งจึงปล่อยตัวไป

5. เบ้งเอ็กไปอาศัย ได้ผู้ได้อ่องที่เขาอิมตองสัน วางแผนให้ขงเบ้งใช้เส้นทางทิศตะวันตกที่มีอันตราย โดยมีลำธารทั้งสี่เป็นตัวสำคัญ ขงเบ้งได้พบม้าอ้วนเทพารักษ์ จากนั้นจึงไปเก็บใบสุยเหียบและดื่มน้ำลำธารที่เขาซันชกพบเบ้งเจียดพี่ชายเบ้งเอ็กให้ความช่วยเหลือ ฝ่ายเบ้งเอ็กถูกเอียวหงงคิดกลอุบายให้ลูกชายทั้งสี่จับตัวเบ้งเอ็กและได้ผู้ได้อ่องไปให้ขงเบ้ง เบ้งเอ็กไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ ขงเบ้งจึงปล่อยตัวไป

6. ตัวไหลน้องภรรยาแนะนำเบ้งเอ็กส่งเครื่องบรรณาการพร้อมขอความช่วยเหลือไปที่บงกคได้อ่องที่ออกรบด้วยการร้ายมนตร์และเรียกสัตว์ต่างๆได้ ขงเบ้งให้จูล่ง อุยเอี้ยนเป็นนายทัพทหารออกรบ ทั้งสองประหลาดใจและพ่ายแพ้ต่อกองทัพสัตว์ร้าย ขงเบ้งคิดกลสร้างเกวียนรูปสัตว์ร้ายและวางพลไฟไว้ภายในทำให้ทหารสามารถสู้รบกองทัพบงกคได้อ่องจนแตก เบ้งเอ็กตั้งใจจะหนีแต่ตัวไหลน้องภรรยาเบ้งเอ็กคิดกลอุบายจับตัวเบ้งเอ็กมอบแก่ขงเบ้งและเมื่อขงเบ้งวางใจแล้วจึงค่อยสังหาร แต่ขงเบ้งรู้กลอุบาย เบ้งเอ็กจึงถูกจับและไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ ขงเบ้งจึงปล่อยตัวไป

7. ตัวไหลให้เบ้งเอ็กไปอาศัยกับลุดตฤดมมีทหารที่ใส่เสื้อเกราะซึ่งทำจากหวายแช่น้ำมันเรียกว่าตีนกะเบ้ง ขงเบ้งให้อุยเอี้ยนคุมทหารรบเสียที่พ่ายแพ้ ขงเบ้งคิดกลอุบายให้เขาจิวบวสกาให้จูล่งและอุยเอี้ยนไปล่ทหารลุดตฤดมมาที่เขาจิวบวสกาและจุดไฟเผาและสั่งให้กวนลก องเบ้งไปตีค่ายเบ้งเอ็กจับเบ้งเอ็กมาได้ เบ้งเอ็กยอมอ่อนน้อมในที่สุด

9. การประเมินผล

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ตามตารางปฏิบัติงานข้างต้น ที่ขงเบ้งได้มอบหมายให้แม่ทัพแต่ละคนปฏิบัติตามแผนการนั้น ทุกลำดับการตามตารางปฏิบัติงาน แม่ทัพแต่ละคนสามารถปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายที่ขงเบ้งได้มอบหมายไว้ได้เป็นอย่างดี จึงถือว่าการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของขงเบ้งในสถานการณ์นี้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังบรรลุในวัตถุประสงค์ของขงเบ้งที่ว่า "ปราบปรามเบ้งเอ็กและลดการก่อกวนในดินแดนแถบใต้ของเมือง"

เสฉวน" เพราะเบ้งเฮ็กยินยอมอ่อนน้อมต่อขงเบ้งด้วยใจจริง ขงเบ้งจึงแต่งตั้งเบ้งเฮ็กให้เป็นเจ้าเมืองมณฑลและผู้นำของเมืองในดินแดนทางแถบใต้ ด้วยศักยภาพของเบ้งเฮ็กที่มีความเป็นผู้นำที่มีลักษณะนิสัยห้าวหาญ และหากเมื่อยินยอมอ่อนน้อมด้วยใจจริงแล้ว ก็จะมีปฏิบัติตามคำที่ให้ไว้เป็นอย่างดี ดังนั้นขงเบ้งจึงบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะปราบปรามเบ้งเฮ็กที่คิดก่อกบฏได้ ในส่วนการลดการก่อกบฏนั้น จากการที่เบ้งเฮ็กที่ได้ว่าเป็นผู้นำที่มีความกว้างขวางและมีความสามารถในการปกครองตามธรรมเนียมของดินแดนทางแถบใต้ได้เป็นอย่างดีนั้น จึงอาจมีผลทำให้ผู้นำหรือบุคคลอื่นที่ต้องการคิดก่อกบฏในเมืองเสฉวนลดลง เพราะหากว่าต้องการก่อกบฏขึ้นมาแล้ว ผู้นำหรือบุคคลกลุ่มนั้นอาจจะถูกเบ้งเฮ็กปราบปรามก่อนที่จะรุกรานมายังชายแดนเสฉวนได้

วิเคราะห์สถานการณ์จากบทความของผู้เชี่ยวชาญ

สุภาณี ปิยพสุนทร (ตำราพิชัยสงครามสามก๊ก, 2550, หน้า 298-309) ได้วิเคราะห์สถานการณ์นี้ไว้ว่า ขงเบ้งได้รับข้อเสนอแนะจากม้าเจ็กซึ่งถือเป็นเป้าหมายและใจความหลักของสงครามครั้งนี้คือ "การรุกทางความคิดเป็นหลัก ใจเมตต์ัวเมืองเป็นรอง ถือสงครามจิตวิทยาเป็นหลัก การสู้รบด้วยกำลังทหารเป็นรอง" อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนถึงตำราพิชัยสงครามยุคโบราณของจีนที่ว่า "การรุกทางปัญญา เป็นนโยบายการใช้ทหารที่ดีที่สุด" ซึ่งยังไปตรงกับตำราพิชัยสงครามของซุนจื๊อที่กล่าวว่า "การพิชิตทหารสามกองทัพนั้น สามารถกระทำได้ด้วยการข่มขวัญผู้รบให้หมดสิ้น การพิชิตแม่ทัพผู้เก่งกล้า นั้น กระทำได้โดยการพิชิตใจ" การนำเสนอหลักการรบครั้งนี้เพราะได้วิเคราะห์แล้วว่า ภาคตะวันตกเฉียงใต้ถิ่นที่อาศัยของเมืองมณฑล มีลักษณะที่แตกต่างจากชาวจีนในสมัยสามก๊ก ทั้งเรื่องความเชื่อ ธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ดังนั้นหากต้องการชนะเบ้งเฮ็กต้องใช้ไม่อ่อนนุ่มเหมาะสมกว่า อีกทั้งหากหลักการนี้สำเร็จ ดินแดนทางแถบนี้ภายใต้การปกครองของเบ้งเฮ็กจะเป็นแนวปราการหลังที่มีความมั่นคงสืบไป ที่ม้าเจ็กได้กล่าวไว้นั้นตรงกับความคิดของขงเบ้งด้วยกำลังทหารขงเบ้งสามารถปราบทหารเบ้งเฮ็กได้อย่างง่ายดาย แต่ด้วยลักษณะเฉพาะของฝ่ายเบ้งเฮ็กที่มีวัฒนธรรมและความคิดไม่เหมือนใคร จึงมีเพียงกลยุทธ์นี้เท่านั้นที่จะป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง

นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งซึ่งพบว่า การที่ขงเบ้งสามารถจับตัวเบ้งเฮ็กได้ถึง 7 ครั้งนั้น มีทักษะการวางแผนที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะแรก คือ "การใช้ทหารอย่างยืดหยุ่นพลิกแพลง เมื่อศัตรูเปลี่ยนแปลง เราก็ต้องเปลี่ยนแปลง" ในการรบครั้งแรกๆนั้น ขงเบ้งจะใช้กลยุทธ์ "ชนะก่อนแล้ว จึงรบทีหลัง" คือมีการวางแผนแต่ละครั้งให้ได้ชัยชนะ พอเบ้งเฮ็กพ่ายแพ้แต่ละครั้ง จะเปลี่ยนกลยุทธ์ในการสู้รบใหม่ ซึ่งขงเบ้งเองก็มักจะเปลี่ยนกลยุทธ์ในการรบกับเบ้งเฮ็กแต่ละครั้งตามที่เบ้งเฮ็กได้เปลี่ยนไปทุกครั้ง และลักษณะที่สอง คือ "หมั่นตรวจสอบ วิเคราะห์ เมื่อเห็นว่าเหมาะสมแล้ว จึงเคลื่อนไหว" การทำศึกกับเบ้งเฮ็ก สำหรับขงเบ้งถือได้ว่าเป็นการทำศึกที่ไม่มีความชำนาญในลักษณะภูมิประเทศและขนบธรรมเนียมประเพณี แต่ทุกครั้งที่พบวิกฤตในเรื่องเหล่านี้ ขงเบ้งจะใช้หลักคำโบราณที่ว่า "ถ้าอยากรู้เรื่องในป่า ต้องถามคนตัดฟืน" คำโบราณนี้สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน

ว่า ขงเบ้งเมื่อพบอุปสรรคที่ตนเองไม่รู้โดยเฉพาะทางด้านลักษณะภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งที่จะทำให้รู้ได้คือ ชักถามกับชาวบ้าน ทหาร หรือผู้ที่อยู่อาศัยในละแวกบริเวณนั้น

ในการทำศึกครั้งสุดท้ายของขงเบ้งและเบ้งเฮ็กที่ยืมมือทหารกระหายหรือ "ตีนกะเป้ง" จากผู้นำที่ชื่อ ลุดตักตุต ครั้งที่เบ้งเฮ็กได้เตือนลุดตักตุตว่าขงเบ้งชอบวางอุบายซุ่มโจมตีตามพื้นที่ที่เป็นป่ารกชัฏ หรือตามภูเขาจึงให้ ลุดตักตุตระมัดระวังเป็นพิเศษเมื่อต้องเข้าไปในภูมิประเทศลักษณะเช่นนั้น แสดงให้เห็นว่าเบ้งเฮ็กได้เรียนรู้ สังเกตวิธีการรบของขงเบ้งจากบทเรียนพ่ายแพ้หลายครั้งที่ผ่านมา โดยขงเบ้งเองทราบว่ เบ้งเฮ็กรู้จุดการศึกษาของตน จึงให้ทหารเอาธงสีขาวปักไว้แต่ไม่ให้มีทหารซุ่มเพื่อให้ทหารเบ้งเฮ็กนั้นเข้าใจผิดว่ามีทหารซุ่มอยู่ ยิ่งเมื่อสั่งให้ลุยเอียนรบ และทำแค้นยอทัพกลับค่ายถึง 15 ครั้งยิ่งทำให้ฝ่ายศัตรูมีความชะล่าใจมากยิ่งขึ้น จนเกิดความประมาท และใช้กล "ไฟ" ที่ขงเบ้งถนัดในการเผาผลาญฝ่ายทหารลุดตักตุตที่เขาจิววิวก หรือเขาจูเลี้ยว ถือเป็นวิธีการซุ่มโจมตีที่ใช้ทหารน้อยเอาชนะทหารมากหรือ "ใช้อ่อนชนะแข็ง"

จุดสำคัญของหลักการ "โจมตีความคิดเป็นหลัก โจมตีเมืองเป็นรอง ทำสงครามจิตวิทยาเป็นหลักโจมตีด้วยกำลังทหารเป็นรอง" เป็นที่มาที่ทำให้ขงเบ้งปล่อยตัวเบ้งเฮ็กถึง 7 ครั้ง เพื่อต้องการให้เบ้งเฮ็กที่มีความต้อดิ่งไม่สยบภายใต้อำนาจใครง่าย ๆ จนกว่าจะหมดหนทางต่อสู้ แต่ในขณะที่เดียวกันการศึกษากับเบ้งเฮ็กนี้ทำให้ขงเบ้งตระหนักได้ว่า การจะปกครองภูมิภาคแถบนี้ได้ดีที่สุดคือการให้ชนเผ่าเหล่านี้ปกครองตนเอง ซึ่งเบ้งเฮ็กเป็นบุคคลที่มีศักยภาพมากที่สุดที่จะเป็นผู้นำการปกครองแถบนี้ ขงเบ้งจึงยิ่งทวีความต้องการให้เบ้งเฮ็กสวามิภักดิ์ด้วยความจริงใจมากยิ่งขึ้น จึงต้องพิสูจน์ให้เห็นความสามารถกันจนกว่าเบ้งเฮ็กจะหมดปัญญาหากอุบายใดมารบได้อีก ถึงเวลานั้นเบ้งเฮ็กก็จะยอมสวามิภักดิ์ด้วยความเต็มใจ

จากบทวิเคราะห์สถานการณ์ของ สุภาณี ปิยพสุนทรา ช่างต้นนี้ สามารถแบ่งตามหัวข้อได้ว่า วัตถุประสงค์ของการทำศึกครั้งนี้คือ การทำให้เบ้งเฮ็กยอมสวามิภักดิ์อย่างเต็มใจ โดยวิเคราะห์ถึงจุดแข็งของขงเบ้งว่ามีสติปัญญา รู้จักการวางแผน มีความยืดหยุ่นในการทำศึก และรู้จักชักถามผู้ชำนาญการ แต่มีจุดอ่อนในการที่ไม่มีความชำนาญในลักษณะภูมิประเทศ และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมันอ่อง ทั้งยังมีโอกาสคือฝีมือทหารและฝีมือทางการรบของเบ้งเฮ็กยังเทียบขงเบ้งไม่ได้ และมีภาวะคุกคามในส่วนที่เบ้งเฮ็กเองมีลักษณะพิเศษที่ความต้อดิ่ง รักอิสระ ไม่ต้องการอยู่ใต้อำนาจใคร จากนั้นจึงเป็นวิเคราะห์ถึงยุทธศาสตร์ที่ขงเบ้งได้ใช้ต่อเบ้งเฮ็กว่า ในเชิงรุกขงเบ้งจะใช้สติปัญญา การวางแผนการรบที่ปรับเปลี่ยนไปตามกลยุทธ์ที่เปลี่ยนไปของเบ้งเฮ็ก ส่วนเชิงป้องกันและแก้ไข ขงเบ้งใช้ในส่วนที่ตนรู้จักชักถามผู้ชำนาญด้านลักษณะภูมิประเทศ และขนบธรรมเนียมมากกว่าในการป้องกันไม่ให้เกิดความสูญเสียขึ้นแก่กองทัพของตน อีกทั้งยังเป็นแก้ไขจุดอ่อนที่ตนไม่มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ได้อีกด้วย สุดท้ายขงเบ้งใช้ยุทธศาสตร์เชิงรับ ในการอาศัยความอยากเอาชนะของเบ้งเฮ็กทำที่เป็นล้าถอย จนทำให้เบ้งเฮ็กเกิดความชะล่าใจ และจึงเปลี่ยนเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก

ส่วนการสื่อสารสามารถจำแนก การสื่อสารที่ขงเบ้งเป็นผู้ส่งสาร เบ้งเอ็กเป็นผู้รับสารหลัก ส่วนสารที่ขงเบ้งใช้เป็น การแสดงออกทางการกระทำมากกว่าคำพูด หรือ ลายลักษณ์อักษร ทำให้เบ้งเอ็กที่ทำการศึกษายแพ้ต่อขงเบ้งหลายครั้งนั้น ใช้การเชื่อมโยงสรุปเอาเองว่า สิ่งที่ตนได้พบจากการทำศึกกับขงเบ้ง ทุกครั้งขงเบ้งมักใช้การล่าถอยแล้วค่อยตี และมักใช้วิธีการซุ่มโจมตีในบริเวณป่ารกชัฏและภูเขา จึงถือเป็นหลักฐานอ้างอิงประเภทปฐมภูมิซึ่งเบ้งเอ็กเป็นผู้พบเห็น และใช้ความเชื่อจากการเรียนรู้อันการทำการทำศึกแต่ละครั้งมาสรุปเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน และส่งสารความคิดของตนนั้นแก่ลุดตักตัก ทำให้ลุดตักตักที่เป็นผู้รับสารอีกทอดหนึ่งของเบ้งเอ็กนั้นเข้าใจตามที่เบ้งเอ็กเข้าใจ จึงทำให้เกิดความระมัดระวังในส่วนที่ไม่ใช่ปัญหา แต่ขาดความรอบคอบในส่วนที่เป็นปัญหาใหญ่นั้นเอง